Poštnina plačana v gotovini.
Leto XIV., štev. 104
Ljubljana, sobota 6. maja 1933
Cena 2.— Din

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Selenburgova ul. 3. — Tel. 3492, 2492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica štev. 11. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljubljana št. 11.842, Praga číslo 78.180, Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno Din 25.— Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125, 3126, Maribor, Gosposka ulica 11. Telefon št. 2440.
Celje, Strossmayerjeva ul. 1. Tel. 65.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Hitler in Avstrija

Odkar je v Nemčiji na krmilu Hitlerjeva stranka, se opaža tako rekoč splošna politična preorientacija po Evropi. To je dejstvo, ki se ne da utajiti in nihče ne more hitlerjevskemu režimu odrekati zasluge, da je bistveno pripomogel k pravilni mednarodno politični orientaciji velikega dela politične javnosti in neštetih vplivnih posameznikov. Te zasluge si prav gotovo hitlerjevsko gibanje ni želelo, ima jo vendarle. Zgodovina nemškega naroda, o katere bodočih zaokretih še prav nič ne vemo, bo morala zabeležiti to fatalno dejstvo.

Za marsikoga seveda te preorientacije ni bilo treba. Francija in z njo države Male antante niso nikdar nehale gledati na Nemčijo s skrajno previdnostjo in so jemale z rezervo na znanje ona pičla in slabotna znamenja, ki so govorila o nekem novem duhu nove Nemčije. Zdaj je znan svetu ta novi duh, zdaj, ko se ni izkazal le glede poljskega Primorja in sploh vzhodne državne meje, marveč je pokazal svojo pravo vsebino v brutalni gonji zoper žide in zoper vse drugače misleče, pa tudi v določno podanih izjavah glede revanžne politike. Kar si je pridobila simpatij premagana Nemčija, že zato, ker nekateri sploh radi simpatizirajo s premaganimi, si je kar brž zapravil Hitler, ko je prišel na krmilo. Nemčija je pokazala svoje pravo nemaskirano lice, in to more biti za svet, zlasti pa za nemške sosede v Srednji in zapadni Evropi samo koristno.

Na tem tudi najnovejši manever s približevalnim poskusom Poljski ne spremeni ničesar. Hitlerjevski režim je Nemčijo tako osamil, kakor ni bila še nikdar po svojem zedinjenju. Tak splošni pritisk od vseh strani je za Nemčijo ravno danes neznosen, ko rabi Hitler vso energijo za obračun z domačimi nasprotniki. Zato bi v zunanji politiki rad dosegel začasno razbremenitev, pa daje na vse strani izjave o svoji lojalnosti in miroljubnosti ter vabi na razgovor celo predstavnike zaničevanega in osovraženega poljskega naroda. Vendar pa to ne more preslepiti nikogar. Kadar bi se čutili dovolj močne, bi Nemci tudi na zunaj nastopili na enak barbarski način, kakor današnji vlastodržci danes obračunavajo z notranjimi nasprotniki.

Da sta po vzoru boljševikov tudi hitlerjevcem prokleto malo mar mednarodna lojalnost in korektnost, nam najbolje kaže primer Avstrije, kjer hitlerizem iz Nemčije neženirano kar javno na moč podpira svoje avstrijske somišljenike v borbi proti dunajski vladi. Po zaslugi službene Nemčije so postali hitlerjevci čez noč važen činitelj tudi v avstrijski republiki, kjer še pred nekaj meseci niso igrali prav nobene vloge. Danes pa so najresnejši nasprotniki Dollfussove diktature, ki ji zadajajo mnogo več skrbi in opravka kakor še nedavno tako mogočna socialna demokracija. Prav nič se še ne da reči, kako se bo v Avstriji končala borba za hitlerizem in proti njemu. Meščanstvo, med katerim hitlerizem najhitreje prodira, je v političnem pogledu v Avstriji že dolgo zelo slabo, stisnjeno med klerikalno in socialno demokratsko stranko. Ako pobere hitlerjevsko gibanje njegovo dediščino, še vedno ne bo imelo bogvekaj za seboj. Izid volitev v nekaterih mestih, zlasti v Innsbrucku, je pokazal, da se ta proces že vrši, in sicer v zadnjih tednih celo jako naglo, kakor pač drugače ni bilo pričakovati. Toda hitlerizem v Avstriji ne bo mogel zavladati, ako bo ostal omejen na meščanstvo in ne bo zajel tudi drugih slojev, ne posegel v domene obeh glavnih strank.

Prav resno je treba računati tudi s takimi razvojnimi možnostmi. Zato ne bo brez koristi, ako si predočimo, kakšne načrte ima narodni socializem glede Avstrije. Zadnjič, ob priliki prvomajskih proslav, so hitlerjevski govorniki glede Avstrije postavili svoj program, ki ga tudi poprej niso prikrivali. Hitlerjevci povzemajo program starega stremljenja na vzhod, onih parol, o katerih vemo, da so bile naperjene v prvi vrsti zoper slovanski vzhod in jug. In hitlerjevci so tudi prav določno povedali, da merijo zoper nasledstvene države, ki jih je treba kratkomalo podrediti nemškemu vodstvu.

Slovani nad tem programom nismo prav nič presenečeni. Mi v območju tako imenovanih nasledstvenih držav se dobro zavedamo, s kakšnimi stremljenji se ukvarja »prerojeno« nemštvo. Saj to ni nič drugega kakor predvojni Drang nach Osten, na osnovnici Berlin—Bagdad, kvečjemu v malo predelani izdaji, ali medvojna »Srednja Evropa«, ki se je zdela že tako blizu uresničitvi. Hitlerjevstvo se je pred Evropo in svetom primerno legitimiralo. V Avstriji se podaja šele sedaj, prihaja tjakaj šele kot vajenec. Toda, kar je danes še daleč, bi moglo biti jutri že mnogo bliže. Že danes pa priglaša hitlerizem svoje načrte za Podunavje, načrte, ki pomenijo vojno napoved obstoječemu stanju. S tem bi prešlo hitlerjevsko gibanje v neposredno ofenzivo zoper Malo antanto.

Vse to se je pokazalo že kot ozadje znamenitih rimskih razgovorov, kjer smo prvikrat opazili, da v Podunavju nekako ni mesta za dva konkurenta, ki imata oba pretenzije na imperialistično politiko in stremita oba po prevladi. Za nas velja geslo, da je naša domačija — naša domena in da drugačne politike z nobene strani priznati ne moremo. Imperialistična prevlada nad srednjim Podunavjem, najsi bo od južne ali od severne strani, je na enak način absurdum in naša varnost bo popolna šele takrat, ko bodo take in slične aspiracije pokopane. Da se pokopljejo čim prej in čim temeljiteje, to je in mora biti naša poglavitna težnja in tak more in mora biti tudi naš odnošaj do hitlerjevstva v Avstriji, v kolikor bi postajal vnanje politična zadeva.

Nemci zopet ovirajo razorožitveno konferenco

Nemčija zahteva enakopravnost tudi v oboroževanju na morju — Posvetovanja Macdonalda z Normanom Davisom

Ženeva, 5. maja. d. Razorožitvena konferenca je zopet zašla v krizo, katere nadaljnji razvoj povzroča merodajnim činiteljem mnogo skrbi. V ponedeljek se bo po povratku angleškega državnega podtajnika Edena, ki je včeraj odpotoval v London, sestalo predsedništvo konference, da odloči, ali naj se prvo čitanje angleškega načrta izvede do konca ali pa naj se prej razpravlja v drugem čitanju poglavje o efektivnem stanju posameznih vojsk. Nemška delegacija zahteva, naj se prej konča prvo čitanje o materialnih vprašanjih in ostalih poglavjih angleškega načrta, dočim postavljajo ostale delegacije nemško zastopstvo že sedaj pred odločitev, ali pristaja na poenostavljenje vojaške organizacije, namreč na uvedbo milične vojske namesto poklicne. Ker so delegacije Francije, Anglije, Zedinjenih držav, Belgije in drugih držav predvčerajšnjim izjavile, da smatrajo poenostavljenje vojaške organizacije kot temeljno osnovo celotnega angleškega načrta in ker so Italijani že v naprej pristali na angleški načrt v celoti, bodo brzkone skusali v ponedeljek pregovoriti nemško delegacijo, da bo pristala na preosnovanje redne vojske v milično. Prehodne določbe, ki jih angleški načrt doslej ni vseboval, je angleška delegacija predložila šele včeraj popoldne. Razprava o njih je bila na predlog nemškega poslanika Nadolnyja preložena na danes.

V početku včerajšnje kratke seje glavnega odbora je angleški delegat predložil formulirani predlog o kompromisu, ki je bil predvčerajšnjim dosežen glede štetja policijskih čet v efektiva posameznih vojsk. Francoski delegat Massigli je vztrajal na zahtevi, da se morajo pridržati za drugo čitanje vse tozadevne določbe in ne samo določba, ki govori, da se ima vštevati v redno vojsko 10 odst. militarizirane policije, zaradi česar ima ves kompromis za sedaj samo začasni značaj. Poslanik Nadolny je prijavil, da je njegov pristanek na celotni člen odvisen od sprejetja omenjenega kompromisa.

Nemška delegacija na razorožitveni konferenci je predložila več izpreminjevalnih predlogov tudi k določbam angleškega razorožitvenega načrta o oboroževanju v zraku. Nemški predlogi zahtevajo popolno ukinitev vojaške zrakoplovbe. Da bi se preprečila uporaba civilnih letal v vojaške namene, naj bi se uvedla uspešna kontrola nad vso civilno zrakoplovbo. Razen tega se izrekajo nemški predlogi tudi za popolno prepoved metanja bomb iz zraka. Člen, ki ga predlaga nemška delegacija, je dobesedno vzet iz versailleske mirovne pogodbe. V podrobnem določajo nemški predlogi odpravo vojaške in pomorske zrakoplovbe in zahtevajo, naj se ves takšen vojni materijal uniči.

Nemška delegacija je predložila tudi izpreminjevalni predlog k britanskemu načrtu za pomorsko razorožitev. Nemčija zahteva, naj jo pripuste k prihodnji pomorski konferenci l. 1935 in ji priznajo pomorsko enakopravnost s Francijo in Italijo.

London, 5. maja. d. Prvi angleški delegat na razorožitveni konferenci Eden se je vrnil danes v London, da poroča vladi o pogajanjih v Ženevi. Čeprav so listi deloma zadovoljni s kompromisom glede štetja policije v efektiva, vendar poudarjajo njihovi ženevski poročevalci, da so destruktivni predlogi nemške delegacije k angleškemu načrtu razorožitvene konvencije napravili na vse delegate vprav porazen vtisk. Na podlagi teh predlogov je praktično izključen vsak napredek razorožitvene konference.

Usoda ženevske razorožitvene konference povzroča londonskim vladnim krogom vedno več skrbi. Ministrski predsednik Macdonald je imel snoči daljši razgovor z ameriškim glavnim delegatom v Ženevi Normanom Davisom o položaju ženevskih pogajanj. Povratek državnega podtajnika Edena smatrajo tukajšnji politični krogi splošno kot znak kritičnega položaja v Ženevi.

Listi pri tem naglašajo, da ste bila besedilo in duh angleškega razorožitvenega načrta s celo vrsto dopolnilnih predlogov, ki so bili doslej predloženi na ženevski konferenci, docela izpremenjena. Doznava se, da bo Macdonald, če v bližnjih dneh ne bodo premagane vse sedanje težave, čez 8 ali 14 dni sam odpotoval v Ženevo. Macdonald misli, da je za uspeh svetovne gospodarske konference nujno potrebno, da se v Ženevi doseže kakršenkoli pozitiven rezultat.

Naloge svetovne gospodarske konference

Izboljšanje blagovnih cen pogoj za gospodarsko sanacijo sveta — Vprašanje vojnih dolgov ne bo na dnevnem redu londonske konference

London, 5. maja g. »Morningpost« računa, da bo svetovna gospodarska konferenca trajala do novembra. Prvih 14 dni konference bo izpolnjenih z govori in poročili, tri do štiri tedne pa bo potrebovala konferenca, da bo imenovala razne pododbore in omejila njihovo pristojnost. Meritorna pogajanja se bodo mogla pričeti šele proti koncu julija, nakar bo konferenca po vsej priliki za 6 tednov odgodena, da bodo dobili pododbori čas za proučitev posameznih problemov. Pričakovati je, da bo konferenca prišla do končnoveljavnega sklepanja šele v oktobru in novembru.

List navaja kot uspeh Macdonaldovega potovanja v Washington, da se je upanje za tesnejše angleško-ameriško sodelovanje sedaj bistveno izboljšalo. **Predsednik Roosevelt in ministrski predsednik Macdonald sta mnenja, da bo morala svetovna gospodarska konferenca najprej načeti vprašanje izboljšanja cen, ker je to pogoj za gospodarsko sanacijo sveta. Zato je izredno važno, da se bodo glavni problemi obravnavali glede na njihovo medsebojno odvisnost, ne pa popolnoma ločeni drug od drugega.**

Macdonald bo podal podrobne podatke o vprašanjih svetovne gospodarske konference prihodnji torek med razpravo v spodnji zbornici. **V zvezi z njegovim odgovorom, da vprašanje vojnih dolgov ne bo na dnevnem redu svetovne gospodarske konference, poudarjajo poučeni krogi, da je pripravljalni odbor strokovnjakov to vprašanje izrečno odstavil z dnevnega reda svetovne gospodarske konference, češ da ne spada nanjo.**

»Times« smatra, da bodo delegati svetovne gospodarske konference navzlic temu skušali doseči rešitev tega vprašanja, da tako pripomorejo konferenci sami do končnega uspeha.

Francoski pridržki glede carinskega premirja

Pariz, 5. maja. č. Včerajšnje izjave Macdonalda v spodnji zbornici, da se o problemu vojnih dolgov na londonski svetovni gospodarski konferenci sploh ne bo razpravljalo, so tukaj učinkovale kot iztreznjenje. Številni listi hočejo prikazati washingtonske razgovore kot popolnoma brezuspešne. »L'Intrasengeant« piše, da mora biti človek precej naiven, da bi pričakoval od svetovne gospodarske konference uspehe. Francija, Anglija in Amerika bodo šle popolnoma needine na to konferenco in razen tega ima še vsaka država drugo valuto.

Francoska vlada se je že posvetovala o predlogu glede carinskega premirja med vsemi državami, ki bodo sodelovale na svetovni gospodarski konferenci za ves čas njenega trajanja, ter je sklenila: 1. Francija si pridržuje pravico povišati carinske tarife na uvoz ameriškega blaga v Francijo, če pride do novega padca dolarja. 2. Carinsko premirje se ne sme nanašati na nove trgovinske pogodbe, o katerih razpravlja francoski parlament. 3. Premirje morajo sprejeti vse glavne države. Ti pridržki bodo dobili definitivno obliko šele tedaj, ko bo vlada uradno sporočila svoje stališče tajništvu Društva narodov.

Povratek Herriota

Pariz 5. maja. AA. Dopisniku lista »Paris Midi« je Herriot na parniku »Ile de France« izrazil zadovoljstvo nad potekom razgovorov z Rooseveltom češ, da so zelo popravili razmerje med Francijo in Zedinjenimi državami in mnogo koristili gospodarskemu in političnemu miru. Kar smo dosegli v nekaj dneh, je dejal Herriot, je dokaz, kaj se da doseči, če se takšna politika vztrajno nadaljuje.

Zaradi slabega vremena se je parnik »Ile de France« zakasnil in je v havresko luko prispel šele nocoj ob 21. V imenu vlade sta Herriota pozdravila zunanji minister Paul Boncour in državni podtajnik v predsedništvu vlade Chautemps. V Pariz je Herriot prispel s posebnim vlakom ob 0.32.

Rooseveltove reforme

Washington, 5. maja. s. Predsednik Roosevelt je imel v trgovski zbornici govor, v katerem je med drugim izjavil, da je v teku zadnjih tednov opazil lahko zboljšanje v večini industrijskih obratov in tudi zvišanje blagovnih cen, dočim se mezde niso nikjer zvišale. Zato je naprosil podjetnike, naj bi ne zniževali delavstvu mezd, temveč jih toliko povišali, da bi delavci lahko krili stroške za življenjske potrebščine.

Jutri bo objavil državni predsednik Roosevelt poslanico na ameriški narod o gospodarskem programu vlade Zedinjenih držav. Poslanico bo prečital po radiju. V njej bo navedel načrte za dobo treh let, v katerih se bodo izvršile dalekosežne spremembe. Med drugim bo uveljavljen zakon o trustih, s katerim bodo prepovedani vsi sporazumi med produkcijskimi skupinami. Razen tega namerava vlada uvesti nadzorstvo nad delavskimi plačami, izvršiti reorganizacijo uprave ameriških železnic in železniških družb.

Prihod dr. Schachta v Ameriko

Newyork, 5. maja. g. Predsednik nemške državne banke dr. Schacht, ki namerava z washingtonsko vlado razpravljati o finančnih vprašanjih, je danes na parniku »Deutschland« prispel sem.

Odstop prelata Kaasa

Zaupna posvetovanja centruma — Novo lajično vodstvo naj izvede tesnejše sodelovanje s Hitlerjem

Berlin, 5. maja, s. Centrum se je danes v Berlinu sestal na odločilno posvetovanje o reorganizaciji stranke in o bodočem stališču nasproti novi državi. Posvetovanja so se pričela z zasedanjem poslevodečega predsedstva, nato pa je sledila seja državnozborske frakcije. Te dni se bo sestala tudi ruska deželnozborska frakcija. Kakor vse kaže, bodo posvetovanja, ki so za zdaj zaupna, trajala več dni.

Kakor poroča »Deutsche Allgemeine Zeitung«, je dal dosedanji predsednik centruma, prelat Kaas, ki se mudi sedaj v Rimu, svoje mesto na razpolago.

Glede njegovega nasledstva se zatrjuje, da bi prišla kot voditelja centruma v prvi vrsti v poštev državnozborska poslanca industrijec Hackelberger in grof Galen. Hackelberger je bil gospodarski svetovalec bivšega državnega kancelarja Brüninga.

Nemški škofje so zadovoljni

Monakovo, 5. maja. AA. Bavarski škofi so izdelali skupno pastirsko pismo, v katerem izražajo zadovoljstvo s Hitlerjevo izjavo v državnem zboru, da hoče nemška vlada preroditi Nemčijo na temelju krščanske vere. Toda pastirsko pismo dodaja, da mora ostati vodstvo cerkvenih zadev v rokah cerkve same, ter odklanja vsako misel na »nemško« cerkev kot odpadništvo.

Razglas nemške vlade

Berlin, 5. maja. g. Državni predsednik Hindenburg si je dal danes obširno poročati o notranjem in zunanjem političnem položaju. V teku dneva je sprejel državnega kancelarja Hitlerja, notranjega ministra dr. Fricka in zunanjega ministra Neuratha. Kmalu nato je državna vlada objavila proglas, ki naj bi pomirjevalno vplival doma in v inozemstvu. Državna vlada zastopa stališče, da je po združitvi svobodnih delavskih organizacij v Nemčiji zaključena prva faza razvoja. Sedaj želi vlada, da bi se gospodarstvo, ki je zaradi političnih dogodkov bistveno trpelo, lotilo novega dela, zaradi česar apelira predvsem na privatno pobudo nemških gospodarskih krogov.

Šef akcijskega odbora za zaščito nemškega dela Ley je danes uradno sporočil kancelarju, da so se tako velika kakor tudi mala društva delavcev in nameščencev, to je 8 milijonov organiziranih delavcev, brez pridržkov podredila Hitlerjevemu vodstvu in se tako priključila nacionalno socialistični revoluciji.

Bivši predsednik Badenske aretiran

Berlin, 5. maja. AA. Bivši predsednik Badenske Remmele je bil aretiran v Hamburgu v trenutku, ko je uničeval razne listine.

Uniformirana Nemčija

Berlin, 5. maja. AA. Mladina, ki bo pritegnjena k obveznemu delu, bo nosila kroje, ki pa se bodo razlikovali od krojev državne brambe in policije. Nemška industrija bo morala v kratkem izgotoviti 300 tisoč oblek. Šest ur na dan bo mladina zaposlena pri produktivnem delu, tri ure pa pri izobrazbi in s telesnimi vežbami. Vsak letnik bo štel 610.000 mladeničev. Za državnega tajnika za delo je imenovan Konstantin Hierl.

Hitlerjev emisar v Londonu

London, 5. maja AA. »Evening Standard« tolmači prihod Hitlerjevega zaupnika Rosenberga v London kot poizkus proučiti angleško stališče napram novemu režimu v Nemčiji, kakor je to svetoval Mussolini. Rosenberg prispe v angleško prestolnico nocoj. Dopoldne je že prispel v London tudi nemški poslanik v Parizu dr. Köster.

Konferenca agrarnih držav v Bukarešti

Atene, 5. maja. AA. Rumunska vlada je povabila grško vlado, naj pošlje svojo delegacijo na konferenco agrarnih držav v Bukarešti. Na konferenci, ki bo otvorjena 5. junija, bodo zastopane Rumunija, Bolgarija, Jugoslavija, Češkoslovaška, Madžarska in Poljska ter bo rumunski finančni minister Madgearu predlagal sprejetje skupnega programa za londonsko gospodarsko konferenco.

Rekorden uspeh francoskega avtomobilista

Berlin, 5. maja AA. Francoski avtomobilski dirkač grof Szaykowski je danes dopoldne dosegel na dirkališču Avusu pri Berlinu povprečno hitrost 213 km na uro.

Laizacija šolstva v Albaniji

Vse verske in italijanske šole v Albaniji zaprte ali podržavljene

Tirana, 5. maja M. Na osnovi nedavno izvršene izpremembe člena 26. albanske ustave, s katero se proglaša ljudska prosveta za izključno pravico države, ter poset osnovne šole obvezen za vse albanske državljane, so bile vse zasebne šole, tudi verske, ne glede na kategorijo 1. maja zaprte. Zasebne šole so bile večinoma podržavljene, zlasti tam, kjer dosedaj državnih šol ni bilo. V Tirani so z odlokom prosvetnega ministra zaprli jezuitsko šolo in šolo muslimanske verske zajednice. Šole usmiljenih sester so bile podržavljene in so bili za učitelje postavljeni laiki namesto dosedanjih redovnikov in redovnic. V Skadru so zaprte vse jezuitske in frančiškanske šole, prav tako pa tudi srbska zasebna šola, ki je bila osnovana pred več leti od tamošnjih premožnejših Srbov. V Vrači je tamošnja srbska šola podržavljena, a se bo še nadalje poučeval srbskohrvatski jezik po pet ur tedensko. V Korči je podržavljena rumunska zasebna šola, obstoječa ameriška šola pa je ukinjena. Italijanske obrtne šole v Argirokastru, Beratu, Korči in Skadru so podržavljene in uveden je albanski učni jezik. Za ravnateje in profesorje so imenovani izključno Albanci. Grške manjšinske šole v južni Albaniji, okrog 20, so podržavljene, vendar se bo še nadalje poučevala tudi grščina.

Ukrep albanske vlade je izzval ostre proteste zlasti s strani Italije in Vatikana. Katoliški kler je že začel kampanjo proti albanski vladi, predstavljajoč te ukrepe kot šikaniranje katoliške cerkve. Na pobudo duhovščine bo posebna deputacija, ki bo prosila papeža za intervencijo in se obenem obrnila tudi na Mussolinija s prošnjo, naj posreduje, češ, da so s tem prizadeti tudi italijanski interesi (!). V italijanskih vladnih krogih smatrajo, da je s tem zadan hud udarec tudi italijanskemu prestižu v Albaniji, ki so jo smatrali že za docela svojo kolonijo. V odgovor na to akcijo albanske vlade je rimska vlada znižala dosedaj običajno letno podporo 10 milijonov na 700.000 frankov.

S tem večjim odobravanjem pa so sprejeli ukrepe vlade ne samo albanski nacionalistični krogi, temveč tudi prebivalstvo sploh. Po vseh mestih se vrše velike manifestacije. Ljudstvo splošno pričakuje, da se bo sedaj močno dvignila albanska državna in nacionalna zavest.

Pomirjenje med Nemčijo in Poljsko

Poljsko-nemško razmerje mora temeljiti v prvi vrsti na spoštovanju obstoječih pogodb

Varšava, 5. maja. č. Oficiozna »Gazeta Polska« je objavila članek pod naslovom »Ugodna znamenja«, v katerem pravi med drugim, da je akcija poljske vlade za razčiščenje odnošajev med Poljsko in Nemčijo dosegla znaten uspeh. Položaj se je v zadnjih dneh znatno popravil, ker se je ugotovilo, da mora poljsko-nemško razmerje v prvi vrsti temeljiti na spoštovanju obstoječih pogodb. Poljska vlada je vedno izjavljala, da ne dovoli nobenega napada na pogodbe, ki uravnavajo poljsko-nemško razmerje. Prav tako je Poljska v mejah možnosti in v skladu z določili mirovnih pogodb vedno stremela za tem, da doseže čim boljše medsebojno razmerje v interesu obeh držav. Mislimo, pravi list, da je tudi izjava nemškega kancelarja Hitlerja prežeta z istimi miroljubnimi idejami. Do pomirjenja na realnem temelju bo prišlo zlasti po odmevu, ki bo nastal v Nemčiji po utemeljitvi poljskega stališča, mnogo bo pa k temu tudi pripomogel učinek, ki ga bo v Berlinu napravila kancelarjeva izjava. Vsekakor je vzpostavitev dobre soseščine med poljskim in nemškim narodom tako važno in pomembno vprašanje, da je treba videti v vsakem prizadevanju, pa naj bi prišlo od koderkoli, ugoden simptom za oba sosedna si naroda.

Predsedniške volitve na Poljskem

Varšava, 5. maja. AA. Odbor vladnega bloka je sklenil kandidirati za predsednika republike dosedanjega predsednika Moscickega. Volitve se bodo vršile 8. maja. Ker ima vladni blok večino, je izvolitev Moscickega zagotovljena.

Fašistične vojne priprave ob naši meji

Informacije pariškega lista — Fašistično vojno hujskanje med prebivalstvom — Mrzlično utrjevanje meje

Pariz, 5. maja. M. »L'Homme Libre« objavlja daljši članek svojega glavnega urednika Eugena Lotieja o italijanskih vojaških ukrepih ob jugoslovenski meji. Članek pravi, da je nenavadno ojačenje vojnih priprav v pokrajinah, ki meje na Jugoslavijo, izzvalo v Julijski krajini vesti o možnosti skorajšnje vojne med Italijo in Jugoslavijo. Že par let sem razvijajo italijanski vojaški krogi ravno v Julijski Krajini največjo aktivnost in iz fašističnih vrst so se od časa do časa vedno na novo pojavljale vesti o možnosti vojne. Vendar prebivalstvo Julijske Krajine, ki je po veliki večini jugoslovensko, ni poklanjalo mnogo vere fašističnim napovedim, ker je prepričano, da fašistični vodilni krogi od časa do časa širijo take vesti samo za to, da bi preplašili jugoslovensko prebivalstvo in s tem upravičili razne »reforme« za raznaroditev in pofašistenje Julijske Krajine.

Odkar pa je bila sklenjena nova pogodba Male antante, so se italijanske vojne priprave v Julijski Krajini tako razširile in povečale, da je bojazen pred možnostjo nove vojne prevzela ne samo široke ljudske sloje, marveč tudi trgovske in druge gospodarske kroge, ki so poprej le z največjo rezervo sprejemali alarmantne vesti iz fašističnih vrst.

Čankar govori dalje o pojačenem gibanju vojaških čet v Julijski Krajini, zlasti o koncentraciji obmejnih čet vzdolž jugoslovenske meje. Pri tem opozarja, da so bili letos vojaški novinci vpoklicani pred običajnim rokom; prav tako so bili pozvani na vojaške vežbe tudi rezervisti z Goriškega ter vsi rezervni piloti. Dela na raznih utrdbah na meji se nadaljujejo v pospešenem tempu. Poprej so bili pri njih zaposleni tudi domačini, sedaj pa so vse domačine kot nezanesljive odpustili in namestili delavce in vojaštvo iz južnih italijanskih pokrajin, katerim je prepovedan vsak stik z domačim prebivalstvom. Izdan je tudi odlok, da se uvedejo za te oddelke posebne uniforme, da bo na ta način lažja kontrola nad njimi. Vojaki in delavci, ki so zaposleni pri teh delih, ne smejo brez dovoljenja zapustiti svojih vojašnic niti tedaj, če niso v službi.

V šolah učitelji otrokom javno razlagajo, da bo kmalu vojna. V Trstu in Gorici navdušujejo otroke za vojno z »največjim sovražnikom Italije«, s Francijo in »njenimi malimi zavezniki« v Srednji Evropi. V tržaškem univerzitetnem fašističnem krožku širijo vesti, da pride do vojne v najkrajšem času, tako da je že vse prepričano, da bo Italija sama napadla svoje sosede. Naravno je, da povzročajo take vesti med prebivalstvom veliko vznemirjenje. Kdor jim noče verjeti, tega na vse načine zasmehujejo fašistični miličniki, ki se povsod hvalijo, da imajo zaupne vesti z merodajne strani.

Razumljivo je, da prebivalstvo Julijske Krajine in tudi ogromna večina prebivalstva iz ostale Italije ni prav nič navdušeno za take fašistične načrte. Često je javno slišati govorice, da si bodo pravi Italijani že znali pomagati, da jim ne bo treba sodelovati v morebitnih fašističnih pustolovščinah. Dasi je vse to samo notranji fašistični manever, s katerim hočejo vplivati na mase, pa je vendar silno značilno za duh in politiko fašističnega režima, ki je absolutni gospodar sodobne Italije.

Informacije lista »L'Homme Libre« so vzbudile precejšnjo pozornost, ker mečejo čudno luč na italijansko razorožitveno politiko v Ženevi. Vendar pa poudarjajo v informiranih krogih, da iz italijanskih priprav ne gre sklepati na vojne naklepe fašizma, saj imajo vse pretežno obrambni značaj. Pred svetom bi Italija rada žnjimi dokumentirala, da je od Jugoslavije ogrožena, doma pa širi vojno razpoloženje, da odvrne množice od skrbi za vsakdanji kruh, ki je vedno bolj pičel, in da utemelji preganjanje jugoslovenskega prebivalstva v Julijski Krajini.

Kriza v Španiji

Pariz, 2. maja.

Vlada admirala Azane, ki ima že poldrugo leto v rokah krmilo mlade španske republike, je zopet zašla v resne težave. Komaj je z muko prebrodila nevarno krizo, ki ji je nastala iz terorističnih dejanj podrejene policije v Casas Viejas, kjer je bilo brez sodbe ustreljenih in nato s hišo vred sežganih več upornikov, že se je njen položaj zopet zelo poslabšal, tako da demisija ne bi nikogar presenetila. Azana sam je v parlamentu priznal, da je položaj njegove vlade zelo kritičen. Težkoče to pot ne prihajajo od starih zakletih nasprotnikov sedanjega režima, monarhistov in klerikalcev na desnici ter komunistov na levici, temveč od bivših njegovih lastnih zaveznikov, od onih republikancev, ki so pod Lerrouxovim vodstvom usmerjeni malo bolj proti desni. Njim se je Azana zameril v prvi vrsti s svojo precej radikalno politiko, h kateri je prisiljen iz obzirov na svoje glavne zaveznike, socialiste. Napad združene opozicije ima zato tudi glavni smoter, vreči socialiste iz vlade; nova vlada naj bi ostala republikanska, vendar naj bi njeno jedro ne bili več socialisti, marveč desničarski republikanci.

Olja so prilile v ta razgret položaj občinske volitve, ki so se vršile 23. aprila v prav čudnih okoliščinah. Opozicija je zahtevala, naj se volitve izvrše po vsej državi na isti dan, toda vlada jih je za enkrat razpisala le v onih občinah, ki jim niso načelovali voljeni župani, temveč od vlade postavljeni komisarji. Utemeljila je svoj ukrep s tem, da so volitve v teh občinah najbolj potrebne, da se jim na ta način omogoči demokratična samouprava. Bile so to one občine, ki so še po starem občinskem volilnem redu dobile avtomatično svojega župana brez volitev, ako je v dotični občini nastopila samo ena kandidatna lista. Na ta način so bili imenovani pri zadnjih občinskih volitvah župani v 2744 občinah, ki so skupaj štele okrog 16.000 občinskih svetovalcev. Semkaj so seveda spadale v prvi vrsti majhne kmečke občine, katerih prebivalstvo je v Španiji politično še zelo nezrelo in je volilo vedno le po svojem gospodarju, ki je bil prej kak fevdalni plemič, sedaj pa republikanski vladni komisar. Republika je namreč takoj po svoji zmagi večino teh županov nadomestila s komisarji, ki so imeli nalogo, da vzgoje prebivalstvo v novem duhu. Azana je zato upravičeno pričakoval, da bodo te volitve prinesle vladi popoln uspeh.

Toda izid je pokazal drugače. Na vsej črti so sicer zmagali republikanci in razmeroma zelo malo glasov je odpadlo na ekstremistične stranke, na komuniste in klerikalce, toda današnja vladna koalicija je dobila med 16.000 občinskih odbornikov komaj 5000 svojih mož. Res je z državno-političnega stališča izid volitev za Španijo razveseljiv in časten, ker množice kljub silni gospodarski bedi niso nasedle demagogiji skrajne levice ali skrajne desnice, marveč so volile republikansko. Toda izjavile so se za one republikanske skupine, ki so v opoziciji proti sedanji vladi, zato uspeh za vlado kot tako ni prijeten. Strnjena opozicija že na vso moč zahteva, da mora vlada nemudoma odstopiti, češ da se je večina prebivalstva izrekla proti njej in da bi bil njen nadaljnji obstoj v nasprotju z demokratičnimi načeli.

Vendar tudi nova demokratska Španija ni tako demokratska kakor izgleda in kakor se dela. Predsednik Zamora ima obširna pooblastila in on je zaenkrat še čvrsto za Azano. Že tik pred Veliko nočjo ga je rešil, ko je imela opozicija že vse dogovorjeno, da ga strmoglavi. Zamora se nahaja sedaj na inspekcijskem potovanju po severni Španiji in se mora v kratkem vrniti v prestolnico. Splošno je znano da uživa Azana še vedno njegovo zaupanje. Čeprav je sedaj združena opozicija napovedala najodločnejšo obstrukcijo, je kljub temu mogoče, da se bo sedanja vlada, ki ima pod Azanovo čvrsto roko še vedno večino v parlamentu, v doglednem času zopet izkopala iz težav. Če ne zlepa, pa zgrda; kajti da je v težkih časih malo ali več diktaturi podoben način vladanja edino mogoč, o tem so si tudi v republikanski in demokratsi Španiji že davno na jasnem.

Grčija in Mala antanta

Atene, 5. maja. AA. Zunanje ministrstvo je izdalo komunike, ki pravi, da so popolnoma neresnične vesti o kakšni zvezi med Grčijo, Turčijo in Bolgarijo pod vodstvom Italije in z ostjo proti Mali antanti.

Francoski učenjak o prirodnih lepotah Jugoslavije

Pariz, 5. maja. AA. Snoči je šef francoske arheološke misije v Albaniji Leon Ray v kinematografski dvorani francoskega avtokluba na trgu Concorde predavanje o Jugoslaviji kot turistični državi. Predavanje so ilustrirale projekcije fotografij, ki jih je napravil Leon Ray sam na avtomobilskem potovanju po Sloveniji, Hrvatski, Bosni in Hercegovini, Boki Kotorski, Črni gori, Budvi, Ulčinju in nazaj ob obali jugoslovenskega Primorja. Okusno izbrani posnetki in predavanje samo so napravili zelo odličen vtis na polno dvorano pariških članov francoskega avtomobilskega kluba. Predavatelj je z razumevanjem in toploto govoril o prirodnih lepotah Slovenije, o zanimivostih zagrebškega etnografskega muzeja o čudovitih nošah v okolici Petrinje, o pisani Bosni, čudežni Hercegovini itd. Posebno je pohvalil gostoljubnost Jugoslovenov in njihovo ljubezen do Francije.

Srečen sem, je končal Ray svoje predavanje, da se mi je ponudila priložnost, da vam na kratko popišem lepote prijateljske Jugoslavije. Še srečnejši bom, če se bo kdo izmed prisotnih gospodov hotel osebno prepričati o točnosti mojih potrval turističnih lepot Jugoslavije.

Splošno odobravanje in ploskanje je sprejelo te besede predavatelja, ki se mu je nato predsednik kluba vicomte de Rohane prisrčno zahvalil za njegovo predavanje in mu v imenu kluba izročil častni dar. Jugoslovenski poslanik v Parizu dr. Miroslav Spalajković, ki se je udeležil tega predavanja skupno z vojaškim delegatom generalom Nenadovićem, svetnikom poslaništva Cincar-Markovićem in še nekaterimi drugimi člani jugoslovenskega poslaništva, se je zahvalil Leonu Rayu za njegova zanimivo in toplo predavanje.

Redni zračni promet na progi Beograd—Dunaj

Beograd, 5. maja p. Danes je bil otvorjen redni zračni promet na progi Beograd—Zagreb—Dunaj. Prvo letalo je vodil naš najboljši pilot g. Striževski. Letalo je ob 4. dospela v Zagreb ter je po kratkem pristanku nadaljevalo pot v Gradec, odnosno na Dunaj.

Živahen letalski promet v Zagrebu

Zagreb, 5. maja n. Na zagrebškem letališču je bilo danes zelo živahno. Ob 10.10 je prispel na letališče Junkersov aparat, ki je 20 minut nato nadaljeval svoj polet proti Beogradu. Ob 16. je odletelo z letališča prvo naše letalo tipa »Farman« proti Gradcu in Dunaju. Z njegovim startom je bil otvorjen letalski promet z Avstrijo. Na letališču je pristalo tudi veliko potniško letalo podjetja Baťe, ki je privedlo v Zagreb več Baťinih uradnikov. Končno so prispela v Zagreb tudi tri češkoslovaška vojna letala, ki nadaljujejo jutri svojo pot proti Sarajevu in Dubrovniku. Za jutri je napovedan prihod skupine angleških letal, ki so namenjena v Irak.

Za negovanje las

T R I L Y S I N
biologični tonikum za lase

Prhljaj izgine.
Lasje ne izpadajo več.
Lasje zopet rastejo. 6090

Jugoslovenski narodni klub razpada

Beograd, 5. maja. v. Razkroj med poslanci, ki so tvorili dosedanji Jugoslovenski narodni klub, zavzema vedno širši obseg. Predlogu, da klub ustanovi svoje lastno politično stranko pod imenom Jugoslovenska narodna stranka, so se od vsega začetka odločno uprli predsednik kluba, poslanec Stavra Trpković ter poslanca dr. Bogomil Vošnjak in Babanović, ki so tudi izvajali konsekvence, izstopili iz kluba ter se vrnili zopet v klub narodnih poslancev JRKD. Kakor se čuje, bosta njihovemu vzgledu sledila še dva poslanca, ki smatrata, da je akcija njihovih dosedanjih tovarišev premalo resna, da bi jo mogla podpirati. Tudi ta dva poslanca se vrneta v JRKD.

Okrožni inspektorat v Mariboru ukinjen

Beograd, 5. maja. v. Kakor znano, je bilo z novim proračunom zaradi štednje ukinjenih tudi 11 okrožnih inspektoratov. Ministrski svet je sedaj sklenil, da se ukinejo naslednji inspektorati: *Maribor*, Varaždin, Bihać, Jajce, Šabac, Belo polje, Veliki Bečkerek, Smederevo, Sombor, Zaječar in Kruševac. Agende teh okrožnih inspektoratov preidejo na pristojne banske uprave. Posle mariborskega okrožnega inspektorata prevzame banska uprava v Ljubljani.

Konferenca Rotary-klubov

Beograd, 5. maja. p. Danes se je pričela v hotelu »Srpski kralj« konferenca jugoslovenskega distrikta Rotary-kluba. Konference se udeležujejo delegati vseh 15 jugoslovenskih klubov. Med drugimi dr. Ivan Glonar in dr. Viljem Krejči iz Ljubljane ter dr. Miroslav Ploj iz Maribora. Danes se je vršila seja predsednikov in tajnikov klubov in so na njej razpravljali o internih organizacijskih zadevah. Konference se je udeležil tudi guverner češkoslovaškega distrikta Alojzij Červenka. Jutri se bo vršilo javno zborovanje v borzni dvorani.

Mednarodni turistični kongres

Split, 5. maja. AA. Dopoldne se je vršila seja upravnega odbora AGOT-a, zveze uradnih turističnih organizacij Evrope, na katero so poslala svoje delegate društva: nemški »Mer«, češkoslovaški »Četok«, poljski »Orbis«, madžarski »Ibus«, francoska uradna turistična organizacija, avstrijski »GPB«, italijanska »CITA« in jugoslovenski »Putnik«, zastopniki uradnih turističnih organizacij Holandske, Danske, Finske, Švedske, Norveške, Švice, Bolgarije, Turčije in Rumunije.

Na današnji seji so razpravljali o delovnem programu jutrišnje letne skupščine. Za predsednika je bil izvoljen predsednik madžarske turistične organizacije »Ibusa« Oskar Barsony. Upravni odbor je sklenil predlagati skupščini, naj sprejme za člana zveze bolgarsko turistično organizacijo »Bolgarijo« in turško »Hato«. Nato je sprejel predlog o izpremembi pravil, po kateri se razširi delokrog »AGOT-a« na nove kategorije članov, to je, da se uvedejo dopisni člani.

Popoldne je »Putnik« priredil izlet v Trogir, zvečer pa udeležencem na čast banket v hotelu Matić

Jutri se bo vršila seja na ladji »Aleksandar I.«, ki odpluje ob 10. v Dubrovnik. Tako si bodo mogli zastopniki največjih evropskih turističnih organizacij ogledati najzanimivejši del jugoslovenske riviere. Posebno navdušeni so delegati Danske, Francije in Holandske, ki pa bodo morali že v nedeljo odpotovati domov, dočim bodo delegati ostalih držav ostali še nekaj časa na našem Primorju.

Ugoden razvoj trgovine s Poljsko

Beograd, 5. maja. AA. Poljsko-jugoslovenski gospodarski odbor je imel 4. t. m. sestanek z ravnateljem varšavske kompenzacijske družbe dr. Kulikowskim, ki je v ta namen prišel v Beograd.

Kakor znano, se v zadnjem času naš izvoz na Poljsko in uvoz iz Poljske v glavnem vrši s kompenzacijami preko poljsko-jugoslovenskega gospodarskega odbora v Beogradu in kompenzacijske družbe v Varšavi. Zato je sodelovanje med obema ustanovama stalno, dogovori in sporazumi pa neobhodno potrebni. Na sestanku so z zadoščenjem ugotovili, da se v zadnjih mesecih, odkar se vrši medsebojna trgovina na bazi kompenzacij, poljsko-jugoslovenski trgovinski odnošaji povoljno razvijajo. Ne samo, da napreduje izvoz blaga, ki smo ga že doslej izvažali na Poljsko, temveč se razvija tudi izvoz nekaterih novih predmetov. Posebno se je razvila trgovina s povrtnino, dalje s kumarami, karfijolo in zelenim fižolom, povpraševanje je pa tudi za sveže višnje, češnje, lubenice, dinje, seme solnčnic, buče, oljkine izdelke, koze in jagnjeta.

Razne okoliščine govore za to, da je pričakovati še lepšega razvoja poljsko-jugoslovenskih trgovinskih odnošajev. Vse informacije in podrobnejše podatke daje poljsko-jugoslovenski gospodarski odbor, Beograd, Kraljev trg št. 5-II.

Princ Sikst Burbonski v Novem Sadu

Novi Sad, 5. maja p. Na tukajšnjem letališču je davi pristal s svojim zasebnim letalom na povratku iz Bukarešte v Pariz princ Sikst Burbonski, brat bivše cesarice Zite. Po kratkem pristanku je nadaljeval polet.

Zapisnik o umoru bo sestavljen jutri —

nakar bodo aretiranci odgnani v Novo mesto

Ljubljana, 5. maja.

Policijska preiskava umora 32 letne Amalije Malijeve je končana. Včeraj sta policija kakor orožništvo zaključila izsledovanje; najdba morilčevega noža je kronala popoln in nagel uspeh dela obojnih varnostnih organov. Nabralo se je toliko dokazilnega gradiva, da je grozovit zločin krivcema popolnoma dokazan. V kolikor ta ali ona stran še ni osvetljena, se bo to še zgodilo, pa naj Andrej Mali ostane odporen in molčeč kolikor hoče.

Šef kriminalnega oddelka policijske uprave v Ljubljani g. Žajdela je že danes pričel sestavljati obširen zapisnik, v katerem bo navedel ves potek preiskave ter izčrpal vse dokazilno gradivo do podrobnosti. Nato bo poročilo oddano preko državnega pravdništva sodišču v Novem mestu. Obenem bodo seveda tja poslana vsa corpora delicti, tako najdena ura, del maske, ki jo je uporabil Anton Mali, žepna svetilka, ki so jo našli pod posteljo v Anžlovarjevi hiši in slednjič tudi prožni nož, ta bridki morilni instrument dveh bratov.

Po včerajšnjih soočenjih aretirancev in po ponovnem zaslišanju Andreja Malija, ki pa je ostal navzlic dokazom trdovratno zakrknjen, so preiskovalni organi pustili danes in bodo do odvedbe iz Ljubljane pustili Andreja in ostala dva aretiranca v miru. Seveda Andreju Maliju niso povedali pri zaslišanju prav vseh potankosti, ki izpričujejo njegovo krivdo, ker je bilo to potrebno, da si sam ne izmisli novih izbegavanj. Marveč bo morda izvedel šele na razpravi. Celotni zapisnik bo sestavljen do nedelje, nakar bodo aretiranci prve dni prihodnjega tedna romali v zapore novomeškega sodišča.

Prava preiskava se bo šele pričela

Že po policiji zbrano gradivo zoper oba zločinca Malija kaže z vso gotovostjo na to, da bosta Andrej in Tone obtožena najgršega zločina iz poglavja kaznjivih dejanj zoper življenje in telo: premišljenega umora.

Drugi del § 167. k. z določa, da se kaznuje s smrtjo ali dosmrtno robijo: 1. kdor drugega usmrti po zrelem preudarku, 2. kdor drugega usmrti s strupom ali na okruten način, 3. kdor drugega usmrti na način, s katerim je ogroženo življenje več oseb, 4. kdor drugega usmrti iz koristoljubja ali zato, da izvrši ali prikrije drugo zločinstvo, ali 5. kdor je v povratku, ker je koga usmrtil na način, ki v teh točkah ni naveden. Vsak laik že lahko reče, da gre v tem primeru za usmrtitev iz 1. točke, gotovo tudi iz druge točke, ker si je pač težko misliti še okrutnejše usmrtitve, ni pa izključeno, da bo dejanje kvalificirano tudi po navedeni 4. točki.

Za preiskavo, razpravo in razsojo umora je stvarno pristojno okrožno kot sborno sodišče, in sicer za razpravo in razsojo senat petorice (§ 11. in 75. k. p.) Krajevno pa je pristojno za postopanje praviloma sodišče onega območja, kjer se je kaznjivo dejanje storilo, to tudi takrat, če bi obdolženec stalno bival v drugem območju. V našem primeru pa je Andrej Mali vsaj tudi bival stalno v območju novomeškega okrožnega sodišča in je zato zaenkrat podana pristojnost novomeškega okrožnega sodišča.

Če pa bi bil kdo osumljen razen tega umora še tudi kake druge usmrtitve, recimo, v območju ljubljanskega okrožnega sodišča, potem bi izvedlo o vseh teh dejanjih enotno postopanje ono sodišče, ki je prvo pričelo postopanje. Razen tega primera bi utegnilo priti v poštev ljubljansko sodišče za proces zoper oba Malija še tudi takrat, če bi to zahtevala javna varnost, lahkota postopanja ali druge posebne potrebe postopanja. Končno besedo o tem pa bi imelo apelacijsko sodišče po zaslišanju višjega državnega tožilca.

Vse dosedanje poslovanje varnostnih organov, tako orožništva kakor tudi ljubljanske policije tvori le pripravo za otvoritev preiskave. Te poizvedbe služijo državnemu tožilcu, v našem primeru novomeškemu, ki se ravna po istih pristojnostnih predpisih kakor sodišča. Kajti državni tožilec mora pokreniti vselej, kadar se je kaznivo dejanje storilo, kazensko postopanje, razen če ni dokazov potrebnih za uspešno voditev kazenskega postopanja.

Policijska oblastva morajo tudi, ko se je že predložilo naznanilo o kaznivem dejanju, nadaljevati predhodne poizvedbe in zlasti ukreniti vse, česar je treba, da se sledovi kaznivega dejanja ohranijo in da se storilec ali udeleženec ne skrije, ali da ne pobegne, ter o vsem tem takoj obvestiti državnega tožilca in pristojno sresko sodišče. V poizvedbah, ki so se vršile zoper morilca Amalije Malijeve, je nastopalo, kakor znano, sresko sodišče v Višnji gori po sodniku g. Josipu Rusu. Sresko sodišče je v takih primerih tudi pristojno ukreniti potrebna sodna dejanja, če bi se bilo bati, da se sledovi kaznivega dejanja uničijo ali izpremene, preden prispejo predlogi ali naredbe državnega tožilca. Zaradi pojasnila poedinih okolnosti, važnih za kazensko stvar, sme policijsko oblastvo vsakogar pozvati in brez prisege zaslišati. Vse to smo o poizvedbah v Št. Vidu pri Stični in v Ljubljani ponovno čitali.

Zoper vsakogar, ki je osumljen premišljene usmrtitve, se mora po zakonu uvesti preiskava, preden se postavi obdolženec pod obtožbo. Namen preiskave je: sodno tako razbistriti osnove suma, navedene zoper izvestno osebo in pa stanje stvari, da se da na osnovi tega odločiti, ali naj se postopanje zoper to osebo ustavi ali pa naj se postavi oseba pod obtožbo.

Iz tega vidimo, da se formalno najvažnejše postopanje zoper morilce Malijeve šele pričenja, dasi je seveda poizvedovalno gradivo varnostnih organov ogromnega, včasih naravnost najvažnejšega pomena, kajti brez policijskih poizvedb bi sodišče utegnilo ostati brez vsakih dokazov.

Ko državni tožilec predlaga, da se uvede preiskava, vroči preiskovalnemu sodniku tudi dokazila, za katera je izvedel in vse spise poizvedovanja.

Državni tožilec ne sme sam izvrševati preiskovalnih dejanj, sicer so brez veljave. Obdolžencu, ki je osumljen umora, se odredi vselej brez izjeme preiskovalni zapor.

Preiskava se konča, če sposna preiskovalni sodnik vse ono, kar se je storilo med preiskavo, za zadostno, da se sme odrediti glavna razprava ali pa ustavitev postopanja. Iz tega izhaja sedaj, da bo preiskovalni sodnik zaslišal še enkrat vse priče, ki so bile morda že na policiji zaslišane, da bo morda pozval še kakšne druge priče in bo sploh storil vse, da se čim točneje dožene krivda bratov Malijev in morda še koga drugega.

Po končani preiskavi pa bo vročil preiskovalni sodnik spise zopet državnemu tožilcu. Ta mora podati v osmih dneh po prejemu spisov predlog, naj se preiskava dopolni, če se mu zdi, da stvar ni zrela za odločitev, ali pa mora vložiti obtožnico, kolikor seveda ne bi spoznal, da ni osnove za nadaljnji pregon.

Osebe, ki so v preiskovalnem zaporu, morajo biti zaprte vsaka zase v posebnem predelu. Sicer pa zadevajo preiskovanca samo one omejitve, ki so potrebne, da ne more pobegniti, da se preprečijo dogovori, ki bi bili za preiskavo škodljivi in da se vzdrži v zaporu predpisani red.

Velik uspeh trboveljskih slavčkov v ČSR

Veličasten sprejem mladih pevcev v Budjejovicah — Vsi češkoslovaški listi hvalijo umetniški nastop trboveljskih slavčkov

Praga, 5. maja. h. Na koncertni turneji po Češkoslovaški so včeraj trboveljski slavčki prispeli v Budjejovice. Na kolodvoru so mlade pevce sprejeli zastopniki JČL, članstvo in pevci južnočeške pevske župe Jeremijaševe in velika množica občinstva. Z godbo tamošnjega pešpolka so nato slavčki v impozantnem sprevodu krenili v vojašnico, kjer so nastanjeni. Skoraj pol mesta je bilo v sprevodu ali pa je tvorilo špalir. Davi so častniki in vojaki priredili otrokom na dvorišču vojašnice majhen sprejem, pri katerem je zopet svirala godba. Mlade jugoslovenske goste so prišli tjakaj pozdravit zastopniki oblasti, mesta in političnega življenja. Dopoldne se je vršila nato v veliki dvorani »Češke Besede« matineja za šolsko mladino, na katero je bil tak naval, na je morala polovica otrok ostati zunaj. Navdušenje za mlade pevce je bilo ogromno. Poročevalci listov so soglasno mnenja, da še niso slišali tako izvežbanega mladinskega zbora.

Zvečer ob 20. se je vršil v isti dvorani koncert, ki je pravtako napolnil dvorano do zadnjega mesta. Občinstvo je sprejelo slavčke s spontanim navdušenjem in odobravanjem. Poročila o gostovanju mladih pevcev prinašajo vsi češkoslovaški listi in poudarjajo soglasno, da takšnega mladinskeg zbora že dolgo ni bilo v gostih. Jutri bodo trboveljski slavčki nastopili v Plznu.

Zagonetna smrt beograjskega trgovca

Beograd, 5. maja. p. Pred več dnevi je brez sledu izginil ugledni beograjski trgovec inž. Georgije Stanković, ki ima eno največjih konfekcijskih trgovin v Kneza Mihajla ulici. Živel je v dobrih razmerah in je bil njegov skrivnostni odhod tembolj zagoneten. Davi je prišlo poročilo, da so našli njegovo truplo v Dunavu v bližini Grockega. Kakor vse kaže, je postal Stanković žrtev zločina, ker vse okolnosti izključujejo vsako misel samomora.

Odlikovanje

Beograd, 5. maja p. S kraljevim ukazom je na predlog ministra pravde odlikovan z redom Jugoslovenske krone IV. stopnje dr. Ivan Jančič, državni tožilec v Mariboru.

Dva poizkusa požiga

Bohinjska Bistrica, 5. maja

Preteklo soboto zvečer so ljudje preplašeni vstajali iz postelj, ko so zaslišali gasilski rog in plat zvona. Goreti je začelo v hlevu posestnika po domače Šlosarja. K sreči je bil ogenj pravočasno opažen in pogašen, da se ni užgalo vse gospodarsko poslopje. Zgorelo je le seno, ki je bilo na hlevu. Požar je prva zapazila gdč. Marica Arhova in začela klicati na pomoč Ljudje, ki še niso spali, so takoj prihiteli k poslopju in z največjo naglico udušili plamene. Če bi se bil ogenj opazil kake dve minuti pozneje, bi najbrže poleg gospodarskega poslopja postalo žrtev plamenov še več drugih poslopij, ki so v neposredni bližini Šlosarjevega hleva. Na kraj ognja so takoj prihiteli tudi požrtvovalni gasilci, ki jim pa ni bilo treba stopiti z motorko v akcijo.

Niso se še pomirili ljudje zaradi požara pri Šlosarju, že je v ponedeljek okrog 23. spet začelo goreti na enak način v hlevu posestnice Čavčkove. Prva je opazila požar gospodinja sama, ki je v kuhinji pripravljala semenski krompir za sajenje. Zavohala je namreč naenkrat sumljiv smrad, pa je šla gledat okrog hiše in je videla ogenj na hlevu. Hitro je poklicala na pomoč sosede, ki so ogenj pravočasno udušili.

Čudno je, da začne vedno goreti na podoben način. Pri Lovretu in Logarju, o katerih požarih je »Jutro« že poročalo, se je pokazal ogenj prav tako na hlevih. Žal, le, da v teh dveh primerih pomoč ni prispela pravočasno in sta obe poslopji zgoreli do tal. Značilno je tudi, da gori vedno le v gornjem delu vasi. Kaže, da požigalec nima na razpolago mnogo časa in da se mu vedno mudi. Orožništvo vodi temeljito preiskavo in je upati, da bo požigalec kmalu v rokah pravice, da bodo potem posestniki poslopij zopet lahko v miru spali.

Vremenska napoved

Dunajska vremenska napoved za soboto: Še jasno in toplo.

Naši kraji in ljudje

Elektriko v gornjo savsko dolino!

V tujsko-prometnem pogledu prihaja po svoji važnosti za našimi najslovitejšimi tujsko-prometnimi središči v poštev takoj gornja savska dolina s svojimi idiličnimi vasicami in naselbinami. Od vasi Dovje-Mojstrana tja gori do [illegible] ne meje pri vasi Rateče-Planica. Če so [illegible] ili ti kraji še pred vojno v glavnem le izhodišča za visokoalpske ture, so danes postali še važnejša turistična izhodišča in pa izraziti letoviščarski in zimskosportni kraji, kamor prihajajo na oddih tujci od blizu in od daleč. Tik ob vznožju gorskih velikanov, ob vhodih v romantične in prelestno lepe alpske doline, istočasno ob dolgo potegnjeni savski dolini leže mikavne vasice, katere leto za letom povečujejo svoj zunanji kras in žare samega veselja in zdravja. Mehko je v teh krajih, kakor na tihem mahovju sredi prostranosti gozdov, ko vse naokoli izdihava božajoči mir telesu in uteho razboljeni duši. Pod jasnino neba pa plava ptič — sokol, da bdi in čuva nad kraji in ljudmi, nad ljudmi, katerih duše so vzete iz najčistejših naših gorskih studencev, njih telesa pa, kakor da so s skalnatimi pečinami eno...

Tu gori v teh krajih je doma veliko romantike, veliko zdravja in dobre volje, mnogo domače pristnosti, razmaknjena je simpatična gorenjska bahavost, vmes pa žare dobra srca in zlate duše, kakor da jih je Bog v svoji modrosti baš sem posadil, da poveličujejo kras gora in dolin. Tu gori pa je doma tudi mnogo skromnosti, mnogo trpljenja in pomanjkanja, mnogo skritih solz mora biti zadušenih, da ne pade madež v paradiž, fantom v mesečnih nočeh noče pesem prav iz src... Tu gori je kraljestvo lepote narave v vseh najrazličnejših odtenkih, toda zemlja je skopa in peščena, malo je je, da ne rodi zadostno kruha vsem, kateri so lačni. Težko odkopava kmetič z ženo svoj vsakdanji kruh; za enega ga je komaj, doma pa gleda z radostjo v svet osem, deset živih oči; tudi stari oče in mati še živita. Tesna je dolina in od skal je stisnjena v ozek pas. Malo je plodne zemlje in še nad to se razdivjajo hudourniki z bregov, kakor da bi hoteli reči: nam ni treba, da nam zemlja rodi. V srečnejših časih so prebivalci gornje savske doline iskali svoj vsakdanji kruh z delom v gozdovih pri lesni trgovini in v industriji, živina je imela vrednost, da je zadoščalo za obleko in obutev, mnogi so imeli dela v Rajblu, na Jesenicah, v cementni tovarni, na lov so hodili, po gorah so turistom kazali razne steze in police. To vse minilo je... Ostalo je hotenje do življenja — in ostala je tudi pravica do življenja. Mirovne pogodbe so sredi čez njive in pašnike potegnile mejo, da je kruh iz teh njih še bolj grenak. Korake stražijo bajoneti in tuje nam duše, živina na paši je strogo evidentirana, vsako bukev, katero podere sekira, bi mogli pokriti s samimi koleki iz prošenj, da je smela bukev pasti. Davki tu, težki davki tam preko. Življenje postaja grozno. Res, težko je služiti dvema gospodoma. Toda naša vera je visoka in globoka, ker vemo, da živimo v lastni državi, v narodni državi, v kateri so koristi ljudstva vse.

Trdo življenje je iz krajev v gornji savski dolini ustvarilo najizrazitejše tujsko-prometne kraje. To velja v enaki meri za vse kraje gori do državne meje. Vsi kraji brez izjeme morajo zato voditi skladno in enotno tujsko-prometno politiko, v zavesti, da bo le skupno prizadevanje prebivalstva cele doline moglo ustvariti one velike pogoje, ki so za nemoteni in stalni razvoj turizma in letoviščarstva potrebni. Tupatam se med posameznimi kraji pojavijo znaki nekega ljubosumnja, neke skrite bojazni, da bi eden mogel doseči več kakor drugi. Take dnevne nergljarije in mrmrarije niso nikomur v korist. Problem se mora rešiti le enotno in skupno za vse kraje.

Z nujnostjo je prišlo zlasti v zadnjem času na dnevni red *vprašanje elektrifikacije doline. Jasno je namreč, da je brez zanesljive in dobre električne sile razvoj tujskega prometa nemogoč. Kraji v temi ne morejo biti privlačnost za tujca. Kraji z migajočo in muhasto razsvetljavo bolj odbijajo kakor vabijo.* Hladilne naprave so nemogoče, ako ni električne energije. Večji hoteli brez električne luči in moči niti ne nastajajo. V tujsko-prometnih krajih mora biti zdravnikova ordinacija opremljena z najmodernejšimi diagnostičnimi in tudi z zdravilnimi pripomočki. Za to je potrebna električna sila. Radio brez elektrike ni privlačen, dramatične igre, kinopredstave zahtevajo električno luč. Zimski čas ima dolge noči, družabne igre ob leščerbah niso zabavne.

Danes je tako, da bodo kraji brez dobre električne energije utonili v temi.

Elektrifikacija savske doline je sredi pota zastala. Daljnovod je prišel do kraja Dovje-Mojstrana; naprej gori je tema, le Kranjska gora ima iz nepopolne lastne elektrarne včasih dobro, včasih slabo luč, če se jim hoče, pa žarnice tudi ugasnejo. Vse to bi pomenilo, da morajo naši kraji v tujsko-prometnem oziru nazadovati, namesto da bi napredovali. Po prizadevanju uvidevnih činiteljev je vprašanje popolne in zanesljive elektrifikacije naših krajev postalo aktualno. Tako aktualna je ta stvar, da ne smemo nobenega trenutka več zamuditi. Čim težja je kriza, tem bolj nujna je elektrifikacija. Morda bo drugače to vprašanje za dolgo časa potisnjeno prav na zadnji tir. Prišli bodo drugi na vrsto. Stvar je našla polno razumevanja tudi pri činiteljih K. D. E. in pri gospodu banu. Naj bi našlo najpopolnejše razumevanje tudi pri nas samih. Resni časi zahtevajo resnih in nujnih prizadevanj — brez malenkostnih stranskih pomislekov! djb.

Škofov grad v Goričanah — dom slepih

Ljubljana, 5. maja.

Društvo za zgradbo Doma slepih, ki je ena naših najplemenitejših človekoljubnih organizacij, je imelo sinoči 10. redni občni zbor na magistratu. Predsednik stolni župnik in kanonik g. dr. Tomaž Klinar je po pozdravu opisal, kako se društvo stalno prizadeva, da se končno vendarle zgradi dom. Zahvalil se je za pomoč zlasti banu, banovinskim svetnikom, časopisju in občinam, ki navzlic splošnemu obubožanju kažejo potrebno razumevanje za društvo. Počastil je spomin pokojnega odbornika Janka Jegliča, ki je bil vzorno požrtvovalen delavec v dobrodelnosti in veletrgovca Roberta Kollmanna, ki se je v oporoki spomnil ubogih slepcev.

Tajnica ga. prof. Minka Skabernetova je podala še podrobnejše poročilo: Razmere so take, da šteje društvo le 33 rednih, 24 podpornih in 8 ustanovnih članov. Započeta pa je akcija, da bo društvo našlo kaj več prijateljev v javnosti. Društvo je že kupilo parcelo na Kodeljevem, mestni fizik g. dr. Mavricij Rus je napravil idejni načrt, tehniški oddelek banske uprave pa podrobne načrte. Društvo pa se je zanimalo tudi za nakup primerne zgradbe kje drugje, kajti v zadnjem času so nastali proti zidanju na Kodeljevem pomisleki, ker bo postalo to predmestje sčasoma prešumno. Društvo je prejelo več ponudb. Nakup moščanske ubožnice, ki je dozidana v surovem stanju, se je odklonil, ker ni bilo pri rokah dovolj denarnih sredstev. *Društvo najresnejše proučuje ponudbo za nakup škofovega gradu v Goričanah pri Medvodah. Pogajanja so že precej dozorela in bodo najbrže v kratkem zaključena s pozitivnim izidom.* Poslopje bo treba seveda precej preurediti, nakar bodo imeli slepi prekrasen dom, v katerem bo tudi šola za slepo deco. Banovinski svet je letos dovolil 100.000 Din za Dom slepih in 242.130 Din za izdatke zavoda za slepo deco v Kočevju. Odbor se je interesiral tudi za razna volila, ki bodo mogoče pripadla Domu slepih. Knjižnica za slepe, ki je bila doslej v Oražnovem domu, se je nedavno preselila v poslovne prostore Podpornega društva slepih. Za Braillejev točkopis se vedno oglašajo požrtvovalne delavke.

Blagajniško poročilo je podal g. R. Smersu. Bilo je 31.034 Din dohodkov, izdatkov 26.264 Din, prebitka je 4769 Din. Vsa društvena imovina v gotovini znaša 436.207 Din, ameriški sklad pa 463.000 Din. Pa društvo ima udi nepremičnine, ki so ocenjene precej visoko. V glavnem je bil izvoljen zopet stari odbor. V imenu Podpornega društva slepih je g. Zorc izrazil veliko veselje, da se je društvo odločilo za nakup zgradbe za dom slepih; podporno društvo že ne more več uspešno blažiti bede slepcev. Globok vtis je napravil na zborovalce odgovor slepca Jesiha, vojnega invalida, ki je prikazal duševno in zunanje trpljenje slepcev. Priproste besede so vsem segle v srce — slišati bi jih morali tisoči, pa bi naši slepi reveži že davno imeli svoj Dom.

Bolne žene dosežejo z uporabo naravne **»Franz Josefove« grenčice** neovirano lahko iztrebljenje črevesa, kar često učinkuje izvanredno dobrodejno na obolele organe. Ustvaritelji klasičnih učnih knjig za ženske bolezni pišejo, da so ugodno učinkovanje **»Franz Josefove« vode** ugotovili z lastnimi preiskavanji. **»Franz Josefova« voda** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Dolarske milijone je podedovala

Ptuj, 5. maja.

Te dni je sprejela užitkarica Marija Brodnjakova na Bregu pri Ptuju od ameriškega konzulata v Zagrebu obvestilo o ogromni dediščini, ki ji jo je zapustil neki njen sorodnik v San Franciscu. Ta sorodnik je umrl pred tremi leti in je *zapustil ogromno premoženje 16 milijonov dolarjev, ki se razdeli na pet dedičev, a med njimi je tudi srečna užitkarica, ki je dobila enako obvestilo tudi že od odvetnika iz San Francisca.* Dediščine se pa ne veseli samo ženica, nego tudi njeni sorodniki, ki trdno upajo, da bo od milijonov ostalo nekaj še zanje.

Pomen nastopa Akademskega pevskega zbora

Akademski pevski zbor, ki nastopi na nocojšnjem koncertu v Ljubljani, se javlja v prenovljeni obliki. Od desetletnice univerze kralja Aleksandra I. je zbor neprestano trpel na dotoku malo izvežbanega članstva. Letno so mu odhajale stare izvežbane moči. Novi, današnji zbor, je osnoval solidno bazo, stalen pevski kader do 20 v Ljubljani stalno bivajočih poklicnih akademikov; okoli tega jedra, ki mu pravijo »ožji zbor«, se zbira vsakoletni dotok iz redne zborske šole, ki je naprava zase. Iz te praktično-teoretične šole bo po skrbni enoletni predpripravi, ki se je letos prvič vzorno obnesla, dotekal vsakoleni zborski naraščaj, da bo dosegal zbor potrebno in zadostno število.

Akademski pevski zbor je apolitikon v najstrožjem pomenu besede: sleherni član bodisi tega ali onega političnega prepričanja ali naziranja mora biti v prvi vrsti izreden konstruktiven delavec za našo jugoslovensko pesem. Kar mu ostane snage od njegovega prizadevanja za stanovsko izobrazbo, jo mora posvetiti kulturnim namenom APZ. Osebnih razporov, političnih razprtij, malomarnosti ali mlačnosti zbor v svojih vrstah ne trpi — poslednje preizkušnje pred koncerti so to jasno pokazale: vsi nepotrebni in neporabni so morali ali izstopiti ali pa bodo morali počakati nove sezije. Tako rigorozno čiščenje koristno vpliva na novi prerojeni zbor, v mnogo višji meri pa na mladi naraščaj.

Kulturnopolitični program APZ je intenzivno in ekstenzivno prosvetno delo na posamezniku in celoti, usmerjeno iz naroda v narod. Nihče, ki je kdaj prej sodeloval ali ki se z zborom danes trudi za to vzvišeno nalogo, ne more reči, da je zaman potrošil svoj trud in čas. Upamo, da se je na dosedanjih koncertih in podobnih prireditvah uverilo občinstvo o namenu in pomenu APZ.

Naloge za bodočnost? Vemo, da se naši pevski zbori z redkimi izjemami vse preveč drže cenenega načela dulce et utile, se pravi: programi naj bodo tako sestavljeni, da bodo publiki povšeči, in za pevce ne pretežki. To ni in ne more biti nikdar programatična linija resnega prosvetnega delavca. V kratkim besedah povedano bo umetnostni načrt APZ za bodočnost naslednji: pričenjajo z A. Försterjem, temeljno osebnostjo slovenske glasbe; sledila bo slovenska narodna pesem kot bitna osnova naše glasbe; nato čitalniška in počitlniška doba, doba Novih Akordov in slednjič slovenska sodobna. Sledili bodo stilno enotni programi hrvatske, srbske, češke, poljske in ruske glasbe. (Vstopnice za današnji koncert se dobe ves dan pred veliko dvorano v Unionu.)

Jurjevanje — jugoslovenski praznik

Srbski narod praznuje od nekdaj sv. Jurija na prav slovesen način. Jurjev dan je narodni in cerkveni praznik. Vse delo počiva, zaprti so uradi, vse trgovine, vsi javni lokali. V Beogradu praznujejo sv. Jurija na Topčideru. Kdor le more z doma, pride v obsežni park, še male otroke pripeljejo v vozičkih. Prične se pravo ljudsko rajanje. Ob številnih godbah se pleše kolo, pojejo narodne pesmi, tu in tam pa naletimo na velike gruče ljudi, ki pazno sledijo pesmim starega guslarja, kako opeva slavno srbsko zgodovino. Na praznovanje Sv. Jurija prihajajo tudi velike množice seljakov iz bližnje okolice. V topčiderskem parku mrgolijo tisoči in tisoči ljudi. Nadvse razveseljivo pa je dejstvo, da se ob tem velikem narodnem slavju in rajanju, ki traja ves dan in celo noč, ne dogodi nikoli kak incident.

Tudi med Slovenci je stara navada praznovanje sv. Jurija. Ljubljančani so v prejšnjih časih z vso slovesnostjo in v pomladnem razpoloženju slavili sv. Jurija na Ljubljanskem gradu, kjer so mu tudi deželni stanovi postavili lepo kapelo. Po slovesni službi božji je napolnilo ljudstvo grajsko planoto, kjer se je ves dan razvijalo veselo rajanje. Ko so pa oblasti določile grajsko poslopje za kaznilnico, je bilo s tem »jurjevanje« ukinjeno za dolgo dobo let. Šele, ko je bila kaznilnica odpravljena, je jurjevanje na novo poživela Družba sv. Cirila in Metoda po svojih šentpetrskih in šentjakobsko-trnovskih podružnicah.

Kakor vsako leto, se bo jurjevanje tudi letos vršilo v nedeljo, 7. maja. Vsi, ki se zanimajo za tradicije starih predmikov, bodo posetili nedeljsko jurjevanje na Gradu, od koder se jim nudi najlepši razgled v čarobno kraljestvo sv. Jurija.

30 let po požaru na Vačah

Vače, 5. maja.

Vače so najstarejši trg v Zasavju, znamenit po keltskih izkopaninah. To nedeljo pa bomo praznovali žalosten spomin. Zbrale se bodo številne čete Florijanovih vitezov iz litijskega in kresniškega okrožja ter se spominjale silovitega požara, ki je pred 30 leti upepelil domala ves trg.

Vače z okolico so nekdaj slovele po prvovrstnem predivu. Po vseh hišah so pridne roke predle in se pripravljale za »predivdan«, menda največji tak sejem na Kranjskem, ki je privabil kupce tudi od hrvatske strani. Več tkalcev pa je svojčas ropotalo za svojimi statvami. Prvovrstno predivo so merili na lakte po 10 krajcarjev, barvali pa so ga pri Farbarjevih, ki so imeli na Vačah tudi najbolj ugledno gostilno. Tam so zdaj otroci zažigali na smetišču zavržene muholovke z lepljivim klejem. In že je nesreča bila tu. Ogenj je planil v posušeno steljo in slamo ter se naglo selil od poslopja do poslopja. Z vseh strani so hiteli ljudje na pomoč, organiziranih gasilcev je takrat bilo v teh krajih še malo. Pa še samim litijskim gasilcem je primanjkovalo vode. Izsušen je bil vodnjak, ki še danes stoji na trgu tik šole in je globok 13 klafter. Z največjo težavo so rešili cerkev; v ostalem pa od 50 hiš, kolikor so jih takrat štele Vače, niti 10 ni ostalo nepoškodovanih.

Po obnovitvi trga so se začeli Vačani organizirati v gasilskem društvu. 1907 je prvič zatrobil domači gasilski rog. Letošnjo Florijanovo nedeljo bodo torej naši gasilci praznovali z ostalimi društvi litijske župe srebrni jubilej obstoja in obujali spomin na požar v letu 1903. Ob 10. bo svečana služba božja ob sodelovanju litijske gasilske godbe in navzočnosti 19 društev, ki jim bo poveljeval sivolasi župni načelnik Fran Lajovic. To bo slovesen praznik zasavskih gasilcev.

V Vašem interesu je, da vedno zahtevate
ASPIRIN
TABLETE
v originalnih zavitkih. Na drugi strani vsake tablete je vtisnjen zaščitni znak »Bayer-jev križ«. Dobivajo se v vseh lekarnah.
V z. Jugoslavijo k. d. Zagreb, Gajeva 32.
BAYER
Oglas je registr. pod br. 22.822 od 23. XII. 1932.

Ljubljanskemu prebivalstvu

Od 25. do 29. junija bo v Ljubljani I. pokrajinski zlet SKJ. Udeležba bo ogromna iz naše države in se pričakuje tudi na tisoče Sokolov iz bratskih Češkoslovaške in Poljske in Rusov v emigraciji. Posetijo nas pa tudi številni zastopniki iz Francije, Belgije, Luksemburga in drugih držav. Da bo možno to veliko armado Sokolov in prijateljev sokolske ideje, predvsem pa drage goste iz prijateljskih držav udobno in gostoljubno nastaniti, se že sedaj naproša ljubljansko in okoliško prebivalstvo, da blagovoli že sedaj razmišljati o možnosti oddaje čim večjega števila prenočišč. Druga podrobnejša navodila sledé. — Stanovanjski odsek I. pokrajinskega zleta SKJ.

Anton Mali

pomočnik svojemu bratu Andreju Malliju pri umoru njegove žene, fotografiran ob zaključku preiskave na policijski upravi v Ljubljani.

VSAK NAROČNIK »JUTRA« je zavarovan za 10.000 dinarjev!

Oglejte si še danes opereto

V avdijenci pri cariu

z dražestno

Martho Eggerth

v glavni vlogi

Smejali in zabavali se boste kot še nikoli! Zato Vam jamčijo najboljši komiki:

Szöke Szakall
*
Hansi Niese
*
Paul Hörbiger
*
Fritz Kampers

ELITNI KINO MATICA
Telefon 2124

Predstave ob 4., ¼8. in ¼10. zv.

KULTURNI PREGLED

Johannes Brahms

Jutri se bo dopolnilo sto let, kar se je rodil veliki nemški skladatelj Johannes Brahms. Njegovo ime ni dobilo tolikšnega mednarodnega slovesa kakor ime drugega letošnjega slavljenca iz sveta nemške glasbe, Richarda Wagnerja. Wagnerjevo delo je po genialnem duhu in izredni invencioznosti vplivalo na glasbo zapadne in vzhodne Evrope. Brahmsovo je večjidel obtičalo v ožjih mejah nemške kulture.

Brahms je po stilu in vsebini svoje glasbe zapleten duh, ki še vedno zaposluje glasbene teoretike, v kolikor se utegnejo muditi pri njem. Njegove skladbe so na koncertnih programih redke, njegovo ime zaman tekmuje celo doma z imeni Beethoven, Mozart, Bach, Schubert, Wolf itd. Tehnično je tako težak in zamotan, kakor je v filozofiji Kant tipično po nemško težak in zapreden v svojem slogu in jeziku. V bistvu je bil Brahms romantik, ki pa se je izražal v strogo klasični formi. Njegove sonate in simfonije imajo pečat nečesa veličastnega, a obenem meglenega in težko dostopnega kakor vrhovi gora. Začudo lepi in preprosti pa so njegovi zbori in folkloristično pobarvani motivi iz tujega sveta, med drugim tudi iz slovanske ljudske glasbe.

Brahms je zadnja desetletja svojega nemirnega življenja preživel na Dunaju, kjer je umrl 3. aprila 1897. Njegova stoletnica pa se v Nemčiji ne bo slavila, zakaj dognali so, da je bil ded Johannesa Brahmsa židovske vere. Tako je pri Nemcih, »narodu pesnikov in mislecev«, postalo merilo umetnikov in znanstvenikov — rodovnik, ne pa veličina dela. Tudi ta pojav kaže globoko padanje kulturnega nivoja pri narodu, ki je hotel baš v imenu kulture raznaroditi vse majhne narode okrog sebe!

Boris Papandopulo

Na koncertu učiteljic (samostojnega dela Učiteljskega pevskega zbora) v ponedeljek, dne 8. t. m. se bodo pele poleg skladb nekaterih domačih skladateljev (E. Adamiča, Matije Bravničarja, Slavka Osterca, dr. D. Švare, M. Tomca) in skladbe Rusa Ljadova »Djevojačke popevke« in »Dodolice« hrvaškega skladatelja Borisa Papandopula.

Tako se bo našemu občinstvu nudila prilika, da spozna tudi tega mnogo obetajočega mlajšega skladatelja, ki je že z dosedanjimi deli pokazal velik skladateljski talent in originalno tehniko. »Djevojačke popevke« za sopran in klavir so proste kompozicije na izredno lepe lirične narodne tekste iz raznih krajev naše domovine. Melodiozno izražajo razna čuvstva odkrite dekliške duše: so žalostne in vedre, hrepeneče in ljubavne, razposajene in objestne. »Dodolice« predstavljajo ljudski obred za sopran - solo, dekliški zbor in klavir. Skladba obsega štiri odstavke.

Dodole so ritmične molitve, ki ž njimi v južnih krajih države prosijo dežja. Pesmi te vrste segajo v davne paganske čase. Dodolice so deklice, ki izvršujejo obred. V njihovem kolu se mora voditeljica sleči do golega in tovarišice jo oblaže s travo in cvetjem, a druge medtem prepevajo in se zaljšajo s cvetjem. Ko Dodola pleše kolo, izlijejo na njo polno vedro vode. Ta pantomimična igra upodablja zakon boga Vida in njegove žene v hitrih in plodnih vodah žarečega poletja.

»Dodolice« poje zbor v glavnem tri in štiriglasno, petje je po svojem značaju večjidel diatonično, melodika se menja z recitacijo. Vsak izmed štirih odstavkov te obsežne in zanimive skladbe ima svoj posebni značaj. »Dodolice« se izvajajo prvič v Ljubljani. Sopranski solo bo pela skladateljeva mati ga. Maja Strozzi - Pečićeva, znana koncertna in operna pevka, pri klavirju pa bo g. Danilo Švara.

Zbor vodi dirigent Srečno Kumar, profesor zagrebškega konservatorija.

Leonhard Frank v slovenščini

Leonhard Frank je eden izmed redkih pisateljev, ki znajo popisati človeka takega, kakršen je v resnici. Nič površnosti, nič lepo zvenečih praznih besed, nič tistega, časih puhlega razglabljanja in siceranja človeških občutkov tam, kjer jih ni. Samo resno, golo življenje popisuje. Majhne ljudi, ki ne poznajo osladnih čuvstev, ki jim je življenje resen, zahrbten sovražnik. Udari jih, kadar se mu poljubi in udarec mu vrnejo, kadar mu ga le morejo. Sam je izšel iz njih srede, zato jih tako dobro pozna. Zato jih tudi tako dobro podaja.

Petdesetletnik je Leonhard Frank. Po svojih delih je videti mlajši. Nekoč je bil mehanik, potem je šel v tovarno za navadnega delavca. Postal je šofer. Še pleskar je bil in strežnik na kliniki. Tako je šel skozi šole, ki so dosti več vredne kakor vse tiste, kjer prodajajo visoki gospodje svojo modrost iz knjig.

Leta 1912. je izdal svoj prvi roman »Razbojniška tolpa«, kjer opisuje življenje mladih ljudi iz proletarskih družin. V »Ochsenfurtskem moškem kvartetu« nas vodi z njimi dalje v življenje. Zdaj so že odrasli delavci, v boju za kruh. In potem nam spet pokaže, kako žive v današnji dobi, ko ni kruha in ne dela, v romanu »Od treh milijonov trije...«

Ne zanima pa ga samo delavstvo. Tudi meščana dobro pozna in nam ga je pokazal v romanu »Meščan«, ki ga štejejo med bisere socialne literature.

Morda najbolj znana je njegova povest »Krivda«, ki je glasen protest proti smrtni kazni. Pozneje jo je predelal v dramo, ki smo jo videli tudi v Ljubljani.

V romanu »Brat in sestra« je segel precej daleč. Riše nam spolno ljubezen med bratom in sestro, ki se ne poznata. Ko se spoznata, se zaradi človeških predsodkov ne marata raziti. Ljubezen, ki jima je dala otroka, jima je dala tudi novih moči za življenje.

Založba »Evalit« v Ljubljani je izdala pred kratkim Frankovo povest »Karl in Ana«, katere dramatizacijo bodo igrali te dni v naši drami. V nji riše pisatelj usodo dveh vojnih ujetnikov, ki sta se izgubila

Brezobvezen ogled v trgovinah od 1. do 8. maja!

Domače vesti

• **Odlikovanje zaslužnega šolnika.** V četrtek je izročil sreski načelnik g. dr. Makar šolskemu upravitelju v Slovenski Bistrici g. Milošu Tajniku red sv. Save, s katerim ga je Nj. Vel. kralj odlikoval za njegovo vzorno delovanje na prosvetnem polju. Čestitamo!

• **Akademiki Male antante v Sarajevu.** V Sarajevo je v četrtek iz Beograda prispelo okoli tisoč akademikov Male antante v treh vlakih. Na kolodvoru jih je sprejel in pozdravil posebni odbor z načelnikom oddelka g. Kovačevičem na čelu. Akademikom je na razpolago petdeset vodnikov, ki jim bodo razkazali mesto in njegove znamenitosti.

J. MAČEK

Ljubljana, Aleksandrova c. 12

največja izbira površnikov

in oblek za gospode ter deco.

• **Spremembe v naši vojni mornarici.** Imenovani so: kapetan korvete Vladimir Andoljšek za vršilca dolžnosti komandanta monitorja »Vardar«; kapetan korvete Anton Debevec za vršilca dolžnosti komandanta monitorja »Dravac«; poročnik bojnega broda 1. razreda Josip Čerin za vršilca dolžnosti komandanta podmornice »Nebojša«, kapetan korvete Josip Ahlin pa je razrešen dolžnosti komandanta torpiljarke »T 5«.

• **Za francoske štipendiste. G. konzul** francoske republike je rektoratu ljubljanske univerze sporočil, da dajejo tistim prosilcem za francoske štipendije, ki ne stanujejo v Ljubljani, jezikovno kvalifikacijo francoski konzuli v območjih, kamor kandidati po svojih krajih spadajo.

• **Velika skupina češkoslovaških izletnikov,** broječa okrog 340 oseb bo to nedeljo dopotovala preko Subotice v Beograd. Pot jo bo dalje vodila preko Čučka in Sarajeva na Jadran. 18. maja prispejo izletniki v Ljubljano, 20. maja pa se z Bleda vrnejo domov.

• **Prihod ameriških rojakov. Notico, ki naznanja v včerajšnjem »Jutru« prihod večje izletniške skupine naših ameriških rojakov moramo popraviti v toliko, da skupina, ki jo bo vodil August Kolander iz Clevelanda, ne bo dopotovala z angleškim parnikom »Aquitanijo«, marveč s parnikom »Ile de France«, ki je last francoske paroplovne družbe Generale Transatlantique.**

• **Švicarski turisti v Dalmaciji.** Iz Trsta je prispel v Split lukzuzni parnik »Kralj Aleksander« s 720 švicarskimi turisti, ki so si ogledali izkopnine v Solinu in posetili tudi Trogir, potem pa so nadaljevali potovanje v Dubrovnik, kjer ostanejo mesec dni.

• **Praktični učiteljski izpiti v Ljubljani** so se vršili v času od 21. do 29. aprila pod predsedstvom direktorja drž. učiteljske šole v Ljubljani g. Marolta Nandeta. Za izpit se je prijavilo skupno 13 kandidatov in 21 kandidatinj, ki so bili vsi k izpitu pripuščeni. Praktični učiteljski izpit so položili sledeči kandidati: z odličnim uspehom: Udir Frančiška, učiteljica v Veliki dolini; — s prav dobrim uspehom pa: Dernač Jakob, učitelj na Globokem, Dolenc Stanislav, učitelj v Rožnem dolu, Jerman Marija, učiteljica v Šent Jerneju, Padar Alojzija, učiteljica v Lazah, Šega Ivana, učiteljica v Dolenji vasi, Tomažič Ana, učiteljica v Dobovi, Trpin Štefan, učitelj v Polhovem gradcu, Vodnik Ignacij, učitelj v Vodicah, in Žitek Jakobina, učiteljica v Ribnem; z dobrim uspehom: Čekada Miroslav, učitelj na Sinjem vrhu, Daneu Danilo, sresko načelstvo v Črnomlju, Jeglič Olga, učiteljica v Bukovici, Keber Grad Cecilija, učiteljica v Št. Vidu, Klemenčič Franc, učitelj v Št. Jurju, Krapš Josip, učitelj v Trebinji, Lapanja Julijana, učiteljica pri Sv. Antonu, Lepšina Josipina, uiteljica v Novi Stifti, Može Franc, učitelj v Selcah, Matzele Marija, učiteljica v Leskovcu, Pegan Pera, učiteljica v Ovsišah, Pelc Otilija, učiteljica v Stari vasi, Pogačnik Milan, učitelj v Zgornjem Tuhinju, Sirnik Ivan, učitelj na Primskovem, Svetina Vladimir, učitelj na Brdu, Šiška Ana, učiteljica v Št. Vidu, Šusteršič Marija, učiteljica v Boštanju, Tomažič-Peternel Ljudmila, učiteljica v Šmarjah, Trampuž Ilija, učiteljica v Henini in Žener Viljem, učitelj v Senovem. Reprobirane so bile štiri kandidatinje. Praktični učiteljski izpit za otroške vrtnarice pa je položila Trusnovič Antonija, učiteljica v otroškem vrtcu s francoskim učnim jezikom v Ljubljani s prav dobrim, Marinč Terezija s. Blandina, otroška vrtnarica v Kočevju, pa z dobrim uspehom.

• **Smrt uglednega profesorja.** Pišejo nam: Pred mesecem je umrl profesor g. Franjo Dobravec, ugleden učitelj na realni gimnaziji v Pirotu, v 49. letu starosti. Izdihnil je svojo blago dušo v Topolšici in pokopali so ga začasno v Šoštanju. Rodil se je v Radovljici. Študiral je gimnazijo v Ljubljani in se nato na vseučilišču v Gradcu posvetil študiju klasičnih jezikov. L. 1913. je zaprosil za učno mesto v Srbiji in bil nastavljen v Pirotu, kjer zapušča vdovo, ki ji je bil najnežnejši soprog, in dvoje otrok, ki jim je bil najskrbnejši oče. Blagor njegovi duši, žalujočim svojcem pa iskreno sožalje!

ZAVAROVANCI, POZOR!

Informacije in strokovne nasvete daje v vseh zavarovalnih zadevah. Pregleduje in revidira že obstoječa zavarovanja in zastopa zavarovance pri vseh zavarovalnicah. posreduje likvidacije, posojila in odkupe.

JUGOAGENCIJA

Ljubljana, Aleksandrova 4 4785

Hej, danes smo židane volje in k Slamiču le si želimo, izvrstne čebulne bržole vnaprej se že vsi veselimo!

OB 20. URI DANES OB 20. URI

TIP-TOP-REVIJA

za odrasle sodelujejo g. Anton Cerar-Danilo in stud. konservatoristi

Narodni dom Galerijska dvorana. Vhod z Bleiweisove ceste.

• **Novi grobovi. V Ljubljani je umrla** gospa Antonija Clemenzova. Pogreb bo jutri ob pol 16. iz Fügnerjeve ulice 7, k Sv. Križu. — V Črešnjevcu je svež grob sprejel vase zemeljske ostanke blage, skrbne mamice ge. Ane Erkerjeve (v smrtnem oznanilu v »Jutru« je bilo ime zmotno navedeno »Örker«). Daleč okoli je bila pokojnica znana, s poštenim in trudapolnim življenjem si je pridobila spoštovanje vseh. V Črešnjevcu, kjer je 23 let živela kot vdova, se je vsa žrtvovala za srečo svojih otrok, od katerih je štiri izšolala na srednjih šolah. In dosegla je svoj življenjski ideal, ko je vse dovedla h kruhu. Žalostno je bilo slovo od nje, ko je zatisnila trudne oči. Pevski zbor ji je pred pokopom zapel večno lepo »Vigred«. Nobeno oko ni ostalo suho za predobro mamico. — Bodi pokojnima blag spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

• **Ljubljanski velesejem. Rok za prijavo** k udeležbi na XIII. vzorčnem velesejmu v Ljubljani poteče z 10. t. m. Po dosedaj došlih prijavah bo letošnji pomladni velesejem dobro zaseden s tvrdkami vseh panog in se bo na njem posebno uveljavljala naša domača produkcija. Na razpolago je pa še nekaj razstavnega prostora. Tvrdke, ki nameravajo razstaviti, pa se še niso prijavile,, naj to čimpreje store, ker bo uprava velesejma drugi teden že začela razdeljevati razstavne prostore.

• **Društvo »Francoskih zetov«.** V Beogradu so si ustanovili svoje društvo Jugosloveni, oženjeni s Francozinjami. Vseh je v naši državi 500, dočim je Francozov, oženjenih z Jugoslovenkami par desetin. Zato se novo društvo, v katerem so včlanjeni tudi slednji, neuradno imenuje: Udruženje francoskih zetov.

• **Pomembna iznajdba za invalide.** Pišejo nam: G. Jos. Čehu, ključavničarju pri Sv. Lenartu v slovenskih goricah, se je posrečilo izumiti »mehanično delovno roko«, ki ima tri glavne prste: palec, kazalec in sredinec. Umetna roka je izdelana iz najboljše kovine, kljub temu pa je zelo lahka. Prsti so napravljeni iz kavčuka v barvi kože, se avtomatično gibljejo, prijemajo, izpuščajo, čim se izprožijo z drugo zdravo roko ali nogo. Predmete prijemajo trdno in jih ne izpuščajo, dokler se z novim pritiskom za to ne vzposobijo. Vsa manipulacija je zelo enostavna in bo novi izum nedvomno dobro služil našim invalidom in pohabljencem. Prijemanje z roko je mogoče v vsaki legi.

ČITAJTE!

Levi napadejo zamorsko naselbino!

Ogorčena borba leva z besnimi biki!

Iz gorečega cirkusa beže divje zveri!

Razjarjen tiger napade bežečo žensko!

Človek odgojen med levi v džungli vodi napad divjih zveri!

Človek-lev v kletki kot cirkuška atrakcija!

Vse te in še večje senzacije bo prikazal najnapetejši vseh filmov

Kralj džungle

Premiero prinaša

Elitni kino Matica

Telefon 2124.

Palma GUMI PETA JUGOSL. IZDELEK varuje žiloce, trpežna.

• **Ptice s severa. Iz Petrinje poročajo o nenavadnem dogodku.** Te dni opoldne je priletelo tjakaj šest sviloprejk (ampelio garulus), ki so se spustile na ograji teniškega igrališča. Komaj pa je poteklo 10 minut, so ptice druga za drugo popadale mrtve na tla. Domneva se, da so poginile zaradi vročine, te ptice so pa navajene le na hladno severno temperaturo.

• **Samica morskega psa ubita. Na ribji** trg v Splitu so ribiči prinesli samico morskega psa, ki ljudem ni nevarna. Ko so jo razparali, so našli v njej 14 psičkov, ki so bili še živi. Ribiči so mladiče nesli na obalo in jih vrgli v morje, kjer so se razbežali na vse strani.

• **Žrebčarska plemenilna postaja pri Sv. Juriju ob južni železnici.** Pri Sv. Juriju ob južni železnici je na posestvu Šporarja Martina v neposredni bližini železniške postaje žrebčarska plemenilna postaja, kjer sta dva žrebca belgijske pasme. Na to postajo se opozarjajo konjerejci iz celjskega, konjiškega, šmarskega in laškega sreza.

• **Triglavski dom na Kredarici je zaprt.**

• **Obleke in klobuke kemično čisti, barva,** plisira in lika tovarna Jos. Reich.

• **Jugoslavensko Standard elektric company a. d. Beograd** (Poenkareova ul. 25. Poštni predal 611) objavlja, da je opustilo svoje skladišče v Zagrebu, Martićeva br. 27., zato naj se vsi dopisi in vprašanja dostavijo na gornji naslov. Denarna nakazila je treba pošiljati po nakaznicah Poštne hranilnice br. 54640 i 54874 ali pa denar naložiti v prid računa navedene tvrdke pri Bosanski industrijski in trgovski banki d. d., Zagreb.

Iz Ljubljane

u— **Na koncertu Učiteljskega pevskega zbora,** v ponedeljek v veliki Unionski dvorani sodeluje znana zagrebška operna in koncertna pevka gospa Maja Strozzi-Pečić. Zapela bo nekaj kompozicij Borisa Papandopula, ki tvorijo ciklus »Djevojačkih popijevki«, in solopartijo v njegovem narodnem obredu »Dodolice«, ki so napisane za sopranski solo, ženski zbor in klavir in se bodo to pot prvič javno izvajale. Ženski zbor slovenskega učiteljstva zapoje poleg tega še celo vrsto zborov s spremljevanjem klavirja iz slovenske in ruske literature. Prodaja vstopnic v knjigarni Glasbene Matice.

u— **Proslavo materinskega dne priredi** Kolo jugoslovenskih sester v petek 12. t. m. v veliki unionski dvorani. Poleg primernega govora, ki ga je iz ljubeznjive naklonjenosti prevzela članica ljubljanskega narodnega gledališča gospa Marija Vera, bo bogat koncertni program. Opozarjamo že danes, da so vstopnice v Matični knjigarni Posamezni sedeži so od 30 do 8 Din.

u— **Pomladek Jadranske straže na I. drž. realni gimnaziji priredi** v nedeljo 7 t. m. čajanko s plesom v Trgovskem domu. Po kratkem sporedu, pri katerem sodelujejo: oktet I. drž. real. gimnazije, Luci Skaberne, konservatorista Menarđi in Šivic, se začne ples ob zvokih Ronny jazza. Na razpolago bo tudi buffet Ker je čisti dobiček namenjen siromašnim dijakom, vabimo vse prijatelje in prijateljice Jadranske Straže, da se prireditve udeleže ter s tem omogočijo poset morja onim, ki ga zaradi slabih finančnih razmer ne morejo obiskati Čajanka se prične točno ob 16. uri. Dajte mladini možnost spoznati naš Jadran, kajti v mladini je naša bodočnost in če bo ona poznala pomen in lepoto Jadrana, ga bo tem zavednejše branila. Čuvajmo naše morje!

u— **V nedeljo 7. t. m. vsi na Tabor,** kjer priredi mladinski odsek Sokola I. s vsemi svojimi oddelki velik mladinski dan. Sokolska deca in naraščaj bosta dobila tega dne svoje zadoščenje za ves napor v teku celega leta. Pokažimo jima, da znamo tudi mi ceniti sokolsko delo teh naših mladih junakov in junakinj. Izpodbudimo jih v tem njihovem delu, saj bodo iz njihovih vrst izšli pravi Sokoli, ki bodo zavzeli za nami odgovorna mesta v Sokolu. Spored tega mladinskega dne bo zelo obilen. Iz njega je razvidno, da sta se vzgajala deca in naraščaj tudi za delo na prosvetnem polju. Mladina nam bo predvajala razne deklamacije, recitacije, igrokaze. Mladinski zbor in posamezniki bodo zapeli nekaj lepih pesmi. Ženski naraščaj bo pa predvajal nekaj lepih plesov. Dopoldne ob 9. se prične tekma moške dece, popoldne ob 3. pa prosvetna in tekmovalna akademija. Sodelovala bo godba z lepimi glasbenimi točkami. Po končani akademiji tombola za moško in žensko deco. Vstopnine ne bo. V nedeljo torej vsi na Tabor!

POZOR! POZOR!

„Kavarna CENTRAL“

VSAK VEČER DAMSKI KONCERT.

5221

Pri utrujenosti, razdraženosti, tesnobnosti, nespanju, srčnih nadlogah, tesnobi v prsih, poživi naravna **»Franz Josefova« grenčica** trajno obtok krvi v trebuhu in učinkuje pomirjevalno na njeno valovanje.

Ali potrebujete sredstvo za iztrebljenje?

Zjutraj zarano boste imeli normalno milo izpraznjenje, ako boste na večer poprej vzeli 2—3 draželje

ARTIN

DR. WANDERA.

Dobivajo se v vseh lekarnah. Vsebina škatlice za 8.— Din zadostuje za 4 do 6 krat. 3705

Odobreno po ministrstvu soc. politike in narodnega zdravja, san. oddelek S. br. 12058 od 12. julija 1932.

u— **Danes igra Ivan Možuhin kot »Seržant X.« ZKD** ima to pot na sporedu velik in vsebinsko lep film »Seržant X« ali »Legionarjeva skrivnost«. To je prvi govoreči film slovitega ruskega umetnika, ki ga cení naša filmska publika iz nepozabnih njegovih nemih filmov »Strogov ali carski sel« »Casanova«, »Beli vrag« ali »Hadži Murat« itd. V prvem zvočnem filmu, ki je izdelan v nemškem jeziku, nam predočuje Možuhin tragično usodo legionarja v francoski tujski legiji. Posnetki ki so bili izdelani v afriški puščavi, v Tunsu, nam pričarajo vso lepoto pravljičnega Orienta. Film se predvaja v Elitnem kinu Matici danes ob 14.15 in jutri ob 11.

u— **Predavanja Fotokluba Ljubljana.** Ob številni udeležbi občinstva, med katerim je bilo zlasti mnogo dam, je obravnaval v četrtek zvečer g. K. Kocjančič v dvorani Delavske zbornice pokrajinsko fotografijo. Predavanje ni bilo zanimivo samo zaradi krasnih diapozitivov po delih uglednih članov fotokluba, ampak tudi po teoretičnih razlagah, s katerimi jih je spremljal predavatelj. Važnost je polagal na to, da je podčrtaval kompozicijske elemente, ki sestavljajo dobro sliko. Marsikatero utrjeno pravilo se je tu z živim primerom izkazalo za nerabno ali vsaj ne za edino zveličavno, mnogoteri novi konstruktivni elementi so dokazali svojo upravičenost. Gledalec je moral dobiti vtis, da fotografija, če hoče biti samonikla umetnost med umetnostmi, ne zahteva samo nekaj šolskega tehničnega znanja in tradicionalnega estetskega gledanja, temveč tudi mnogo samostojnega duha v svojih izvajalcih. Fotoklub si pridobiva s takšnimi predavanji veliko zasluge za zgodovino slovenske fotografije, saj jo navaja tako na nove in samostojne poti. Veliko zanimanje vlada že sedaj za skioptični predavanji o sportu, reportažni, znanstveni in domoznanski fotografiji, ki ju bosta imela prihodnji petek (ne torek, kakor je bilo prvotno javljeno) V. Vodišek in A. Gaber. O teh fotografskih panogah ni pri nas menda še nihče govoril, saj so jih naši amaterji tudi zelo zanemarjali, dasi imajo tu ogromno možnosti.

u— **Čelist g. Gustav Müller, absolvent** šole prof. Fabbrija na zagrebški glasbeni akademiji, priredi samostojen koncert dne 8. maja 1933 ob 20. v dvorani Kino Dvor. Spored: Beethoven: Sonata A dur, Popper: Koncert, Cassado: Serenada, Dunkler: La Fileuse, Bach: Air, Bravničar: Tango, Popper: Tarantela. Koncert se vrši kot tretji Slogin komorni večer. Vstopnice prodaja Matična knjigarna in trafika Pugelj na Miklošičevi cesti.

u— **Koncert Akademskega pevskega zbora** drevi ob 20. v veliki dvorani hotela Uniona bo za Ljubljano nedvomno važen in lep dogodek. Vstopnice se bodo dobile danes ves dan pred koncertno dvorano Uniona.

u— **Jurjevanje na Ljubljanskem gradu** bo jutri, v nedeljo 7. t. m. Zjutraj bo v kapelici maša, potem narodna veselica ves dan.

u— **Mornarska sekcija JS** ima prihodnji sestanek drevi ob 20. uri v vrtnem salonu pri Klemenčiču (prej Košak) na Krekovem trgu. Pridite vsi!

KINO »LJUBLJANSKI DVOR«

Telefon 2730

Danes zadnjikrat ob 4., ½8. in 9. uri zvečer

TOM MIX

JUNAK DNEVA

Najnapetejši film junaškega kovboja

Zvočni kino IDEAL

Danes premiera filma ognjevite ciganske pesmi, ljubezni in strasti

Ciganska pesem

Rapsodija

Lepa grofica v objemu cigana goslača. Največja in najslavnejša ciganska kapela sveta — Senzacija Lonona prvič v filmu!

Premiera ob 4., 7. in 9. zvečer

nekje v Aziji. Rihard ima doma mlado ženo Ano. V letih ujetništva jo je opisal prijatelju Karlu tako živo, da se je mladi mož, ki dotlej ni poznal ljubezni, vanjo zaljubil in zaradi nje pobegnil. Ljubezen mu je dala toliko moči, da je prišel srečno do Aninega doma in se ji izdal za Riharda. Močna ljubezen ju je združila. Novo življenje je že na potu, plod te ljubezni. Tedaj se nekega dne vrne Rihard, Anin pravi mož. Imeti jo hoče, svojo pravico terja. Toda Ana se ne vda. Zdaj je Karlova in s Karlom gre iskat novo srečo, čeprav meče svet kamenje na njo.

Razen »Karla in Ane« prinaša knjiga še dve krajši povesti istega pisatelja »Most usode« in »Uradnika«. Posebno zadnja je zanimiva. Opisuje nam uradnika, ki je živ akt. Natančen kakor ura, pedanten do skrajnosti. Pa se enkrat malo zameša kolesje njegovega življenja, iz reda pade ubogi uradnik in propade. S samomorom plača svoje spoznanje, da življenje ne gre in ne sme iti zmerom po istem tiru.

Prevod, ki ga je napravil Mile Klopčič, je zelo lep in gladek. Prevajalcu se vidi, da jezik dobro pozna in da ga zna tudi uporabljati. Samo na dve napaki bi ga opozoril, ki pa ju dostikrat zagreše naši pisatelji in prevajalci. Besedica »skoro« ni nemški »fast«, ampak »bald«. »Fast« je zmeraj samo »skoraj«! »Kot« pa smemo uporabljati samo svojstveno (n. pr. »Govoril je kot zastopnik delavcev«); pri primerjanju smemo vzeti samo »kakor« ali pa »ko«.

Knjiga je zelo okusno opremljena in vredna branja. Zato jo priporočamo vsakomur, kdor še ni izgubil smisla za dobre stvari.

Boris Rihteršič.

Pregled kulturnih dogodkov v Zagrebu

Zagreb, 2. maja.

Koštana. V Konjovićevi operi »Koštani« je prvič pela ulogo Koštane Erika Druzovičeva. Tudi v tej ulogi je pokazala svoj veliki gledališki talent in nenavadne glasbene sposobnosti. Ta uloga nikakor ni lahka, a je v nji imela Erika Druzovičeva vsega uvaževanja vreden uspeh.

»Osvajač žena«. Géraldia in Spitzerja salonska komedija v štirih dejanjih (v prevodu Ive Šrepla) dobro zabava občinstvo. Glavni junak komedije Henri Sergis ima pri ženskah neverjetno srečo. Trenutno jih ima »samo« 28, ki jim mora skrbeti za ljubezenske užitke. Pri njem je tako velik »promet«, da mu mora gospodinja voditi knjigovodstvo, ker bi se bil Henri lahko zmotil in šel k ženski, ki pride šele prihodnji teden na vrsto. Fernandova soproga Madeleine ve, da jo mož vara z neko pevko. Zaradi tega sklepa v svoji logiki tako-le: Če se v hiši pokvari vodovod, je treba poklicati kleparja, če dimnik ni v redu, dimnikarja; če se pokvari zakon, ima besedo specialist v ljubezenskih zadevah, a to je Henri. Skratka: Madelaine ga povabi k sebi in mu poveri nalogo, da Ferarandu izvabi njegovo ljubimko, nakar se bo nezvesti soprog brž vrnil v ženino naročje. Henri pa ne bi bil pravi specialist v ljubezenskih zadevah, če mu ne bi uspelo, da si poleg igralke pridobi še njeno prijateljico in navsezadnje kajpak tudi — samo Madelaino. Ob koncu komedije se Madelaine vendarle najde s svojim soprogom, ki se je medtem skesal in ji vse priznal, pa odhajata skupno na letovišče, medtem ko se Henri vrača k ostalim ženskam, ki je med njimi tudi neka princesa. Prav za prav pa ta osvajalec žena ni njih zavojevalec, ker si ga namreč prej zavojuje vsaka žena sama. On zares ne teče za nobeno, vse pa se pehajo za njim. In tako mu ni treba ničesar delati: zrelo sadje mu kar samo pada v naročje.

»Narodni poslanec«. Po daljšem presledku je zopet prišla na repertoar veseloigra Branislava Nušića »Narodni poslanec«. Komad je prilično znan; dejanje se odigrava v devetdesetih letih v nekem srbskem trgu. Še vedno užiga s svojo neprijljeno, pristno resničnostjo.

Vaša Přihoda. Vaša Přihoda, ta fenomenalni čarovnik gosli, bo vedno našel ka gorečih obževatelev. Zaradi gracioznosti njegove tehnike mu radi odpuščajo mnoge glasbene svoboščine, ki si jih Přihoda dovoljuje, celo tedaj, ko le-te dobivajo vprav ciganski značaj in prestopajo meje glasbenega okusa. Po velikih uspehih, ki jih je Přihoda imel širom sveta, se zdi, da je že dosegel svoj višek in da se namerava specializirati za manjše stvarice tehničnega značaja, kakor njega dni slavni Burmester. Pa bi bila zares škoda, če bi Přihoda zastavljal svoje izredne sposobnosti v službo preračunjenega učinka zgolj vnanjega muziciranja. To velja v znatni meri za njegove lastne kompozicije.

Pevci. Dvoje mladih zagrebških pevcev, Nada Tončićeva in Milivoj Kučić, sta priredila pevski večer v dvorani »Lisinskega« in izvajala v prvi vrsti domače, nato pa slovanske in naposled najreprezentativnejše tuje skladatelje (Schubert, Wolf, Marx, Pfitzner, Korngold in dr.). Prireditev je imela lep uspeh. Pri klavirju je spremljal Lovro Matačić.

»Duhovni koncert z Marijinimi pesmimi je priredilo v cerkvi sv. Katarine Slomškovo prosvetno društvo. Sodelovali so poleg cerkvenega pevskega zbora sv. Roka solisti Erika Druzovičeva, Marij Šimenc, Rudolf Bukšek, August Berlot in dr., dirigiral pa je Janez Gorenšek. Prireditev pa ni bila dovolj vestno pripravljena, zato tudi ni imela polnega uspeha. Vse kaže, da je bil koncert pripravljen na hitro roko. Cerkev pa je bila natlačeno polna občinstva.

Papandopulo. Na petem društvenem koncertu Hrvatskega glasbenega zavoda je priredil Boris Papandopulo svoj kompozicijski večer. Na programu so bile klavirske skladbe in pesmi. Papandopulo je v svojih skladbah izreden tehnik, mehanik tonov, spoštovalec groteske, glorifikator efekta. Njegovo ogromno glasbeno znanje lahko samo občuduješ in vsak mu mora priznati marljivost in produktivnost. Nad vsem pa stoji njegov izraziti in redki skladateljski talent, ki bo mladega skladatelja nedvomno privedel še k velikim stvaritvam. Zato s polnim zaupanjem gledamo v njegovo bodočnost in pričakujemo, da bo Papandopulo po svojem »Sturmu und Drangu« našel samega sebe in spoznal, da je poglavitna substanca v glasbi čuvstvo, ne pa tehnika. Na skladateljevem večeru sta poleg njega nastopili še njegova mati Maja Strozzi - Pečić in pianitka Antonija Geiger - Eichhorn.

Žiga Hirschler.

Mednarodni kongres PEN-klubov v Dubrovniku. V nedeljo 30. aprila je imel pripravljalni odbor za kongres svojo predzadnjo sejo v Zagrebu in je pretresal zadnje podrobnosti priprav za kongres. Število prijav se je medtem povečalo, tako da je pričakovati izredno veliko število udeležencev (okrog 220 iz 22 držav). Med njimi je mnogo pisateljev svetovnega imena. Gostje bodo stanovali v Dubrovniku po hotelih in na ladjah, ki sta jih dali na razpolago Dubrovačka in Jadranska plovidba. Na tej seji je bil izdelan tudi definitivni program kongresa. Razprave bodo trajale tri dni, 25. do 27. maja, 28. maja pa bo skupni izlet v Boko Kotorsko in na Cetinje. Na dnevnem redu bo poleg drugega tudi volitev naslednika umrlega predsednika Mednarodne zveze PEN-klubov Galsworthyja. Znaki za udeležence kongresa bodo izdelani po Meštrovićevem osnutku. S povratkom si bodo gosti ogledali zanimivosti naše države in se ustavili v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Posebni odbori bodo skrbeli za njih sprejem.

u— **V spomin pokojni tovarišici Slavici Prahovi darujejo uslužbenci »Jutra« in »Slovenskega Naroda« Protituberkulozni ligi 223 Din (preostanek zbirke za venec).**

u— **Redni občni zbor društva prijateljev humanistične gimnazije bo v petek, 12. t. m. ob 16. v konferenčni sobi klasične gimnazije v Ljubljani z običajnim dnevnim redom. Društveniki vljudno vabljeni! Odbor.**

—

u— **Izlet v Belo Krajino. V nedeljo 7. t. m.** bo vozil poseben vlak do Metlike. Vlak bo odšel iz Ljubljane ob 8. Iz Metlike se bo vračal ob 20. Vožnja v Metliko in nazaj stane 35 Din, celodnevna oskrba pa 75 Din. Opozarjamo, da si mora vsak izletnik kupiti vozni listek v Gregoričevi drogeriji, Prešernova ulica, do sobote do 18. ure. Pozneje se vozni listki za ta vlak ne bodo več dobili, zlasti pa ne na postaji v nedeljo zjutraj. Zanimanje za izlet je zelo veliko; prijavljenih je že čez 300 izletnikov. Prijavite se takoj!

u— **Za fotoamaterski izlet se je Metlika** pripravila kar najbolj svečano. Pohitite s prijavo v Gregoričevi drogeriji, Prešernova ulica 5.

u— **Za fotoamaterski izlet si je nadel** eden najlepših belokrajinskih krajev Semič svečano obleko. Prijavite se takoj v Gregoričevi drogeriji, Prešernova ulica 5.

u— **Kamnoseška dela pri cerkvici pri Sv. Florijanu** so v glavnem končana in čaka zdaj precej dela še zidarje, ki bodo obnovili fasado. Tudi ulica, ki vodi na gmad ob cerkvici, je že tlakovana ter so pred hišami po večini zgrajene nove zhodne stopnice. Okoliš cerkvice je že sedaj zelo prijeten.

u— **Drevesa rujejo.** Razna manjša drevesa, ki jih vsade vestni gospodarji na svojih vrtičih ali v okras pred hišami, so vedno v nevarnosti, da se jih lotijo ponočnjaki ali pa da jih izkopljejo tatovi kot plen. Ob Celovški cesti v Zgornji Šiški, kjer so posadili na pomlad več sadnih dreves, so jih divjaki že nekaj končali. Te dni je nekdo izruval tudi 5 manjših kostanjevih dreves, vrednih 200 Din, Ivanki Klemenčičevi, ki jih je imela za hišo v Hradeckega vasi.

u— **Tatvine na stavbah.** Na raznih stavbah v mestu so se zopet pričeli oglašati tatovi. Odnašajo najraje razno orodje in obleko delavcev. Nič jih ne peče vest, marveč ukradeno blago hitro spravijo pod ceno v denar, ki ga pa tudi hitro zapravijo. Baš v zadnjem času je bila prijavljena kopica takih tatvin, zato se je policija odločila, da zopet energično poseže v gnezda tatov.

Iz Maribora

a— **Poziv narodnim delavcem in nameščencem!** Podružnica Narodne strokovne zveze v Mariboru sklicuje v nedeljo 7. t. m. ob pol 10. dopoldne na verandi pivovarne »Unionа« v Mariboru velik shod, na katerem bodo mnogoštevilni govorniki razpravljali o socialnem položaju narodnega delavstva in nameščenstva v obmejnem Mariboru in okolici. V interesu nameščencev in delavcev je, da se udeleže shoda vsi do zadnjega, da obračunajo z vsemi elementi, ki zaničujejo naš jezik in ki pijejo kri našega narodnega človeka in ga ponižujejo. Shod naj bo energičen protest proti zaposlitvi tujcev v naših podjetjih, dokler strada naš človek.

a— **Mariborski mestni občinski svet bo** imel redno sejo v četrtek 11. t. m. ob 18. Na dnevnem redu bo večje število prošenj za sprejem v občinsko zvezo, dalje nekaj personalnih zadev, več važnih vprašanj socialnega značaja, nekaj parcelacijskih, regulacijskih in vodovodnih in naposled tudi več obrtnih zadev.

a— **Slavnostna akademija Angleškega** krožka v Mariboru ob priliki njegove desetletnice bo v sredo 10. t. m. ob 20. v narodnem gledališču. Vstopnic ne bode prodajali dijaki, temveč se dobe v trgovini ge. Zlate Brišnikove, zvečer pa pri večerni gledališki blagajni.

a— **Zanimivo predavanje podžupana g. Golouha.** Pod okriljem Združenja mariborskega učiteljskega naraščaja bo predaval podžupan g. Golouh danes ob 15. uri o borbi za mir. Predavanje bo v dvorani učiteljišča.

a— **O poljski literaturi bo predaval drevi** pred premiero izvrstne poljske komedije »Mornarja« v gledališču odlični poznavalec poljske književnosti g. dr. Rudolf Molé iz Ljubljane.

a— **Jurjevanje odpovedano.** Glede na to, da prispe v soboto v Maribor večje število vojaških novincev se je moralo odložiti jurijevanje na poznejši čas.

a— **Gasilska revija v Limbušu.** Da bi čim bolj preizkusila svojo pripravljenost, prirejajo naša gasilna društva vaje po mariborski okolici. V nedeljo so gasilci pod vodstvom agilnega gasilskega organizatorja načelnika g. Kaloha, župana v Studencih, napadli »goreči« Limbuš. Prvi so bili na mestu Pekrčani, drugi Studenčani, nato Radvanjčani in Bistričani z načelniki gg. Preglom, Vezovnikom, Mandlom in Glazerjem. Navzoč je bil tudi župni načelnik g. Pfeifer. Vaja je pokazala lep tehnični napredek in zaslužijo moštva vse priznanje in zahvalo. Mariborski okolici lega lahko v srca mirna zavest, da so vrli gasilci dobro pripravljeni za pomoč svojemu bližnjemu.

a— **Prvi letošnji koncert v mestnem parku** bo jutri 7. t. m. ob 11. dopoldne. Igrala bo »Drava« pod taktirko g. Lojzeta Žekarja.

a— **Smrtna nesreča v gozdu. Pri naprav.** ljanju drv je bil zaposlen v gozdovih v okolici Dolnje Lendave gozdni delavec Jurij Tonković iz okolice Otočca v savski banovini. Pred dnevi pa ga je zadela veja padajočega drevesa tako močno po glavi, da mu je zdrobila lobanjo in je nesrečni delavec uro nato umrl.

a— **Delavec Vidmar je umrl za zastrupljenjem.** Včeraj smo poročali, da je po naključju izpil precejšnjo količino solne kisline 60 letni delavec Ivan Vidmar, ki je bil nato prepeljan v bolnišnico, kjer so mu zdravniki izprali želodec. Pa ni nič pomagalo in je ubogi delavec umrl.

a— **Ne zavrzite starih oblek, pokrival,** obutve, perila, rokavic, odej, galoš, rjuh, blazin, ovratnikov, kravat, krp ali ostankov blaga, katerih sami ne potrebujete več, temveč povežite v paket in shranite. Kdeči križ pride kakor po drugih mestih tudi pri nas v teku prihodnjih tednov pobirat staro obleko. Ko zima zopet pritisne, bo mogoče najrevnejšim zopet pomagati.

a— **»Prošnje se mečejo v koš!« Tako se** sliši pogosto iz ust onih, ki morajo prositi za razne usluge in dobrote. Tega pa ne bo storila človekoljubna mariborska protituberkulozna liga, ki je prejela že večje število prošenj za sprejem v bodoči protituberkulozni azil, vendar jim pa razumljivo ne more ustreči, ker azil še ne stoji in še tudi ni zbrana zadostna zbirka za njegovo zgradbo. Zato je poslala liga vsem imovitejšim osebam v Mariboru in izven njega prošnje za enkratno izdatno letno podporo. Liga prosi, da se tudi te prošnje ne pomečejo v koš.

a— **Nasproti naše podružnice v Gosposki** ulici vlada pred izložbo Preisove trgovine velik naval občinstva, ki občuduje številne lepe dobitke tombole Sokola III. Tombola bo v nedeljo 7. t. m. popoldne na Trgu svobode. Posebno pozornost vzbuja mojstrovina pekovske umetnosti, krasen pečen državni grb, ki ga je izdelal pred dnevi za mojstrski izpit g. Franc Rojko iz Vurberka in ga poklonil Sokolu III.

a— **Zaščitno cepljenje zoper osepnice** za mesto Maribor bo vršil mestni fizikat od ponedeljka 8. t. m. do vključno petka 12. t. m. v svojih uradnih prostorih. Uradniška ulica številka 8, vsak dan od 9. do 11. Cepljenje v teh urah bo brezplačno. Cepljeni bodo vsi zdravi otroci, rojeni v lanskem letu. Opustitev je kazniva. — Na mestnem fizikatu v soboto 6. t. m. ne bodo sprejemali strank zaradi desinfekcije in čiščenja uradnih prostorov.

a— **Promet mariborske carinarnice.** V aprilu je prejela mariborska carinarnica na uvozu 4,142.271 Din na izvozu 7970.75 Din dohodkov skupaj torej 4,150.241.75 Din.

a— **Tujski promet.** V preteklem mesecu je bilo javljenih pri javnemu uradu 1098 tujcev, od teh 254 inozemcev.

Iz Celja

c— **Narodni poslanec g. Ivan Prekoršek** bo imel v nedeljo 7. t. m. po prvi maši shod v gostilniških prostorih g. Stožirja (Poharca) v Šmartnem v Rožni dolini. Somišljeniki vabljeni!

c— **Krajevna organizacija JRKD za celjsko okolico** vabi narodno čuteče delavce in nameščence, da se v čim večjem številu udeležijo manifestacijskega zborovanja Narodne strokovne zveze, ki bo v nedeljo 14. tega meseca v Ljubljani. Dovoljena je četrtinska vožnja. Zaradi legitimacij za četrtinsko vožnjo se je treba zglasiti najpozneje do ponedeljka 8. t. m. pri tajniku krajevne organizacije JRKD g. Fr. Witavskem v cinkarni.

c— **Pravoslavna cerkvena slavnost.** Nova cerkev sv. Save v Celju proslavi letos prvikrat svojo slavo 10. t. m. V torek 9. tega meseca ob 18. bo v cerkvi bdenije, v sredo 10. t. m. ob 10. dopoldne pa liturgija s procesijo in rezanjem slavskega kolača. Pri liturgiji bodo peli člani ruskega zbora iz Zagreba. Propoved bo imel prota g. Dragić iz Zagreba.

c— **Za uprizoritev Klabundove komedije »X Y Z«,** ki bo v petek 12. t. m. ob 20. v gledališču, so igralci sami napravili in postikali delno nove kulise in rekvizite. Barve za kulise je poklonila tvrdka Brauns v Celju. Prodaja vstopnic je v knjigarni Goričarja vdove.

c— **Lovski debatni večer!.** Podružnica Slovenskega lovskega društva v Celju bo priredila vsak drugi četrtek v mesecu v hotelu »Hubertusu« družabne in debatne večere. Prvi tak večer, na katerega so vabljeni vsi lovci iz okoliša podružnice, bo v četrtek 11. t. m. s pričetkom ob 20.

c— *Zaradi snaženja uradnih prostorov* **mestnega načelstva** bo mestni urad v torek 9. t. m. popoldne in v sredo 10. t. m. ves den zaprt. Stranke, ki so povabljene za 9. t. m. popoldne in za 10. t. m. k mestnemu načelstvu, se naj zglasijo v četrtek 11. tega meseca ob uradnih urah

c— **Samo danes je še čas, da obnovite** srečke državne razredne loterije v podružnici »Jutra« v Celju.

c— **Elitni kino Union.** Danes ob pol 17. in pol 21. vojaška zvočna komedija »Gospodična poročnica« (»Ljubezen v uniformi«) in dve zvočni predigri.

Kralj džungle

Iz Novega mesta

n— **Strelska družina novomeška je za**ključila 2. t. m. uspešno zimsko sobno streljanje z malokalibrskimi puškami. Tekmovanja se je udeležilo 23 članov, uspeh je bil prav dober. Prvih šest najboljših strelcev je dobilo prav lepe diplome. In zopet je streljanje preneseno na novo javno strelišče za Krko v Ragovem logu. Streiski družini želimo mnogo uspehov in pomnožitev članstva.

n— **Višji razredi meščanske šole pohite** prihodnji teden na obisk pisateljskih domov v ribniško dolino. Vodita jih ravnatelj g. A. Mervič in strokovni učitelj g. K. Šterbenk. Ta zavod je pred kratkim obiskal tudi dom pisatelja Jurčiča na Muljavi, kjer je izročil pisateljevemu bratu prav okusno spominsko knjigo, ki jo je dom pisatelja zaradi vedno češčega obiska gostov zelo pogrešal.

Iz Ptuja

j— **Za kongres NSZ,** ki bo 13. do 15. tega meseca v Ljubljani, vlada tudi v Ptuju veliko zanimanje. Prijave za znižano vožnjo sprejema g. Blažek.

j— **Občni zbor mestne organizacije JRK** bo drevi ob 20. v zgornji dvorani Narodnega doma. Poročal bo tudi narodni poslanec g. Lovro Petovar.

Iz življenja na deželi

BLED. Zvočni kino »Bled« bo predvajal danes in jutri v nedeljo nemško opereto »En dan brez laži« in najnovejši tednik.

HRASTNIK. Kino bo predvajal danes in jutri orientalsk. film »Beli šeik«, v predigri kulturni film.

VODICE. 30. aprila je bil oficielen zaključek kmetske nadaljevalne šole v Vodicah. Oba letnika je obiskovalo stalno 25 učencev. Z vztrajnostjo so pokazali, da današnja kmetska mladina hoče naobrazbe. Da bi se pa širše občinstvo seznanilo z novodobnim gospodarstvom, je kmetsko nadaljevalna šola priredila v nedeljo filmsko predavanje. Film je predvajal g. ravnatelj Pučnik iz Zagreba, g. tajnik Kafol ga je pa tolmačil. Kmetijski družbi, ki je priskrbela film, najlepša hvala. Prostorna dvorana v Domu je bila nabito polna. Občani so z zanimanjem sledili poteku filma, posebno navdušena pa je bila mladina.

Kralj džungle

Gospodarstvo

Uzance za hmeljsko trgovino

Že stara je težnja hmeljarjev po uzancah pri prodaji hmelja. Iz leta v leto so se zaradi tega ponavljali klici hmeljarjev pri zborovanjih: uzance nam dajte! Zadnje tedne pa je nastopil razveseljiv preokret v tem vprašanju. Na pobudo nekaterih hmeljskih trgovcev je bil v sporazumu s Hmeljarskim društvom sestavljen načrt uzanc za hmeljsko trgovino, ki obsega v 30 točkah najvažnejše norme, po katerih se naj ravna trgovina s hmeljem.

Da se doseže soglasje vse hmeljske trgovine k tem točkam, je Združenje trgovcev za sreze Celje, Gornji grad in Šmarje sklicalo v sredo 3. t. m. v Žalcu sestanek hmeljskih trgovcev, ki ga je vodil načelnik združenja g. Viktor Pilih ob lepi udeležbi članstva. Zbornica za TOI je poslala na zborovanje g. dr. Koceta, ki je mnogo pripomogel k razvozlanju zapletenih pravnih točk. Poročilo o pripravah za sestavo uzanc je podal g. Vilko Senica, ki je naglašal, da je Hmeljarsko društvo uzance sprejelo v predloženi obliki. O posameznim točkah uzanc se je vršila prav živahna debata. Posebno so se udeleženci zanimali za določbe o pravilnem postopanju pri jemanju vzorcev, o zaaranju kupčijskih sklepov in o drugih običajnih postopkih pri prevzemu in plačilu blaga. Po štirinajst živahni debati so trgovci soglasno sprejeli načrt uzanc, kakor ga je izdelal pripravljalni odsek z nekaterimi malimi spremembami. Da dobijo te uzance splošno obveznost, jih mora potrditi še Zbornica za TOI. Njen predstavnik dr. Koce si je zaradi tega pridržal morebitne pravne korekture, ki jih bo izvršil v sporazumu s pooblaščenimi zastopniki producentov in trgovcev.

Najvažnejše določbe uzanc predstavljajo nekako utrditev dobrih navad, ki so se udomačile v hmeljski trgovini in iztrebljenje raznih izrodkov, ki so postajali že pogubni tako za pridelovalca kakor tudi za kupca. Tako določajo uzance, da bo odslej trgovec povsem odgovoren za svojega nakupovalca, ki bo moral imeti od združenja trgovcev izdano in od sreskega načelstva vidirano legitimacijo. Lani je sresko oblastvo moralo kaznovati 85 neupravičenih prekupčevalcev s hmeljem in je tudi letos obljubilo vso svojo pomoč. Za vedno bodo izginile s sklepnih listov opombe o 24 ali 48 urni neokvadni potrditvi nakupa od strani kupca, ki so izzvale polno nesporazumov in celo tožb. Vsi kupci bodo morali imeti enake sklepne liste s pripombo, da se obe stranki podvržeta uzancam. Zadnja leta so hoteli nekateri trgovci naprtiti odgovornost za zdrobljenje hmelja, ki je nastopilo pri kupčevem basanju hmelja, hmeljarju, uzance pa ugotavljajo, da je odgovoren hmeljar le, če sam beše blago. Naplačilo (ara) se daje na zahtevo. Važna novost, ki bo preprečila zlorabe z ene ali druge strani, je etikirano zalepljenje enega vzorca za razsodišče v primeru spora zaradi kakovosti blaga. Na etiketi se podpišeta obe stranki. Živahna debata se je razvila o vprašanju tega strokovnega razsodišča. Dočim se je Hmeljarsko društvo postavilo na stališče, da je dopustiti poleg strokovnega razsodišča tudi kompetenco rednega sodišča, so se zastopniki trgovine soglasno izrekli za to, da bi razsodišče kondnovelijavno in brezprizivno reševalo spore med kupci in prodajalci, na kar bodo menda pristali tudi producenti. V razsodišče pride pet članov, ki jih delegira kot zastopnike Hmeljarsko društvo in pet članov Združenja trgovcev. Na zborovanju so bili člani trgovci za razsodišče takoj izvoljeni, in sicer naslednji gg.: Josip Vook, Josip Steiner, Vilko Senica, Josip Tiršek in Maks Cukala, za namestnike pa gg.: Josip Pauer, Anton Ulaga in Franc Oset. O malenkostnih spremembah uzanc bo moralo sklepati še Hmeljarsko društvo. Nadalje so na zborovanju razpravljali o vprašanju dopolnitve staleža sodnih izvedencev v hmeljarski stroki. Sklenjeno je bilo, da se za sodna izvedenca predlagata gg. Tiršek in Vook. Sprejeti so bili tudi začasni sklepi glede organizacije hmeljskih nakupovalcev in glede olajšav v carinskih in tarifnih vprašanjih.

Po odobritvi uzanc so zborovalci naprosili zastopnika Zbornice za TOI, naj bi zbornica podprla upravičene težnje hmeljarstva glede sezonskega kredita denarnim zavodom, ki naj bi ga dala Narodna banka za financiranje letošnje letine, ker preti zaradi zamotanih kliriških predpisov v zvezi s pomanjkanjem denarja nevarnost, da ne bo mogoče prodati hmeljarjem pridelka, kakor lahko povzroči ogromno škodo. Zato žele hmeljarji, da bi Narodna banka dela stečno, kakor daje n. pr. za opij, vsaj 20 milijonov Din kredita, da bi mogli denarni zavodi dati trgovcem na razpolago gotovino na račun avaliranega nakazila v kliringu, ker preteče včasi po več tednov, preden dobi izvoznik po kliringu denar iz inozemstva.

Zaposlenost delavstva v aprilu skoro enaka kakor lani

Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani je sestavil podatke o gibanju članstva v letošnjem aprilu, iz katerih je razvidno, da je bilo v aprilu povprečno zavarovanih 74.170 delavcev nasproti 70.794 v marcu in 68.601 v februarju. *Od najnižjega stanja v februarju se je torej število zavarovanih članov povečalo za 5569. Sezonsko oživljenje zaposlenosti je letos mnogo večje nego zadnji dve leti,* kajti lani je bilo v aprilu število zavarovanih članov le za 283 večje nego v februarju, predlanskim pa za 4093. Močnejše sezonsko zaposlenje v zadnjih 2 mesecih je v znatni meri izenačilo razliko v primeri z ustrezajočim mesecem preteklega leta, tako *da je bila letos v aprilu zaposlenost skoro enaka kakor lani v aprilu,* kajti lani je bilo v aprilu zaposlenih 75.033 delavcev letos pa 74.170. Razlika znaša torej še 863 članov, dočim je v marcu znašala še 2287, v februarju 6149 in v januarju pa 6234.

Tudi v primeri z letom 1931. se je razlika zmanjšala. V februarju je bilo še 18.080 članov manj zavarovanih nego v februarju 1931, v aprilu pa le še 16.605 manj nego v aprilu 1931. Seveda se tičejo vse gornje ugotovitve le industrijskega in obrtnega delavstva, ne pa tudi rudarskega in topilniškega, ki je zavarovano pri bratovskih skladnicah.

Povprečna dnevna zavarovana mezda je v aprilu znašala 23.30 Din nasproti 24.66 Din v lanskem aprilu in 26.20 Din v aprilu 1931. Skupna dnevna zavarovana mezda pa je znašala v aprilu 1,728.300 Din, to je za 121.800 Din manj nego v lanskem aprilu in za 649.800 Din manj nego v aprilu l. 1931.

Zdravstvene razmere se niso posebno spremenile. Odstotek bolnikov je sicer padel nasproti lanskemu aprilu od 2.34 na 2.20 odst., kar pa je v glavnem pripisati svoječasnemu skrajšanju bolniško-podporne dobe na 26 tednov.

Trgovinska pogajanja z Grčijo

Kakor poročajo iz Beograda, se bodo v kratkem pričela pogajanja za spremembo trgovinskega sporazuma z Grčijo, ki je bil uveljavljen lani 22. sept. in bo sedaj potekla njegova veljavnost. Pritožbe zaradi slabega funkcioniranja sedanje pogodbe prihajajo predvsem iz Južne Srbije, ki je s svojim izvozom (zlasti živine) navezana na Grčijo. Nezadovoljstvo pa se opaža tudi v grških gospodarskih krogih, ki poudarjajo predvsem visoko pasivnost grške trgovine z Jugoslavijo. Težkoče izvirajo v glavnem iz okolnosti, da Grčija nima za izvoz blaga, ki bi ga mi v večji množini potrebovali. Izvaža predvsem tobak, suho grozdje, vino, smokve, oljivno olje itd., dočim mora sama uvažati živino in druga živila. Naša trgovinska bilanca z Grčijo je bila zaradi tega vedno zelo aktivna, kakor je razvidno iz naslednje primerjave statističnih podatkov glede trgovine s to državo (v milij. Din):

	izvoz	uvoz	
1929.	504.5	73.3	+431.2
1930.	410.0	52.1	+357.9
1931.	256.8	41.6	+215.2
1932.	133.6	25.2	+108.4
I. četrtl. 1933.	29.2	7.1	+ 22.1

Trgovinski sporazum od 22. sept. 1932 določa delno kompenzacijo v blagu na ta način, da naši izvozniki dobivajo 65% vrednosti izvoza v devizah, 35% pa v kompenzacijskih bonih, ki služijo za plačilo našega uvoza iz Grčije. Navzlic prizadevanju v cilju forsiranja uvoza iz Grčije, pa nam ni uspelo doseči v pogodbi predvidene relacije med uvozom in izvozom, namreč da bi za 35% našega izvoza uvozili blaga iz Grčije. V prvem letošnjem četrtletju je n. pr. naš uvoz iz Grčije dosegel le 24% našega izvoza v Grčijo. Posledica tega je, da naši izvozniki le težko vnovčijo dobljene bone, ki jih dobivajo za 35% izvozne vrednosti. Namen novih pogajanj je predvsem ta, da se proučijo možnosti za odstranitev sedanjih težkoč.

Gospodarske vesti

= **Ureditev plačilnega prometa z Anglijo.** Pogajanja za ureditev plačilnega prometa z Anglijo, o katerih smo že poročali, so po najnovejših beograjskih vesteh zaključena. Sporazum je dosežen na bazi privatnih kompenzacij. Angleški upniki bodo prišli do svojih terjatev potom uvoza blaga iz naše države s tem, da bo naš izvoznik dobil plačilo za izvoženo blago iz vezanih dinarskih dobroimetij Angležev. Naše tvrdke, ki se bodo pogodile z angleškimi uvozniki, bodo morale vložiti prošnje Narodni banki, ki bo odločala za vsak konkreten primer izvoza blaga iz naše države v Anglijo. Sporazum je stopil v veljavo že 1. maja. Ta sistem kompenzacij bo ugodno vplival na našo trgovinsko bilanco z Anglijo, ki je kakor znano hudo pasivna. Lani smo iz Anglije uvozili za 213 milijonov dinarjev blaga, dočim je naš izvoz v Anglijo dosegel le 65 milijonov.

= *Bankovci po 10 Din in stari bankovci po 1000 Din se vzamejo iz prometa.* Narodna banka objavlja v »Službenih Novinah«, da se na podlagi odloka finančnega ministra vzamejo iz prometa novčanice po 10 Din (z datumom od 26. maja 1926 in od 1. dec. 1929) in stare novčanice po 1000 Din z datumom od 30. nov. 1920. Te bankovce bodo v teku prihodnjih treh let zamenjale vse blagajne Narodne banke, potem pa prenehajo biti zakonito plačilno sredstvo in jih bo mogoče v nadaljnjih 3 letih predložiti v zamenjavo le pri glavni državni blagajni.

Borze

5. maja.

Na ljubljanski borzi je danes deviza New York v skladu z zunanjimi notacijami popuščala. Tudi devize London, Amsterdam in Bruselj notirajo nižje. Okrepila pa se je ponovno deviza Berlin. Avstrijski šilingi so se v privatnem kliringu trgovali po 8.35 (v Zagrebu 8,38, v Beogradu notacija 8.35 do 8.45).

Na zagrebškem efektnem tržišču se je Vojna škoda trgovala po 190. Promet je bil še v 7 odst. Blairovem posojilu po 31.50 in v 7 odst. Seligmanovem posojilu po 41.50. Delnice Narodne banke so se trgovale po 3575.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2305.96 — 2317.32, Berlin 1350.24—1360.94, Bruselj 799.68 do 803.62, Curih 1108.35—1113.85, London 191.19—192.79, Newyork ček 4869.37 do 4897.63, Pariz 225.88—227, Praga 170.90 do 171.76, Trst 297.40—299.80.

Curih. Pariz 20.38, London 17.27, Newyork 437.50, Bruselj 72.20, Milan 26.90, Madrid 44.30, Amsterdam 208.10, Berlin 122, Dunaj 55.87, Stockholm 89.40, Oslo 88.30, Kobenhavn 77, Praga 15.42, Varšava 58.

Dunaj. (Tečaji v privatnem kliringu.) Beograd 11.92, London 30.95, Milan 48.35, Newyork 779.05, Pariz 36.68, Praga 25.66, Curih 179.98, 100 S v zlatu 131.33 S pap.

Efekti.

Ljubljana. Vojna škoda 190 den., 7 odst. investicijsko 42 do 44, 7 odst. Blair 32.50 den., 7 odst. Drž. hip. banka 41.50 den., 6 odst. begluške 21 den., Trbovlje 160 bl.

Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda 190 — 191, 7% investicijsko 42 — 44, 4% agrarne 23 — 24, 7% Blair 32 — 33, 8% Blair 33 — 36, 7% Drž. hipotekarna banka 41 — 42, 6% begluške 31.50 den.; bančne vrednote: Narodna banka 3600 — 3650, Priv. agrarna banka 194 — 199; industrijske vrednote: Šećerana Osijek 130 — 175, Trbovlje 155 den.

Beograd. Vojna škoda 191, 190 zaklj., 7% investicijsko 42 — 43, 4% agrarne 23.50 zaklj., 6% begluške 31.70, 7% Drž. hipotekarna banka 42.50 zaklj., Narodna banka 3650 zaklj., Priv. agrarna banka 199, 198 zaključek.

Dunaj. Staatseisenbahnges. 15.15, Trboveljska 16.45, Alpine-Montan. 12.80.

ZA HIŠO IN VRT
za cesto in šport.
VICTORIA
platneni čevlji z gumi podplatom v beli in sivi barvi.

Ugodna fazona, trpežni podplati, porozno.
POPULARNE CENE:

22—27	28—34	35—41	42—46
24.—	28.—	34.—	40.—

DOMAČ IZDELEK — Na podplatu zašč. znak

1894 WIMPASSING V.G.F.

Dobi se v vseh trgovinah čevljev, a na veliko pri SEMPERIT, Zagreb, Pošt. pretinac 102. 5279

Blagovna tržišča

ŽITO

+ **Chicago, 5. maja.** Začetni tečaji: **Pšenica:** za maj 73.125, za julij 74.75, za september 75, za december 77.375; **koruza:** za julij 42.25, za september 44 za december 45.25.

+ **Winnipeg, 5. maja.** Začetni tečaji: **Pšenica:** za maj 65, za julij 66.50, za oktober 69

+ **Ljubljanska borza** (5. t. m.) Tendenca za žito čvrsta. — Nudijo se (vse za slovensko postajo, plačilo 30 dni): **pšenica:** (po mlevski tarifi): baška, 76 kg po 272 do 277.50; baška, 77 kg po 290 — 292.50; **koruza** (po mlevski tarifi): baška promptna po 112.50 — 115, za maj po 120 — 122.50; **moka:** baška »0« po 425 — 430, banatska po 435 — 440.

+ **Novosadska blagovna borza** (5. t. m.) Tendenca nespremenjena. Promet 47 vagonov. **Pšenica:** baška, okolica Novi Sad, Sombor, gornjebaška, srednjebaška, sremska 217.50—222.50; baška potiska 220—225; gornjebanatska 215 — 220. **Ječmen:** baški, sremski 64/65 kg 95 — 97.50; pomladni 66/67 kg 100 — 102.50. **Oves:** baški, sremski, slavonski 90 — 92. **Koruza:** baška in sremska 60 — 62; za junij - julij 64 — 66; banatska 59 — 61; baška ladja Sava 62 — 64; ladja Begej 62.50 — 64.50; slavonska 62 do 64; baška, ladja Dunav, Tisa 63 — 65. — **Moka:** baška, banatska »0g« in »0gg« 350 — 360; »2« 330 — 340; »5« 310 — 320; »6« 280 — 285; »7« 175 — 185; »8« 65—67. **Otrobi:** baški 55 — 57.50. **Fižol:** baški beli 100 — 105.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (5. t. m.) Tendenca neenotna, promet slab. **Pšenica:** za maj 12.15 — 12.17, za junij 12.27 do 12.28, za oktober 11.67 — 11.68; **koruza:** za maj 6.76 — 6.77, za julij 7.12 — 7.15, za avgust 7.40 — 7.42.

ŽIVINA

= *Sejem za prašiče v Mariboru.* **Na včerajšnji sejem je bilo pripeljanih 296, prodanih pa 231 prašičev. Cene so bile naslednje:** mladi prašiči 5 — 6 tedenski 100 do 120 Din, 7 do 9 tedenski 180 — 230 Din, 3 do 4 mesečni 250 do 350, 5 — 7 mesečni 450 — 550, 8 — 10 mesečni 600 do 650, eno letni 750 — 900 Din; kilogram žive teže 5.50 — 8 Din in kg mrtve teže 10.50 — 12 Din.

Repertoarji

LJUBLJANSKO NARODNO GLEDALIŠČE
DRAMA

Sobota, 6.: Dame z zelenimi klobuki. D.
Nedelja, 7.: Izpreobrnitev Ferdiša Pištora. Izven. Znatno znižane cene od 20 Din navzdol.

OPERA

Sobota, 6.: Pri treh mladenkah. Znatno znižane cene od 30 Din navzdol. Izven.
Nedelja, 7.: Viktorija in njen huzar. Izven. Znatno znižane cene od 30 Din navzdol.

★

Sredi prihodnjega tedna bo v naši operi premiera opere »Andre Chenier«, ki jo je uglasbil U. Giordanno. Skladatelj je iz dobe Puccinija, Mascagnija itd. Danes je najreprezentativnejši skladatelj tega kroga. Najbolj znana njegova opera je »Andre Chenier«, poleg tega ima še znane opere »Fedora«, »Siberia«, »Germania«, »Il Re« itd. Vsebina opere je vzeta iz dobe francoske revolucije, dejanje se vrši glavno okrog pesnika Andrea Chenierja.

ŠENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE.

Sobota, 6.: Ljubezen v treh.

★

Opzarjamo na današnjo uprizoritev komedije »Ljubezen v treh« v Šentjakobskem gledališču. Vstopnice se dobe od 10. do 12. in od 15. do 17. pri dnevni blagajni v I. nadstropju Mestnega doma.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE.

Sobota, 6.: Mornar. A. Premiera.
Nedelja, 7.: Friderika. Znižane cene. Zadnjič.

★

Premiera »Mornarja« bo drevi. To komedijo najboljšega sodobnega poljskega komedijografa pisatelja Jerzyja Szaniawskega so samo na varšavskih gledališčih uprizorili nad stokrat. Odlikuje jo deloma zanimiva, mestoma pa prav poetična vsebina. Pred premiero bo govoril prof. dr. Rudolf Molé o poljski književnosti. Na to zadnjo letošnjo premiero še posebej opozarjamo.

Kralj džungle

Iz življenja in sveta

Prvi umetni otok sredi Oceana

bo ladja »Westfalen«, ki je te dni odplula iz Kiela v severni Atlantik

Z robotom okolu sveta

Nov rekord nad dosedanjimi rekordi

Enooki ameriški transportni letalec Wiley Post, ki je pred dvema letoma z Gatyjem v rekordnem času 8 dni 15 ur 51 minut obletel svet, pripravlja za letošnje poletje veliko senzacijo. Pred vsem hoče prekositi svoj lastni rekord, a pri tem podjetju noče imeti s seboj nobenega človeškega spremljevalca, temveč mehaničnega robota.

Ta robot, prvi letalec med roboti, je čudo svoje vrste. Izdelala ga je po navodilih Posta Sperry Company, da bi mu pomagal pri ravnanju letala. Letalo je znamenito »Winnie Mae«, s katerim je pred dvema letoma posekal na poletu okrog sveta vse druge letalce. Malo staro je že, toda Post noče videti drugega. Tako se je navejal nanj kakor sedaj na robota in ti dve strojni čudi sta tako rekoč njegova največja prijatelja.

Kakor smo rekli, mu bo robot na poletu rabil v pomoč pri ravnanju letala. Ko je pred dvema letoma letel okoli sveta, je namreč spoznal, kako težko je sedeti na takšnem podjetju neprenehoma sam pri krmilu. Gatty mu tu ni mogel dosti pomagati, ker se je moral brigati za svojo vlogo navigatorja. Ob koncu poleta je bil Post duševno in telesno izčrpan. A ker bi bil polet z drugim živim pomočnikom zvezan z marsikakšnimi težkočami, si je izmislil mehaničnega pomočnika. Sedaj dela z njim poskusne polete po Ameriki in sta vzdržala že 50 ur neprenehoma v zraku. Post hoče podaljšati ta čas vsaj na 100 ur, nakar bo startal na novo potovanje okoli sveta.

Pri tem potovanju bo važno, da pojde kolikor mogoče v premi črti in zato je robot zgrajen tako, da more voditi letalo v stalni vodoravni in premi smeri. Post pa ga je dal izpopolniti še toliko, da more ravnati letalo tudi v krivulji. Ima pa še druge posebnosti, ki se bodo na poletu izkazale za zelo koristne. Post nič ne dvomi, da bo z jeklenim spremljevalcem v svojem zvestem letalu dosegel naravnost čudovit rekord nad rekordi.

Iz česa sestoji Američan?

V ameriških Zedinjenih državah so našteli 122 milijonov prebivalcev, med njimi 109 milijonov belokožcev, ki so vsi evropskega izvora. Na podlagi rezultatov ljudskega štetja so izračunali, da sestoji belopolti Američan teoretično iz 31 odst. angleške, 25 odst. nemške, 18 odst. irske, 5 odst. skandinavske ter iz 21 odst. slovanske in romanske krvi.

»Krvavi dež« v Italiji

V sredo so imeli v Italiji od Rima do Gardskega jezera tako zvani »krvavi dež«, ki pomeni po ljudskem izročilu nesrečo. Ta dež, ki ga je zanesel veter deloma tudi na Hrvatsko, je bil pomešan z rdečim peskom iz afriških puščav. Po tolmačenju italijanskih vremenoslovnih opazovalnic se je dvignil prah v Sahari, odkoder je prišel v Italijo in v druge dežele. V resnici se je temperatura pri tem dežju močno dvignila. V Siciliji je n. pr. znašala 23 stopinj nad ničlo.

Ljubka prezidentova hči

mrs. Ana Roosevelt

je imela nedavno prvo svoje predavanje v ameriškem radiu

Pri obledeli sivorumenkasti barvi kože, motnih očeh, slabem počutku zmanjšani delavni moči, duševni depresiji, težkih sanjah, želodčnih bolečinah, pritisku v glavi, namišljeni bolezni je pametno, da izpijete nekaj dni zapored vsako jutro na tešče kozarček naravne **»Franz Josefove« grenčice.** V zdravniški praksi se **»Franz Josefova« voda** radi tega posebno uporablja, ker naglo odstrani vzroke mnogih pojavov bolezni. **»Franz Josefova« grenčica** se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Švedska železnica v Perziji

Perzijska vlada je podpisala pogodbo z nekim švedsko-danskim sindikatom glede gradnje nove železniške proge v Perziji. Železnica bo dolga 950 km in bo veljala okolu 320 milijonov kron. Proga pojde od Kaspiškega morja čez Teheran do Perzijskega zaliva in bo v šestih letih dovršena. Gradnja železnice bo jako težka, ker bo tekla projektirana proga skozi težko dostopne gorske predele. Gorovje bodo morali na mnogih mestih presekati, prevrtati, zgraditi pa bo treba tudi mnogo visokih viaduktov. Gradnjo železnice bo vodil koncern Nydqvist in Holm. Vse dosedanje železnice v Perziji so gradili Nemci, topot pa so jih prekosili Skandinavci.

Smrt po 19 mesečni odpravi

Angleška kr. raziskovalna ladja »Discovery II.« se je vrnila po 19mesečni raziskovalni vožnji zopet v domače pristanišče Falmouth. Polnih 19 mesecev je ladja plula po antarktičnem vodovju. Vztrajala je tudi v največjem zimskem mrazu, kar se je zgodilo prvič v zgodovini raziskovalnih voženj. Kapitan Carey, ki je poveljeval ladji, pa je padel, ko se je bližala ladja otoku Quessantu, čez krov. Zaradi bolezni je izročil poveljstvo ladje še preden je zapustila odprava Južno morje. Carey je padel v temi čez ograjo in utonil v valovih.

Privlačnost pučista

»Moravsko Slovo« poroča, da prejema glavni obtoženec v brnskem protipučističnem procesu, Ladislav Kobzinek, vsak dan na kupe pisem od žensk, ki mu ponujajo srce in bogastvo. Imovitih nevest, ki si žele Kobzinka za moža, ni niti malo. Ta praksa docela pobija naziranje našega časa, da je minila ljudi romantika, ki so jo gojili napram pustolovcem in zavojevalcem v nekdanjih časih. Ženske so ji očividno še vedno naklonjene kakor prej.

Muzej za reklamo

V Pragi snujejo muzej za reklamo. Ustanovitev zavoda pospešuje ministrstvo za trgovino, ki bo končnoveljavno odločilo v tej stvari.

Obleka londonskih prometnih redarjev

Londonski prometni stražniki so dobili novo obleko iz plavega blaga z oranžnimi progami. Čeprav napravlja ta uniforma na prvi pogled smešen vtis, je vendarle zelo praktična, ker se svetle barve že od daleč vidijo, in to je v Londonu neizmerno važno.

Balchen pojde na južni tečaj

Prekomorski letalec Bert Balchen je prispel v Oslo, kjer je začel organizirati priprave za ekspedicijo na južni tečaj. Baje odrine na raziskovanje Antarktide že v avgustu.

Japonski tank na kitajskem ozemlju

Japonci s svojo moderno opremljeno vojsko naravnost zastrašujejo Kitajce

Letošnji prvi maj v Parizu

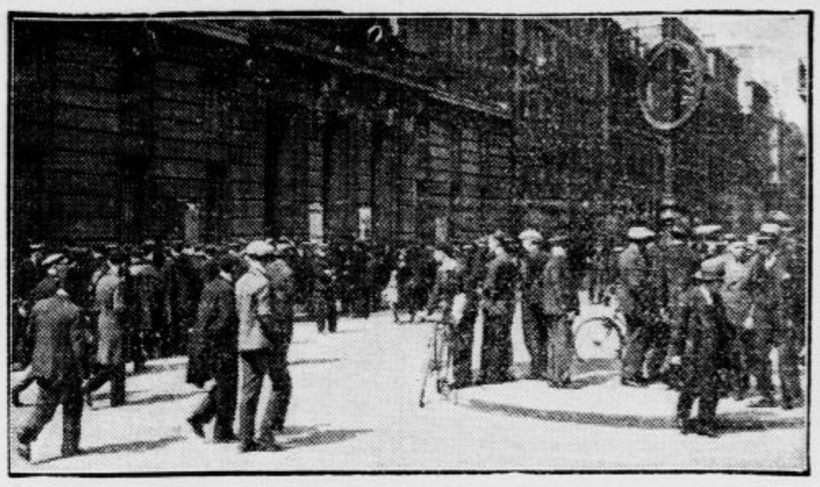

ni bil praznik, marveč dan dela. Na sliki pariška Borza dela

Mož, ki obvladuje Daljni Vzhod

Žena, utemeljiteljica ogromnega bogastva

V Berlin je prispel s svojo družino baron Mičui Busan Kaiša, vodja velikanskega trgovskega koncerna, ki obvladuje vso azijsko trgovino s čajem, svilo, papirjem, celulozo, pšenico, rižem, sladkorjem, železom, petrolejem in premogom. To velikansko podjetje, ki ima med drugim 31 lastnih veleparnikov in ogromne tovarne za vsakovrstne izdelke, zlasti za orožje in municijo, in ki je last ene same družine, je delo 12 pokolenj, a ustanovila ga je — ženska.

Okrog l. 1600. se je drznila mlada Šuho, hči nekega generala in žena princa Tokubeja Mičuija prvič v zgodovini japonskega plemstva in navzlic predsodkom svoje kaste otvoriti nekakšno zastavljalnico. Uspeh je bil velikanski, a drugo leto se je še povečal ko je otvorila v prometni ulici Tokija trgovino z vinom. Ko je umrla, je nje najstarejši sin Haširo pobedoval že precejšnje imetje, ki ga je z velikopoteznimi ustanovitvami kmalu postoteril. Ustanavljal je bazarje, banke, podružnice tudi po okoliških deželah, uvedel promet z gotovino namestu z dotedanjo japonsko prakso izmenjave blaga, uvedel je čekovni promet in postal tako bogat, da je posojal velike vsote celo cesarju, s čimer je postavil svojo poslovno moč kakor tudi osebni vpliv na nepremakljivo podlago. Šteti ga je tudi med izumitelje velikopotezne poslovne reklame in med prve poslovne ljudi, ki so svojim nameščencem in delavcem zagotovili dostojno življenje za vse slučaje. Ustvaril jim je priprave, ki naj bi jih ščitile pred nezgodami, pod nekimi pogoji jim je določal doživljenjske rente, ki so se podedovale celo na otroke in vnuke. Ni čudno, da so njegovo ime po azijskem svetu izgovarjali z občudovanjem in da so se armade njegovih delavcev čutile zvezane z njegovo hišo z vezmi, ki se ne dado pretrgati.

Haširobe si je že za življenja izbral najsposobnejše med svojimi otroki, da bi vodili in nadaljevali njegovo delo. Če pomislimo, kako častijo na Japonskem prednike in izpolnjujejo njih naročila, se nam ne more videti čudno, da se je to delo v resnici nadaljevalo, se razvijalo in vzdržalo do današnjih dni.

Smrt banditske tolpe

V bližini rumunskega mesteca Talesci se je bil pred časom naselil trgovec Simon Bracan. Bil je v svojem posiu zelo spreten in je veljal za imovitega moža. O njem je šel po deželi glas, da je bil prejšnje čase v zvezi z več poglavarji roparskih tolp, ki so mu dobavljale blago. Zadnje čase pa je pretrgal zveze z roparji, ki so ga začeli zaradi tega mrziti in zalezovati ter so mu celo grozili s smrtjo.

Bracan je zaradi tega ovadil oblasti nevarnega banditskega vodjo, ki ga je sodišče v Jassyju obsodilo na smrt. Kmalu nato pa je počil glas, da se bodo roparji maščevali nad Bracanom. Trgovec se je gotovo zavedal, kaj pomeni takšna grožnja. Začel se je pripravljati na izselitev iz kraja, vendar pa so ga banditi prehiteli. Neko noč, ko so bili že zaboji s pohištvom na dvorišču, so se pojavili roparji pred hišo. Ustrelili so štiri pse, ki so stražili poslopje in razstrelili vhod na dvorišče z dinamitno patrono. Bracan pa se je tedaj poslužil strahovitega obrambnega sredstva. Odprl je več sodov petroleja in bencina, ki so stali na dvorišču. Roparji so morali bresti po smrdljivi tekočini in ker je padla enemu izmed njih tleča cigareta iz ust, se je bencin vnel in je nastala strašna eksplozija. Trenutkoma je bila hiša v plamenih, pet razbojnikov je zgorelo pri živem telesu, šesti, ki je že vdrl na stopnišče, pa je postal žrtev svinčenke. V kratkem je Bracanova hiša zgorela do tal, Bracan pa se je s svojci rešil skozi okno in še danes ne vedo, kam je izginil potem, ko se je tako spretno otresel napadalcev.

Usoda največje evropske tiskarne

Hitlerjevske čete so zasedle pred kratkim tiskarno »Dortmundskega Generalanzeigerja« ter napravile list za strankino glasilo v westfalskem revirju. Z zasedbo tega podjetja je prešla največja evropska tiskarna v roke nemških narodnih socialistov.

Epidemija hripe v Santiagu

Iz Santiaga de Chile poročajo, da razsaja tam huda epidemija hripe, kakor je še niso doživeli ondotni kraji. Bolezen je priklenila na posteljo četrtino prebivalstva v Santiagu, po številu 600.000 duš.

Najneustrašenejša ženska

Po 25 letnem skoro nepretrganem življenju v divjini se je vrnila v civilizacijo Avstralka Hunterjeva. Pripeljala se je v Port Davos, kjer se hoče odpočiti. Port Davos leži 250 km izven divjine.

Hunterjeva je živela v pragozdu od svojega 7. leta. Ko ji je bilo 16 let, se je omožila z lovcem na divjače. Spremljala je od tedaj svojega moža na vseh lovskih pohodih ter je delila z njim težave in neprijetnosti divjinskega življenja. Večinoma sta živela Hunterja med Marracajom in Krokodilsko reko. V divjini je rodila Hunterjeva svojemu možu pet otrok, ki so vsi prišli na svet v hitro zgrajenih kolibah, katere sta zakonska tovariša po kratkem bivanju v njih zopet razdrla.

ANEKDOTA

»Milostiva, srečen sem, da sem se seznanil z vami. Vi ste najdražestnejša žena, ki sem jo videl. Srečen mož, ki vas sme imeti.«

»Tako? Sem še prosta.«

»O, potem oprostite, prosim, menil sem, da ste poročeni.«

Vsak dan ena

»Šofer, koliko računate vožnjo do postaje?«

»Deset Din, gospod.«

»Hvala za pojasnilo, zdaj vsaj vem, koliko prihranim, če se peljem s tramvajem.«

Anekdote o Brahmsu

K stoletnici Brahmsovega rojstva

Brahms je znal biti v družbi včasih zelo jedek in so se ga zaradi te lastnosti prav za prav bali. Nekoč se je v neki družbi izvrstno zabaval in vsi navzoči so bili očarani, da je minil večer brez vsake »nezgode«. Ob slovesu je omenil Brahms hišnemu gospodarju, stiskajoč mu roko: »... in oprostite mi tisočkrat, če nisem nocoj nobenega razžalil!«

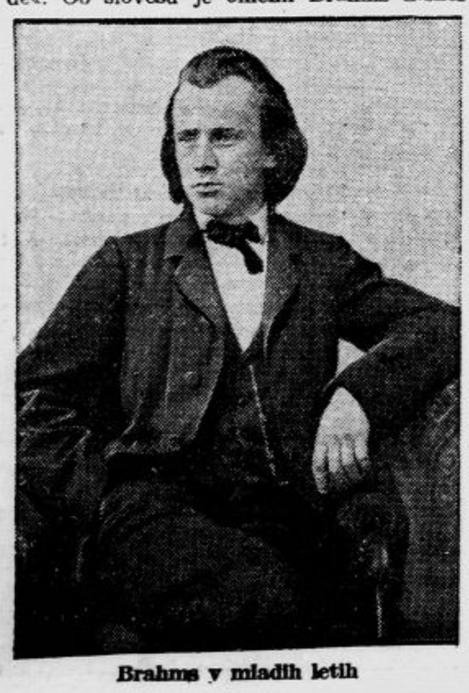

Brahms v mladih letih

*

Adela Straus, žena »kralja valčkov« Johanna Straussa, je povabila nekoč večjo družbo k sebi, med drugimi tudi Brahmsa. Želela je, da bi ji vsakdo izmed gostov napisal nekoliko besed. Brahms je malo pomislil, nato je zapisal prve takte znamenitega Straussovega donavskega valčka in pristavil: »Žal, ni od Johanna Brahmsa..«

*

V čast Edvarda Griega so na Dunaju priredili banket. Grieg, ki je sedel med Brahmsom in skladateljem Brandts-Buysom, se je po oficialnih govorih sklonil k zadnjemu in dejal: »Vse je lepo... moj klavirski koncert ni napačen, a samo enkrat bi rad spravil kakšno veliko obliko skupaj kakor moj sosed na desni. Potem bi bil on rad Grieg!«

*

Brahms je povabil pevca Sistermansa, da bi mu zapel nekoliko Schubertovih pesmi. Vse je šlo v redu. Sistermans je potem hotel zapeti še »Lepo Magelono«. Brahms je imel samo tenorsko izdajo, pa je pozval navzočega Brandts-Buysa, da bi pevca spremljal v transponirani obliki. Brandts-Buys je bil malo v zadregi zaradi tega transponiranja in je previdno odklonil, na kar je Brahms sam prevzel spremljavo. Po nekoliko taktih je bil že povsem iz tira. »Zakaj se smejete?« je nahrulil Brandts-Buysa.

»Zato, dragi mojster, ker bi se drugače vi meni smejali.«

»Ah kaj, če bi se vadil osem dni, pa bi znal«, je odvrnil Brahms.

»Da, v enem tednu bi znal jaz tudi«, je dejal Brandts-Buys.

»Nikar si tega ne domišljajte«, je rekel Brahms, »mislite, da je malenkost transponirati Brahmsa.«

*

Ga. Dörrova je silno častila Brahmsa. Nekega večera se je sprehajala z njegovo družbo po dunajskem Pratru in ko so dospeli do Praterske zvezde, ji je Brahms dejal, naj pogleda skozi veliki daljnogled, ki je bil namerjen v nebo. Dörrova je pogledala, a ni videla ničesar, ker je Brahms držal klobuk pred daljnogledom. »Vidite, draga gospa«, je menil skladatelj, »tako se nam dogaja z velikimi zvezdami. Mislimo, da bomo zagledali bogsigavedi kakšne čudeže, pa je vse temno...«

Brahms pri klavirju

Nesrečno zaljubljeni Michelangelo

Kadar govorimo o kakšni ženski poleg Michelangela, velikega renesančnega genija, smo navajeni misliti na Vittorijo Colonno. Toda Michelangelo je bil že skoraj star mož, ko se je seznanil z njo, in ona ni bila nič mlajša od njega. O kakšni ljubezni med njima ni bilo govora. Tudi nam ni znano, v katero žensko je bil umetnik kdaj zaljubljen. Da je bil zares zaljubljen, o tem nam govore njegovi verzi, v katerih opisuje dosledno strastni ogenj in solze svoje mladosti.

V nekaterih pesmih govori tudi določno o ženskah, ki jih je ljubil, tako o plavolasi Florentinki, ki jo opeva v nekem pismu na svojega brata. Znano pa ni, kdo je bila ta Florentinka in da-li mu je vračala ljubezen, kakor ni znano to tudi o drugih ženskah. Vsebina pesmi bi kazala na to, da je veliki mož doživljal same nesrečne ljubezni. Za to bi govorilo tudi dejstvo, da je imel telesno poškodbo zaradi nekega udarca v svojih deških letih, zaradi česar se je umikal vsakemu intimnemu zbližanju z drugim spolom. Vsekakor pa se Michelangelo gotovo ni čutil ustvarjenega za takšno zbližanje z žensko.

Brahmsov spomenik na Dunaju

ŠPORT

Ilirija : Železničar (Maribor)

Jutr. se bo odigrala zadnja tekma podsaveznega prvenstva. Ilirija, ki je tako nesrečno zapravila drugo mesto, se bo srečala z Železničarjem, tretjim predstavnikom Maribora. Šlo bo zato, kdo izmed obeh bo zasedel tretje mesto. Moštvo belozelenih, ki nam je nudilo v prijateljskih tekmah prav zadovoljivo igro, se v prvenstvenih tekmah nikakor ne znajde. Manjka mu borbenosti, ki je v boju za točke nujno potrebna. Le tako se je moglo zgoditi, da je Ilirija prejšnjo nedeljo podlegla Rapidu, ki po znanju sigurno ne prekaša Ilirije. Vseeno je Ilirija za nedeljsko tekmo favorit in je pričakovati njene zmage. Igra sicer ne bo enostranska, kajti vajeni smo, da mariborski klubi ravno proti ljubljanskim zastavijo vse sile, da izvojujejo čim boljši rezultat.

Tekma se bo vršila na igrišču Ilirije ob 15.30.

Službene objave LNP

(Seja p. o., dne 3. maja 1933.)

Navzoči: Stanko, ravn. šetina, Novak, Zupanc, Kovač, Brumen, Oman, Anko, Saksida, Benedetič, Petrič.

V nedeljo 7. maja se določijo prvenstvene tekme v Ljubljani igrišče Ilirije ob 15.30. Ilirija : Železničar. Dovoli se predtekma. Službujoči odbornik g. Vospernik, nadzor nad blagajno g. Jugovec. Ilirija mora postaviti osem rediteljev; igrišče Hermesa ob 15.30. Slovan : Grafika. Službujoči odbornik g. Šetina. Vsak klub mora postaviti po tri reditelje; Celje ob 16. Jugoslavija : Laško. Igrišče in službujočega odbornika določi MO.; Trbovlje igrišče Amaterja ob 10. dopoldne Amater : Retje. Dovoli se predtekma. Službujočega odbornika določi MO.

Prijava Čakovaškega SK Čakovec za odigranje dveh mednarodnih tekem z Avstrijo, Gradec, 4. in 5. junija v Čakovcu se odobri, ako jo odobri JNS.

Poročilo zapisnika MO Trbovlje od 1. maja o prvenstveni tekmi Trbovlje : Zagorje 30. aprila v Trbovljah se odstopi k. o. LNP.

Ponovno se opozarjajo klubi, da je treba prijavnici igralca, ki prestopa iz drugega kluba, priložiti tudi njegovo legitimacijo z odjavnico, potrjeno v legitimaciji od starega kluba, ker se bo njegova prijava sicer zavrnila.

U. o. se preda ss. g. Skalar, ker ni sodil prvenstvene tekme Grafika : Korotan 30. aprila v Ljubljani.

Odobri se poskusna tekma Ptuj : Svoboda, Maribor, 7. maja v Mariboru. Odobrijo se prijateljske tekme Hermes : Hrastnik 7. maja v Hrastniku, Sava, Sevnica : Krški SK 7. maja v Sevnici, naknadno se odobri prijateljska tekma Korotan, Kranj : Jadran 30. aprila v Kranju.

Verificirajo se s pravom nastopa 13. tega meseca za Primorje Race Boris, za Korotan, Kranj Knorke Karlo, Markič Vinko, Foriš Nikola, za Bratstvo Smolej Vinko.

S pravom nastopa 13. maja 1933. za mednarodne, 3. avgusta 1933. za prijateljske in 3. novembra 1933. za prvenstvene tekme se verificira za Jadrana Tomšič Ivan. Vzame se na znanje izjava igralca Humra Franca, da preklicuje svojo prijavo za Ilirijo ter da ostane še nadalje član matičnega kluba Sparte. Popravlja se verifikacija igralca Križanca Valterja (Atletik SK), da ima pravo 23. februarja 1933. za prijateljske in 23. maja 1933. za prvenstvene tekme. Čitajo se s pravom takojšnjega nastopa za Ptuj Novak Franc, Schwegli Alfred, Kukovec Igor, Stross Ferdinand, Turk Marjan. Do nadaljnjega se suspendirata igralca Mikluš Lado (Ilirija) in Sterle Matko (Grafika), dokler ne poravnata svojih obveznosti, in sicer Mikluš (žogo in članarino) in Sterle (članarino) do prejšnjega kluba Hermesa.

Poziva se Ilirija, da takoj pošlje prijavo LNP za izvedbo junioreskih pokalnih tekem. Tajnik II.

Službeno iz OZDS pri LNP. Za prvenstveno tekmo »Slovan:Grafika na igrišču Hermesa ob 15.30 je delegiran g. Cimperman.

Nekaj o table tenis dvomatchu Ilirija : Hermes. Vsi oni, ki so videli dravsko prvenstvo in pa veliki propagandni turnir Hermesa, bodo brez dvoma zopet prišli na svoj račun na nedeljskem dvomatchu med Ilirijo in Hermesom. Kako velik sportni užitek nam lahko danes nudi table tenis sport, vedo oni, ki so videli na zadnjih turnirjih napredek tega sporta med Slovenci. Ilirija in Hermes sta danes gotovo dva najjačja kluba v državi, edinole Sombor lahko z njima konkurira. Prvič pa bo nastopila na tem turnirju kompletna damska ekipa Ilirije, na čelu z Dečmanovo, ki je v naši državi nepremagljiva. Zato ne zamudite prilike vsi, ki gojite table tenis sport družabno ali sportno in pa tudi vsi prijatelji ter posetite ta dvomatch, ki se vrši v letnem paviljonu gostilne Keršič, Celovška cesta (Šiška). Začetek točno ob 9. dopoldne in ob 14

Juniorske tekme za prehodni pokal Ilirije. Pokalnega turnirja se udeležuje 17 moštev, 13 ljubljanskih in 4 mariborska. Iz gmotnih vzrokov tekmujejo klubi ločeno v Ljubljani in v Mariboru, pač pa bosta zmagovalca obeh mest igrala finale. V Mariboru bo organiziral tekmovanje ISSK Maribor. Tekmovanje se prične v soboto 6. t. m. ob 18. na igrišču Ilirije s tekmo Istra I. : Korotan II. (službujoč odbornik g. Mahkovec). Nadaljuje se v nedeljo 7. tega meseca igrišču ŽSK Hermesa ob 9, Hajduk : Hermes II. in ob 10.20 Hermes I. : Morava (službujoči odbornik g. Kosirnik); igrišče SK Ilirije: ob 9. Istra II. : Ilirija II., ob 10.20 Reka : Admira (službujoči odbornik g. Furlan). Vsak klub je dolžan postaviti stranskega sodnika in 2 reditelja ter prinesti seboj intaktno žogo. Prvo kolo tekmovanja se vrši po cup sistemu; ako je regularna tekma (2 krat 35) neodločna, se podaljša za 2 krat 10 min in če ostane stanje nespremenjeno odloči žreb. Ker je v nedeljo popoldne igrišče ŽSK Hermesa zasedeno, se tekma Slavija : Korotan preloži.

Otvoritev teniške sezone na igrišču SK Celja, že sredi preteklega meseca so bile teniške naprave SK Celja v mestnem parku v Celju urejene in so se treningi delno že pričeli. Ponovno vabimo vse, ki želijo letos gojiti to lepo panogo sporta, da se takoj javijo blagajniku g. Kocuvanu v banovinski hranilnici na Cankarjevi cesti ali pa tvrdki Fišer in Kopušar na Kralja Petra cesti. Uprava teniškega odseka, katerega tajnik je g. dr. Ivić, je v nasprotju z dosedanjim sistemom sklenila letos opustiti tekmovalno igranje tenisa ter bo posvetila vso skrb in pozornost družabnim igralcem in posebej še naraščaju. Prav tako bodo novinci deležni vse potrebne pazljivosti s strani uprave in starih rutinerjev.

Nedeljski nogomet v Celju. V nedeljo ob 16.30 bo na igrišču pri »Skalni kleti« prvenstvena tekma med Jugoslavijo in Laškim, ob 15. pa predtekma med rezervama Celja in Olimpa.

Preložen teniški turnir. Za to nedeljo napovedani teniški turnir v Celju med I. SSK Mariborom in teniško sekcijo Smučarskega kluba v Celju je preložen na nedeljo 14. t. m. s pričetkom ob 8. zjutraj.

ASK Primorje (nogometna sekcija). V nedeljo dopoldne igramo prijateljsko tekmo z Jadranom. Igralci: Marc, Ulaga, Brvar, Habiht II, Strnad, Janežič II., Boncelj II., Vahen I. in II., Race, Sovinc, Svetic II., Osterman morajo biti ob 8.30 na igrišču. Proti igralcem, ki se ne bi odzvali pozivu, se bo najstrožje postopalo.

ASK Primorje (lahkoatletska sekcija). Danes ob 20.30 seja lahkoatletske sekcije. Sostič, Cerar, Rašč D. in M., Žorga I. in II., Sikošek, Gaberšek, Grad, Stiglič, Kermavner, Petkovšek, Lulin, Sancin S., Cimperman sigurno in točno.

SK Ilirija (table tenis). Postava za match s Hermesom: Weiss, Žiža, Denes, Stopar, Gogala, Dečman P., Ravnihar B., ki naj bodo v nedeljo ob 8.45 v vrtnem paviljonu gostilne Keršič.

ŽSK Hermes (nogometna sekcija). Danes ob 20. sestanek pri Beliču. Pridejo naj Oblak, Poženel, Pleš, Klančnik, Ferjan, Erlih, Kretič, Gašperlin, Močnik, Skrajnar, Primaz, Kariž, Prešern, Simčič II., Kos, Lorbek. Igramo jutri v Hrastniku; juniorji B ob 9. s Hajdukom jun., A ob 10. z Moravo na našem igrišču.

SK Reka. Jutri morajo biti na igrišču Ilirije ob 9.45: Jaka, Pilić, Gale, Vidmar, Gandi, Cluha, Radoš, Drnovšek, Zinkejev, Erjavc.

SK Korotan (Kranj). Članstvo naj se polnoštevilno udeleži vseh prireditev ob priliki razvitja naraščajskega prapora Sokolskega društva Kranj. Vse zamudnike pozivamo, da točno plačujejo članarino. Članske vstopnice k prijateljskim tekmam se bodo izdajale samo proti predložitvi potrjene izkaznice. Nove izkaznice se bodo izdajale, oziroma stare potrjevale prihodnjo sredo in četrtek od 20. naprej v klubovih prostorih v Narodnem domu. Istočasno se bodo sprejemale prijave za Jesenice.

Nogometna sekcija SK Celja. V nedeljo ob pol 10. dopoldne bo na Glaziji strogo obvezen trening za I. moštvo.

Smučarski klub Ljubljana ponovno opozarja na pozdravni večer danes ob 20. našim tekmovalcem v dvorani delavske zbornice. Vabi vse članstvo in vse prijatelje kluba, da se ga udeleže v čim večjem številu. Na sporedu je godba, ples in bo v vsem preskrbljeno za obilo zabave. Brez vstopnine!

Jugoslovenski kasaški derby

Jugoslovenski kasaški derby se bo vršil letos v Ljubljani ter so vse priprave za to veliko preizkušnjo štiriletnih ter v Jugoslaviji leta 1929 rojenih in odgojenih konj, ki še niso zmagali v inozemstvu, v polnem teku.

Ker bo prirejena 4. junija na binkoštno nedeljo eno- in ena dvovprežna dirka za konje ameriške pasme, ena enovprežna za konje, ki niso v sorodu z ameriško pasmo in se uporabljajo samo za cestno službo, in dve jahalni dirki, bo tudi ta dan s športnega stališča zelo pomemben in zanimiv.

Drugi dan se bosta vršili razen jugoslovenskega derbyja, ki se prvikrat priredi v Ljubljani, še dve eno- in ena dvovprežna dirka za konje ameriške pasme, ena za konje gorenjske pasme in dve jahalni (Stepelchais) dirki.

Za prireditve teh dveh dni so razpisane nagrade Din 50.000, in sicer Din 20.000 za jugoslovenski derby od centrale jugoslav. kasaških društev kot državna nagrada, Din 30.000 pa za ostale točke od Kola jahačev in vozačev v Ljubljani.

Pri vseh teh prireditvah bo poslovel »Totalizator« (stava na konje), pri katerem se bo lahko stavilo, in sicer samo na zmago. Kolo jahačev in vozačev Prestolonaslednik Petar v Ljubljani

Sokol

Rimske Toplice. Društvena uprava je sklicala izredni občni zbor v nedeljo 23. t. m. Na dnevnem redu so bili govori nekaterih bratov in sester ter poročila funkcijonarjev za prvo četrtletno dobo. Po poročilih funkcijonarjev so sledile volitve, pri katerih so zasedli funkcije naslednji bratje in sestre: Starešina: Razpotnik, nam. starešine: Pušnik, tajnik in prosvetar: Tičar, načelnik: Logar, načelnica: Galofova, blagajnik: Galof, gospodarica: Razpotnikova, matrikar: Rettinger. Društvo namerava prirediti župne plavalne tekme 13. avgusta t. l., nakar opozarjamo že danes vse interesente bratskih edinic. Tekmovali bodo vsi oddelki moške in ženske vrste. Tekme se bodo vršile dopoldne v kopališču na prostem, popoldne pa telovadni nastop pri hotelu »Stara pošta«.

Priglasi češkoslovaškega Sokolstva za Ljubljano. Zanimanje, ki vlada med češkoslovaškimi Sokoli za pokrajinski zlet v Ljubljani, stalno narašča. V kolikor se da sklepati, pride na naraščajske dneve v Ljubljano okrog 300 moškega in ženskega naraščaja, na glavne zletne dni, pa se je priglasilo toliko udeležencev, da bodo potrebni 2 do 3 posebni vlaki. Za sedaj je gotovo, da prideta dva vlaka, tretji pa bo najbrž potreben iz Brna, odkoder se priglaša vedno več udeležencev.

Novi načelnik češkoslovaškega Sokolstva. Ker je dosedanji načelnik, br. Aga Heler zaradi starosti in bolezni odstopil, je bil soglasno izvoljen za novega načelnika br. dr. Miroslav Klinger, dosedanji podnačelnik, poznan strokovnjak v telesno vzgojni stroki in dolgoletni mednarodni tekmovalec in vodja češkoslovaških mednarodnih tekmovalcev. Za prvega podnačelnika je bil izvoljen br. dr. Pehlat, za II. br. Nimshaus in za II. br. Benda. Dalje je bil ustanovljen nov posvetovalni organ prednjaškega zbora pod imenom strokovni svet, v katerega volita moški in ženski prednjaški zbor ČOS po pet strokovnjakov, ki jim je naloga, presojati vse nove smeri v telesni vzgoji.

Radio

Sobota, 6. maja.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče. — 17: Saloneski kvintet. — 18: O Uskokih. — 18.30: Angleščina. — 19: Zavarovanje starih in onemoglih delavcev. — 19.30: Zgodovina filozofije. — 20: Koncert pevskega zbora »Ljubljanski Zvon«. — 20.45: Citraški tercet »Vesne«. — 21.30: Čas, poročila, saloneski kvintet.

BEOGRAD 12.05: Radio orkester. — 16: Narodna glasba. — 19.30: Pesmi. — 20: Opereta »Mala Floramye« na ploščah. — Prenašanje tujih postaj. — ZAGREB 12.30: Plošče. — 17: Koncert godalnega tria. — 20: Koncert radio - orkestra. — 22.10: Godba za ples. — PRAGA 19.25: Koncert na violo. — 20: Prenos operete iz Bratislave. — 22.45: Lahka glasba iz Moravske Ostrave. — BRNO 19.25: Program kakor v Pragi. — VARŠAVA 20: Večer lahke glasbe. — 22.05: Chopinove klavirske skladbe. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 11.30: Lahka godba orkestra. — 15.15: Beethovnove klavirske skladbe. — 16.35: Orkester mandolin. — 17.50: Popoldanski koncert. — 19.10: Pesmi. — 20: Operetni večer. — 22.15: Plesna glasba. — BERLIN 20.10: Prenos koncerta z glasbene akademije. — 20.30: Majski večer. — Godba za ples. — KÖNIGSBERG 19: Orkestralen koncert. — 20.10: Brahmsova proslava. — 21: Mešan program. — Plesna glasba iz Berlina. — MÜHLACKER 19: Orkestralen koncert. — 20.45: Opereta. — 23: Nočni koncert iz Monakovega.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš nad vse ljubljeni soprog, oče, stari oče, brat, stric, tast in svak, gospod

HRIBAR JOSIP

ŽELEZNIČAR V POKOJU

dne 5. t. m. po dolgotrajnem, mukapolnem trpljenju, previden s tolažili sv. vere, mirno preminil.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v nedeljo, dne 7. maja 1933 ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti, Miklošičeva c. 34. na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 5. maja 1933.

FRANJA HRIBAR roj. STEGNAR, soproga; JOŠKO, LADO, MIRKO, SVETKO, sinovi in ostalo sorodstvo.

Občina Ljubljana
Mestni pogrebni zavod

V neizmerni žalosti naznanjamo pretužno vest, da je naša nadvse ljubljena, dobra mama, gospa

ANTONIJA CLEMENZ

roj. Bregar

dne 5. t. m. po dolgi, mukapolni bolezni, previdena s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne bo v nedeljo, dne 7. maja 1933 ob ½4. uri popoldne iz hiše žalosti, Škofja ulica štev. 7 (Fügnerjeva) na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 5. maja 1933.

6097 Žalujoči ostali.

Čitajte tedensko revijo »ŽIVLJENJE IN SVET«

TOVARNA »FAVORIT« CIKORIJE obvešča svoje cenjene odjemalce, da nima v Sloveniji pravice do inkasa niti en zastopnik niti potnik ter ne bo tovarna priznala nobenega izplačila razen onih, sklenjenih direktno od tovarne. 6088

KUPIM
rabljene toda dobro ohranjene
stroje za zgradbe:
1. mešalnike za beton
2. dvigala in stolpaste žerjave
3. motorne valjarje cca 8 ton.
Ponudbe poslati na gradbeno podjetje Ljudevit Karlovsky, Vukovar. 6089

VSE ZA VSE!

»Jutrov« mali oglasnik je od neštetih preizkušen kot najboljši posrednik ne samo kupčij, temveč tudi vsega, kar potrebujejo naši čitatelji osebno.

ŠPEDICIJA **TURK** LJUBLJANA

OCARINJENJE
vseh uvoznih in izvoznih pošiljk, in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija po njej deklariranega blaga in vse informacije brezplačno.
Telef. interurban 24-59 Vilharjeva c. 33
(nasproti nove carinarnice)

PREVAŽANJE
vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi na konjsko vprego kakor tudi s tremi najmodernejšimi avtomobili po dve, tri in sedem ton nosilnosti.
Telef. interurban 21-57 Masarykova c. 9
(nasproti tovornega kolodvora) 159

Pravkar došla velika nova izbira
vseh vrst
sandalet — opank v raznih barvah od Din 65.—, 70.—, 80.— itd.
pri znani tvrdki
ALEKSANDER
OBLAT
Ljubljana, Sv. Petra cesta štev. 18.
D. 90·-

Pozor trgovcem!

Manufakturno, konfekcijsko trgovino dam v najem, katera je prav dobro vpeljana samo za prodajo v gotovini v Srbiji v rejonu 4 rudnikov kateri zaposlujejo redovno 4 tisoč delavcev, odda se brez zaloge radi preselitve, eventuelno se tudi proda. Resnim ponudnikom se pokaže tudi pregled prometa. Agilnemu trgovcu bodočnost zasigurana. Ponudbe na ogl. odd. »Jutra« pod »Ne postoji kriza«.

DOBRO VPELJANA
elektrotehnična delavnica
v Mariboru s stroji vred se ugodno proda. Poizve se pri: Franjo Fras, župan, Dobrenje, p. Pesnica. 6067

Velika sezijska **odprodaja**

elegantnih damskih plaščev po globoko znižanih cenah in sicer:

Damski plašči športni iz prvovrstnega blaga po	Din 275.—
Damski plašči športni iz angl. blaga po	» 310.—
Damski modni plašči prvovrstni po	» 470.—
Damski plašči promenadni iz Ia Angora blaga po	» 550.—
Damski plašči temno modri podloženi s Ia svilo po	» 590.—
Damski črni Ia rips plašči s svilo po	» 595.—
Damski plašči promenadni s Ia Creppe de Chine svilo podloženi po	» 680.—
Damski plašči temno modri s Ia Creppe de Chine svilo podloženi po	» 680.—
Damski plašči iz Ia Charmelaina v raznih barvah s svilo	Din 760.— do 800.—
Damski plašči prvovrstni iz Ia Georgetta promenadni v temnih barvah od	Din 900.— naprej.

Hitite dokler še traja zaloga. 5230

Ljubljana *„Noblesse"* Nebotičnik

NEKADILEC
na mah za vedno lahko postanete z uporabo
ANTIFUMINA
Antifumin je tekočina, ki, uporabljana za izpiranje ust, ustvarja veliko odvratnost napram tobaku in daje priliko tudi najbolj strastnemu kadilcu, da se na najlažji način in v najkrajšem času odvadi grde razvade kajenja.
Cena originalni steklenici 40.— Din, s poštnino 45.— Din.
Depo za Jugoslavijo:
Dvorska lekarna Bogojevića, Skoplje
Dobi se tudi v Ljubljani v lekarni g. Ramora, Miklošičeva cesta; v Murski Soboti v drogeriji Andercha Josipa in v mnogih lekarnah in drogerijah v naši kraljevini. 178

ZAHVALA

Za številne izraze sožalja, ki smo jih prejeli ustmeno in pismeno ob smrti našega nad vse dragega gospoda

FRANCA LAVRIČA

posestnika in bivšega veletrgovca

se tem potom vsem najtopleje zahvaljujemo.

Posebno se zahvaljujemo vsem prijateljem za poklonjenje krasnih vencev in za spremstvo na njegovi poslednji poti.

Sv. maši zadušnici bosta v ponedeljek, dne 8. maja 1933 v Ljubljani v cerkvi Marijinega Oznanjenja ob ½8. in na Rakeku ob 7. uri zjutraj.

V Ljubljani, dne 6. maja 1933.

6099 Žalujoči ostali.

W. MECKAUER: 55

Hana išče poti

Roman.

Večerjali so spet vsi štirje za malo vogalno mizo, ki je bila zmerom zadržana zanje. Hana je opazila, da je moralo biti tudi med Kösterjem in njegovo ženo majhno nesoglasje, zakaj drug je kazal proti drugemu neko ljubeznivo udržanost, ki se ni ujemala z njunim siceršnjim tovariškim razmerjem.

Po obedu so šli na palubo, in Schröter je opazil lep prostorček z ležalnimi stoli, ki je bil v tistem trenutku popolnoma prazen. »Ali sedemo?« je vprašal. Ostali trije so mu pritrdili. V svetlem somraku mlačnega pomladnega večera so sedeli nekaj minut molče, zatopljeni vsak v svoje misli.

»Čuj, Schröter,« je izpregovoril Köster čez nekaj časa, »kaj ne, da tudi ti nisi hotel igrati tenisa? Zaradi tega je bilo danes prvo nesoglasje v najinem zakonu. Ne maram, da bi mi mogla Helena tudi v bodoče očitati, da ji kaj skrivam iz svojega življenja. Zakaj, upravičenost tega očitka mi je popolnoma jasna. A edini, ki me more odvezati molčečnosti, si ti. Kaj misliš, ali mi ne bi mogel dovoliti, da izpregovorim s svojo ženo o tem?«

Schröter ni takoj odgovoril. Čez čas je podal Kösterju roko. »Čudno,« je dejal, »prav danes sem te hotel sam prositi za soglasje, da pojasnim Helgi in Hani to reč, ki je bila za naju tako usodna. In zdaj sta se najini misli srečali. Zakaj, tudi jaz ne bi hotel imeti skrivnosti pred Hano. Brez tvojega dovoljenja pa nisem smel izpregovoriti, ker sva dala drug drugemu besedo, da bova molčala proti vsem; in edina, ki je kaj vedela o tem, je mrtva.«

Hana se ni ganila v svojem ležalniku. A srce ji je burno utripalo, in v silni napetosti je čakala, kaj bo.

»Daj, pomagaj mi, če kaj izpustim ali pozabim,« je rekel Schröter Kösterju. »Mislim sicer, da se mi to ne bo zgodilo, saj mi je vsaka podrobnost kakor vžgana v dušo,« je tiše nadaljeval.

Helga se je vzravnala v svojem ležalniku. »Kaj pa je s tem vajinim tenisom? Nikar se ne zavijajta v take skrivnosti,« je vzkliknila nekam prešerno. »Lotimo se skupaj teh reči in postavimo jih v živo sedanjost, da nas nehajo plašiti. Ali naj vama s Hano zadajava vprašanja?«

»Ne, ne, tako ne gre,« je odvrnil Köster. »A to, kar pravi Helga, je zelo lepo. Življenje naj premaga strahove in pošasti. — Nu, predstavita si, da smo nekoč takisto pluli po širokem morju kakor danes in ležali na palubi v počivalnikih, samo da nismo bili štirje, ampak trije, in da je namestu najinih dragih ženic sedela z nama ženska, ki sva prebila z njo mnogo dni in ki nama je bila ostala v jedru svojega bitja vendarle tuja in malone odurna.«

»Da,« se je oglasil Schröter, »in tudi spomladi ni bilo, in solnce je sicer podnevi svetlo in toplo sijalo, a zvečer je bilo neprijetno in mraz, zakaj, poletje se je nagibalo h koncu in bližal se je čas enakonočja, ki je viharen in deževen. Najina spremljevalka si je bila vtepla v glavo, da se na vrat na nos odpelje iz Newyorka; življenje v Nemčiji, kjer ji bosta stregla dva pazljiva kavalirja, se ji je zdelo očividno zelo mikavno. Eden izmed naju dveh je bil obljubil njenemu očetu, da se zavzame zanjo, za drugega se je bila pa sama požrtvovalno zavzela; in tako sva se ji čutila slepo zavezana in sva storila vse, karkoli je zahtevala od naju.«

»Da, takrat sva bila čudno neumna,« je vzkliknil Köster. »Vzlic vsem neprijetnim stranem svojega značaja je namreč imela nekaj, kar jo je odlikovalo pred drugimi ljudmi: bila je močna, svojevrstna osebnost, bogata z domislicami. Vedela je, kaj je hotela, in se povsod ravnala po svojem nagonu, ki je bil čudovito nezmotljiv. To, da jo je kasneje zapeljal v zmoto, ne spada semkaj.« Pomolčal je nekoliko, in vsi so molčali z njim vred. Pred očmi obeh mož je spet vstajala podoba žene, ki je toliko časa vladala njunemu življenju. Tako dobro sta jo poznala in toliko dni sta bila prebila z njo v brezkončnih prerekah, in vendar nista bila v vsem tistem času nikoli zaslutila, kaj bo prišlo. O svojih skrivnih zvezah z nezadovoljnimi in politično zapeljanimi ljudmi jima ni nikoli pripovedovala. To jima je bilo vzlic vsemu tovarištvu prikrito, dokler ni po njeni smrti slučajno prišlo na dan.

Morje je šumelo. Mesečina se je v svetlih progah nalik raketam bliskala po širni vodni ravnini in ugašala na obzorju. Nobeden se ni upal izpregovoriti. In vendar so vsi čutili, da se mora vsak trenutek oglasiti beseda, ki so se je toliko časa ogibali. Ženski sta pobešali oči in gledali predse. V zraku je zavpila morska ptica. Bilo je, kakor da bi plahutala nad njihovimi glavami nemirna, neutolažena duša in iskala domovine, skrite kdo ve kje v daljavi. Slišali so hlastno fofotanje, lahna senca je šinila mimo njih. Duh je letel mimo, odhajal k večnemu počitku v deželo, iz katere ni vrnitve.

Še vedno je šumelo, rahlo in tožno, a vendar tudi zaupljivo. Schröter je vstal in pogledal dol v valovje. Sivo morje je stalo kakor stena. Pelo je slovesno molitev, prihajajočo iz nedoglednih globin. Morda je bilo tam, sredi oceana, srce, ki je enakomerno bilo in utripalo: k njemu je plalo valovje, od njega se je vračalo nazaj.

Neprestano ta večni, zibajoči glas, ki mu ni bilo moči uiti. Schröter ga je bil nekoč že slišal; kdaj neki?

Schröter je stal in sanjal. Pred duhom mu je vnovič vstajala najstrašnejša ura njegovega življenja. Skoraj poldrugo leto je bilo zdaj tega. Takrat je bil še filmski inženjer in še ni bil našel poti v industrijo. Ladja — parnik »Cordelia« neke južnoameriške družbe — na kateri so se vsi trije vračali v Evropo, je dobila na širokem morju, nedaleč od 12. dolžinske stopnje, ko so se bližali Irski, hudo poškodbo in se jela potapljati. Trenutek je bil strašen. Zdelo se je, da je vse izgubljeno. Nihče se ni menil za drugega, vsak je mislil samo na to, kako bi rešil svoje lastno življenje. Krivda, ki jo je nosil Schröter od tistega dne, je delala, da je bil njegov obraz tudi danes bled in brezkrven. Šele čez dolgo časa se je zdramil iz svojih težkih sanj.

Cene malim oglasom

Ženitve in dopisovanja: vsaka beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.—. Oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda Din 1.—. Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kam«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najem«, »Posest«, »Lokali«, »Stanovanja odda«, »Stroji«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrt« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potniki« in »Zaslužek«, če se z oglasom nudi zaslužek, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zaslužka ali službe, plača za vsako besedo 50 par. Pri vseh oglasih, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglasih, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.—.

Najmanjši znesek pri oglasih po 50 par za besedo, je Din 10.—, pri oglasih po 1 Din za besedo pa Din 15.—.

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vposlati v pismu obenem z naročilom.

Mali oglasi

Za odgovor 3 Din v znamkah

Potniki

Kdor išče mesto potnika, plača za vsako besedo 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. — Kdor sprejema potnike, plača besedo po 1 Din; za dajanje naslova ali za šifre pa 5 Din. (5)

Podzastopnike
za Maribor in vse večje kraje bivše Mariborske oblasti sprejme dobro vpeljana zavarovalna družba. — Ponudbe na »Informacijsko in komercijalno pisarno« v Mariboru, Jurčičeva ul. 8. 14260-5

Agilni zastopniki
morejo debiti v vseh večjih krajih samoprodajo zelo rentabilne kemične potrebščine. Ponude Femos, Beograd, Lisinskoga št. 6. 14278-5

Zaslužek

Kdor išče zaslužka, plača za vsako besedo 50 par; za naslov ali šifro 3 Din. — Kdor nudi zaslužek, pa za vsako besedo 1 Din, za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (3)

Hlode
razžaguje strankam po najnižji ceni parna žaga Lavrenčič & Co., Ljubljana, Vošnjakova 16. 14076-3

Brezposelni
po vseh krajih Slovenije lahko zaslužijo 50 do 100 Din dnevno. Potrebno 100 Din kavcije. — Priložite znamko za odgovor. »Zadruga«, Ljubljana, poštni predal 329. 14075-3

Službo dobi

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Pisarniško moč
vešče amerikanskega knjigovodstva, sprejme Nabavljalna zadruga drž. uslužbencev v Ptuju. Prošnje s spričevali ter navedbo zahtevkov je vložiti do 12. t. m. pri načelstvu. 15187-1

Prvovrstna šivilja
se priporoča na dom. Gregorčičeva ulica 7 pritličje, levo. 14377-2

Prvovrstno kuharico
sezijsko ali stalno, 26—30 let staro, iščem za manjši letoviški hotel. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Gorenjsko«. 14149-1

Izurjenega natakarja
mladega, samskega, veščega nemščine, sprejme takoj kavarna-restavracija na Adriji. Samo 5000 Din v gotovini kavcije zmožni naj pošljejo svoje ponudbe na Park hotel Bol, Otok Brač. 14147-1

Hotelsko kuharico
mlajšo, išče Grand hotel Toplice na Bledu. Direktne oferte s prepisi spričeval. 12805-1

Natakar
ali natakarica dobi takoj odlično službo za sezono. Zaposlenje čez zimo se zasigura. 10% napitnina, vsa oskrba in 500 Din mesečno. Kavcija potrebna. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »Ob morju«. 14325-1

Upokojenca
ozir. sploh starejšo osebo sprejme posmrtninsko zavarovalno društvo proti fiksni plači za obiskovanje strank po Ljubljani in okolici. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Vesten 22«. 14345-1

Pouk

Beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Dijaki, ki iščejo instrukcije, plačajo vsako besedo 50 par; za šifro ali za dajanje naslova 3 Din. (4)

Akademik
želi instruirati po nizki ceni. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 14340-4

Citre poučuje
Emil Mesgolitz, Prečna ul. št. 2/I. 14359-4

Službe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Postrežnica
išče službo pri privatni stranki ali v trgovini. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 14288-2

Absolvent trgovske eksport. akademije
z znanjem jugoslovenskega nemškega, angleškega in francoskega jezika ter stenografije, išče primerno službo. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Absolvent«. 14123-2

Preddelavec
starejši, vajen kmečkega dela, išče zaposlitve. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »35«. 14108-2

Pridno dekle
išče službo. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 14317-2

Sluga
vešč in zanesljiv, vojaščine prost, išče službo inkasanta ali slično. Na željo položi tudi kavcijo. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 14334-2

Prvovrstna prodajalka
z daljšo prakso v manufakturi in špeceriji, z najboljšimi spričevali, zmožna samostojnega vodstva in event. tudi kavcije, želi premeniti službo. Pisati na oglas. oddelek »Jutra« pod »Zanesljiva 26«. 14379-2

Sobarica
ki zna šivati, išče službo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 14378-2

Avto, moto

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

Avto Essex
zelo moderen, kot nov, malo rabljen, zamenjam za manjšega. Avto 6cilindrska limuzina. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Avto zamenjam«. 14120-10

Kolesa

za besedo. Oglasi socijalnega značaja po 50 par beseda. Za dajanje naslova ali za šifro 3 Din, oziroma 5 Din. (11)

Kolesa
tovarniško nova od preostale zaloge prodamo po najnižji ceni. Elektrofonska družba z o. z., Ljubljana, Krekov trg 10/II. 13943-11

Damsko kolo
malo rabljeno za polovično ceno proda Ivančič. Vodnikov trg št. 5/II, soba 12. 14282-11

Prodam

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Norveško ribje olje
najfinejše, sveže, vedno v zalogi. Naročila točno proti povzetju. Piccoli, Tyrševa (Dunajska) cesta št. 6. 68-6

Otroški voziček
in omaro za obleke, dobro ohranjeno prodam v Valentin Vodnikovi ulici 10. 14296-6

Železno blagajno
Wertheim — srednjevelike ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 14376-6

Povečalnik
sistem Lomimax, za 10 × 15 format, prodam. Naslov v oglasnem oddelku Jutra. 14277-6

Najcenejša kurjava
so suhi odpadki od žage, katere ima vedno v zalogi Ivan Šiška, tovarna parketov, Metelkova ulica 4. telefon 22-44. 13394-6

Leseno verando
z 12 okni, primerno za gostilniško verando ali vrtno lopo, po ugodni ceni prodam. Ogledati Cesta na Rožnik št. 5. 14279-6

Zlata žepna ura
z verižico, švicarski proizvod, poceni naprodaj na Resljevi cesti 24, dvorišče. 14329-6

Železna blagajna
v popolnoma dobrem stanju naprodaj v Veliki zalogi tobaka v Ljubljani — Breg 20. 14333-6

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

Kupim reskar
(Fräsemaschine). Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 14290-7

Transmisij. gredi
55 mm premera, več metrov, z vsemi pripadajočimi ležaji in jermenicami kupimo. Prodajalci naj javijo svoj naslov na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »M. p.« 14273-7

Omaro
z rolojem, iz hrastovega lesa, v dobrem stanju kupim po zmerni ceni za pisarno. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Omara«. 14315-7

Kapital

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

Zamenjam vloge
Celjske posojilnice v Celju za Spodnještajer. ljudske posojilnice v Mariboru in Ljubljanske kred. banke za Zadružno gospodarsko banko. — Ponudbe na podružnico v Mariboru pod šifro »Jabolka«. 14256-16

Hranilno knjižico
Ljubljanske kreditne banke, z vlogo 100.000 Din proda D. Oder, Zagreb, Trenkova 9. 14281-16

Pohištvo

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (12)

Samsko spalnico
za 1000 Din proda Josip Goljar, mizar, Gosposvetska 13. 14365-12

Lokali

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (19)

Pisarniške prostore
3 sobe in predsobo, vis-a-vis glavne pošte takoj oddam. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 14186-19

Lep lokal
s krasnimi izložbami, na prometni cesti v sredini mesta ugodno oddam. Pojasnila daje Jančar, Sv. Petra 27. 14681-19

Večji lokal
na prometni točki v centru mesta iščem za takoj, ozir. z junijem ali julijem. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Prostoren v centru«. 14224-19

Lokal za branjerijo
z vsem inventarjem takoj oddam Cesta v Rožno dolino 36. 13910-19

Zelo ugodni lokali
za vsako obrt in skladišča v središču veleindustrije, v bližini postaje oddam v najem. Ponudbe na ogl. oddelek »Jutra« pod »742«. 13742-19

Posest

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifre pa 5 Din. (20)

Lepo parcelo na Bledu
zamenjam proti vložni knjižici Ljubljanske kmetske posojilnice. Dopise na ogl. oddelek »Jutra« pod šifro »Parcela«. 14248-20

Nova hiša
z lepim razgledom, v Ljubnem na Gorenjskem naprodaj. Pojasnila daje Jože Ambrožič. 14301-20

Hišo na Viču
v lepi in solnčni legi, ne daleč od tramvaja, popolnoma prenovljeno, z dvema večjima sobama, kabinetom, kuhinjo, elektriko, pralnico, pritiklinami in velikim vrtom (cca 850 m²) ter sadnim drevjem takoj ugodno oddam v najem točno plačujoči stalni stranki. Zelo primerno za upokojenca, ki ljubi mir in ima veselje do vrta. Stanovanje se na željo uredi v 2 enosobni stanovanji. — Stranka ki lahko plača najemnino za več mesecev naprej, ima prednost. Pojasnila vsaki dan med 12. in 14. popoldne v Spodnji Šiški, Goriška ulica št. 31. 14219-20

Parcele
različnih velikosti, prodam poleg kolodvora v Dev. Mar. v Polju. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 14363-20

V najem

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (17)

Restavracijo
gostilno ali vinotoč, dobro uvedeno, na prometni točki v Ljubljani vzamem v najem. Ponudbe na podružnico »Jutra« v Mariboru pod »Premožen gostilničar«. 14259-17

Pridelki

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (33)

Cca 2500 kg fižola
prepeličarja, po ugodni ceni prodam. Prodajam tudi od 500 kg naprej. — Ponudbe na podružnico Jutra v Mariboru pod »Ugodno«. 14060-33

Stanovanje odda

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (21)

Solnčno stanovanje
3 sob, kopalnice in pritiklin oddam s 1. junijem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 14240-21

Dvosob. stanovanje
s kuhinjo in pritiklinami oddam s 1. junijem na Mirju, Langusova ulica 17. 14324-21

Dvosob. stanovanje
oddam z julijem ali avgustom v Fuegnerjevi (Škofji) ulici 10. 14185-21

Stanovanje
v novi vili, obstoječe iz sobe, kuhinje, predsobe in pritiklin, oddam z avgustom eni ali dvema osebama brez otrok. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 14137-21

Stanovanje
sobe, kuhinje in drvarnice, z elektriko, oddam po nizki ceni v Mostah, Pokopališka ulica 14/I. 14299-21

Trisob. stanovanje
solnčno in komfortno, s kopalnico ter plinom oddam z julijem ali avgustom za 1300 Din na Dunajski cesti. Naslov pove oglasni oddelek »Jutra«. 14280-21

Solnčno stanovanje
obstoječe iz sobe, lepe kuhinje in vseh pritiklin, parket in elektrika, v novi vili ugodno oddam s 1. junijem. Naslov v oglas. oddelku »Jutra«. 14297-21

Podstrešno stanovanje
1 zračne in svetle sobe, s kuhinjo in drvarnico, na Glincah oddam za 250 Din mesečno, samo starejšemu in mirnemu zakonskemu paru brez otrok. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod značko »Se odda takoj«. 14312-21

Petsob. stanovanje
s stekleno verando in kopalnico oddam z avgustom v Šentjakobskem okraju — Rožna ulica 27/I — za 1400 Din mesečno. 14064-21

Dve stanovanji
z eno sobo, kabinetom in pritiklinami oddam s 1. junijem. Vprašati pri hišniku v Glinški ulici štev. 5. 14339-21

Dvosob. stanovanje
z vodovodom, elektriko in parketom oddam takoj ali z junijem v Rožni dolini, cesta VIII/13. 14357-21

Dvosob. stanovanje
komfortno — primerno za zdravnika, v Gledališki ul. oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 14364-21

Enosob. stanovanje
oddam s 1. junijem v Rožni dolini, cesta X/32. 14360-21

Pritlično stanovanje
obstoječe iz dveh sob, kabineta, brez kopalnice, oddam za avgustov termin. Poizve se na Rimski cesti št. 18/I med 13. in 14. uro. 14384-21

Sobo odda

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23)

Krasno sobo
z balkonom, uporabo kopalnice in telefona takoj oddam Cesta v Rožno dolino 36. 13911-23

Sobo
oddam v Fügnerjevi ulici št. 12/I. 14291-23

Sobo
lepo opremljeno, s separiranim vhodom, v centru mesta takoj oddam, event. s kopalnico in klavirjem. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 14295-23

Sobo z 2 posteljama
oddam 2 boljšima, čez dan odsotnima osebama, oziroma zakonskemu paru. Kogovšek, Celovška cesta 68 14310-23

Starejšo osebo
sprejmem takoj po zelo nizki ceni v vso oskrbo. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 14309-23

Sobico
v novi hiši v Šentjakobskem okraju oddam za 200 Din. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 14294-23

Opremljeno sobo
s posebnim vhodom oddam. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 14337-23

Opremljeno sobo
lepo in solnčno, oddam solidnemu gospodu. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 14313-23

Opremljeno sobo
veliko, z dvema posteljama lahko s souporabo kuhinje, tik magistrata odda Ferenz, Mestni trg štev. 3/II. 14323-23

V novi vili
oddam lepo in solnčno — opremljeno sobo s separiranim vhodom, na željo z vso oskrbo po nizki ceni. Franja Buh, Tobačna 14. 14328-23

Sostanovalca
sprejmem s hrano in vso oskrbo za 500 Din mesečno, samo stanovanje s postrežbo pa 150 Din mesečno. — Sv. Jakoba trg štev. 5. 14356-23

Stanovanja išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (21-a)

Stanovanje
dvo- ali trisobno, z vsem komfortom, v sredini mesta išče mirna stranka za avgustov termin. Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod »Zanesljiv plačnik 7«. 14135-21/a

Stanovanje
sobe in kuhinje, iščeta za takoj odrasli osebi. — Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod »Dve osebi«. 14298-21/a

Zakonca brez otrok
iščeta dvosobno stanovanje s kopalnico in pritiklinami za mesec avgust. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »13 drž. uradnik«. 14336-21/a

Sobe išče

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (23-a)

Sobo
s posebnim vhodom, išče gospodična. Naslov pustiti v gostilni pri Štefanu na Miklošičevi cesti štev. 4. 14284-23/a

Zakonski par
ves dan odsoten, išče sobo z dvema posteljama v bližini pošte. Ponudbe z navedbo cene na oglasni oddelek »Jutra« pod značko »1. junij«. 14316-23/a

Stroji

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (29)

Pisalni stroj
dobro ohranjen, kupim. — Ponudbe na oglas. oddelek »Jutra« pod šifro »Manjši stroj«. 14274-29

Šivalni stroj
lep, nov, radi odpotovanja takoj naprodaj. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 14322-29

Sodavičarska stroja
novejšega sistema, in zraven spadajoče polnilce, kakor tudi cca 100 kg cina po nizki ceni prodam. Pismena vprašanja na oglasni oddelek »Jutra« pod šifro »Sodavičar«. 14348-29

Dopisi

Vsaka beseda 2 Din; za dajanje naslova ali šifro pa 5 Din. (24)

Šivilja 41
Dvignite pismo. 14608-24

Razgovor mogoč
ob 8. uri zvečer v soboto — desna ulica. 14362-24

5. II. 1933
Svidenje mogoče — pridi. 14380-24

Glasbila

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (26)

Harmoniko
dobro ohranjeno poceni prodam. Pobrežje pri Mariboru, Mejna ulica št. 5. 14154-26

Klavir
prvovrsten, ugodno prodam Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 14314-26

Kanarček ušel
Stranko, h kateri bi se bil zatekel vljudno prosim, da ga proti primerni nagradi vrne na Sv. Petra cesti 93 pritličje. 14338-28

Obrt

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (30)

Mojstrica kozmetike
Slava Gril, Beethovnova 15 (vis-a-vis nebotičnikovih zgradb) se priporoča cenj. občinstvu. 14166-30

Striženje 5 Din britje 3 Din
Delavci in uradniki brez odlašanja obiščite brivnico »Rapid« v Kolodvorski ulici 35. 14287-30

Oglejte si zalogo slamnikov
zadnje novosti. Krasna izbira. — Salon »La femme Chic«, Šelenburgova ul. 6/1 14332-30

Izgubljeno

Vsaka beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (28)

Usnjato rokavico
sem izgubil. Pošten najditelj naj jo proti nagradi odda: H. Kenda, Mestni trg št. 17. 14285-28

Kljuka ženskega dežnika
je bila izgubljena v sredo popoldne v Kobaridski ul. Poštenega najditelja prosim, da jo odda v oglas. oddelku »Jutra«. 14327-28

Razno

Vsaka beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (37)

Med mestom in deželo
posreduje »Jutrov« mali oglasnik.

Vse, kar želite,
dobite v »Jutrovem« malem oglasniku

Večje stanovanje
v prvem nadstropju na Miklošičevi cesti se odda s 1. avgustom. Poizvedbe v Delniški tiskarni. 6034

1 cm BOTOT
paste za zobe v tubah na ščetkici zadostuje za enkrat.
Botot pasta je kompaktna in zaradi tega izdatna in ekonomična v uporabi.

2 usnjarska pomočnika
žlebilca (Maschinenfalzer) sprejme tovarna usnja 6062
Braća Marton, Vinkovci

„Ljubim Vas“ je šepetal

Vsak moški se divi ženski beli in sveži polti — baš takšni kakršno ima dandanes lahko vsaka žena. Poskusite kremo Tokalon bele barve (ki ni mastna), ta krema vsebuje snovi, ki blaže in osvežujejo kožo, kombinirana pa je s preparirano svežo smetano in olivnim oljem. Krema Tokalon neprestano prodira v kožo, miri razdražene kožne žleze, zožuje razširjene znojnice ter odstranjuje zajedalce. V 3 dneh bo postala Vaša koža krasna in sveža, kakršne ne bi mogli doseči na noben drug način. Uporabljajte kremo Tokalon, bele barve, vsako jutro in čakajte na učinke.

G. Th. Rotman:

Vrtismrček in Šilonoska spet na delu

39.

Ali, križ božji! Nisva se še utegnila vprašati, kako naj prideva na kopno, ko se je spustila nedaleč od naju velika štorklja. Z dolgimi koraki je brodila po vodi in iskala, kaj bi požrla. Potuhnila sva se za cvet, se skrila, kakor sva vedela in znala, in trepetaje čakala, kaj bo.

Urejuje Davorin Ravljen. Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojz Novak. Vsi v Ljubljani.